

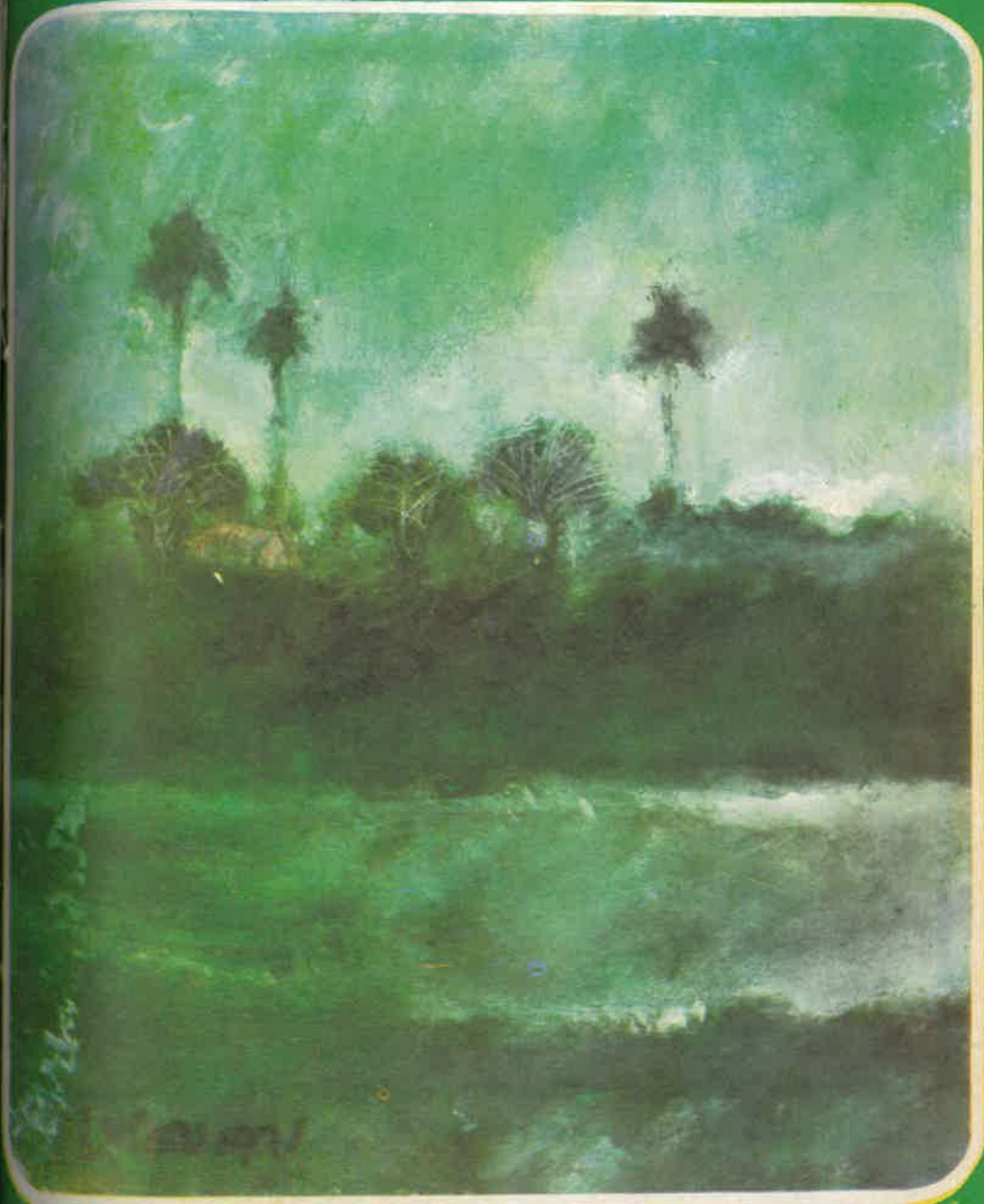
1954
T. 1954

Tuổi ngọc

9

luân báo của tuổi vừa lớn

DUYÊN ANH HỒI TƯỚNG
QUÊ HƯƠNG 17 NĂM XA CÁCH

Như một chỗ
nghỉ chân

HỘI QUÁN CÂY TRÈ

*nơi gặp gỡ lý tưởng
của tuổi trẻ hôm nay*

- *Mỗi đêm thứ sáu sinh hoạt
văn nghệ của anh em Quán Văn ngày xưa.*
- *Sinh hoạt văn nghệ mỗi đêm
thứ bảy, chủ nhật từ 19 giờ 30.*
- NHỮNG NGÀY KHÁC MỜ CỦA
TỪ 8 GIỜ ĐẾN 22 GIỜ

Hội Quán Cây Trè

2 bis Đinh Tiên Hoàng SAIGON

KHÁNH LY kính mời

TUẦN LỄ TỪ 22-7
ĐẾN 29-7-1971

số 9

BỘ
MỚI

giá 40đ.

tuổi ngọc

TUẦN BÁO CỦA TUỔI VỪA LỚN

CHỦ NHIỆM : DUYÊN ANH
THƯ KÝ : ĐÌNH TIẾN LUYỆN, TỪ KẾ TƯỜNG
QUAN LÝ : ĐẶNG XUÂN CÔN
TRỊ SỰ : NGUYỄN MAI

HỜI
TƯỜNG QUE
HUƠNG

Im lặng, tình thứ nhất
mùa xuân hà nội
quê nội bắc kỳ
trên đường bay trở về

vũ hoàng chương
vũ bằng
duyên anh
nguyễn mai

VĂN

nhìn lại mình đời đã xanh rêu
buổi sáng của em
rời xa

vũ thiên chương
thùy nhĩ
lilas

THƠ

vũ đức sao biển ● khanh hương ● thảo cảm ● trần
văn nghĩa ● từ kế tường

TRUYỆN
DÀI

ngựa chứng trong sân trường
huyền xưa
áo tiêu thư
trong nhật ký của quỳnh

vũ mộng long
từ kế tường
duyên anh
đình tiến luyện

MỤC
THƯỜNG
XUYẾN

nhìn xuống cuộc đời
trên bực gỗ
dưới bàn học
bông hồng cho tình đầu
sưu tầm
bệnh mới lớn
ngọc thân ái
chạp phô tuổi ngọc

tòa soạn và bạn đọc viết
trần trọng giáo
nguyễn mây thu
yên chi — nguyên hồng giang
linh việt
bác sĩ nguyễn tuần anh
ngọc
kiến vàng

tòa soạn trị sự 38 Phạm Ngũ Lão Saigon — Đ.T. : 23.595
BIÊN LAI SỐ 597/BTT/NBC NGÀY 24-4-1971
TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ NĂM

thư hàng tuần

Tuổi Ngọc số 8, như đã loan báo với bạn đọc là số báo dành nhiều trang cho nhiều nhà văn viết về bóng hồng tình đầu. Rất tiếc, những mục thường xuyên không thể gác lại mà số trang báo quá ít nên Tuổi Ngọc chỉ mới được hân hạnh đăng bài của vài nhà văn tên tuổi. Tòa soạn hứa, trong số 7, trả lời hết thư của bạn đọc mà vẫn không sao hết nổi. Bạn đọc thương mến Tuổi Ngọc, gửi thư về rất đông, Tuổi Ngọc đã phụ lòng thương mến của bạn đọc, để bạn đọc phải chờ đợi. Điều này xin bạn đọc rộng tình tha thứ. Tòa soạn cũng đã loan báo rằng, từ số 8, khởi đầu một truyện tranh đẹp thơ của Hồ Đắc Ngọc song vì lý do tài chánh eo hẹp mà tiền làm bản kẽm đắt đỏ, Tuổi Ngọc đành chống mắt hy vọng tương lai đến sau số 24. Đền đáp sự thất hứa ngoài ý muốn, những số sau, mỗi tuần, Tuổi Ngọc sẽ hân hạnh giới thiệu một bản nhạc cho tuổi vừa lớn của các nhạc sĩ danh tiếng như Phạm Duy, Phạm Đình Chương, Y Vân, Phạm Mạnh Cương vân vân... Hoặc viết về một nhà văn nhà thơ. Số 9, để không quên mười bảy năm quê hương bị chia cắt (20-7-54—20-7-1971), Tuổi Ngọc đã cho đăng nhiều trang hồi tưởng Quê Nội Bắc kỳ của Duyên Anh. Và số 12, số Viết Về Ngày Vào Học, số báo nhiều nhà văn viết đua với bạn đọc. Kỷ niệm khai trường, kỳ ức ngày đầu tiên đi học sẽ được khơi dậy trong Tuổi Ngọc số 12. Tòa soạn thiết tha mong mỗi bạn đọc gửi bài về sớm. Càng sớm càng tốt. Tuổi Ngọc luôn luôn cố gắng, luôn làm mới tuần báo của bạn đọc. Ước ao bạn đọc ủng hộ, khích lệ hoài hoài và quảng cáo để nhiều bạn đọc mới đọc Tuổi Ngọc. Khi bạn đọc tăng tới con số tiêu thụ lý tưởng khiêm tốn 14 ngàn số mỗi tuần là lúc Tuổi Ngọc đẹp, hay nhất nước. Xin bạn đọc hãy nuôi dưỡng Tuổi Ngọc bằng tình thương tuổi ngọc. Cuối cùng, là một mong mỗi tha thiết: Bạn đọc viết cho Tuổi Ngọc xin viết trên một mặt giấy, viết rõ ràng, đừng viết tắt. Tòa soạn cố gắng tới mức tối đa mà vẫn còn nhiều lỗi typo trong mỗi số báo. Chúng tôi sẽ cố gắng mãi mãi. Trường hợp bạn Thụy Nguyễn Tất Vy thắc mắc về bài văn của một bạn đăng ở Tuổi Ngọc số 8 có sự trùng hợp một đoạn văn của L.T. đã đăng trên một báo khác khiến chúng tôi rất buồn. Vậy xin lỗi cùng tác giả Tuổi nữa vào đời và cảm ơn bạn Thụy Nguyễn Tất Vy. Chúng tôi không đủ thì giờ đọc hết sách báo nên chỉ còn biết tin vào bạn đọc. Hy vọng trường hợp khổ tâm kể trên sẽ chẳng còn xảy ra nữa.

duyen
anh

tuổi trẻ và đạo đức giá

Từ lâu tôi muốn viết, viết về mái tóc và tâm trạng của tuổi trẻ chúng tôi, đã im lặng và nhịn nhục thật nhiều, thật lâu. Người ta kết án chúng tôi với mái tóc, bộ quần áo mặc trên người như như tờ kết án những kẻ sát nhân, những con thú. Tôi là một sinh viên và dù sao chúng tôi cũng đang sống một cuộc đời của chúng tôi, không phải của ai. Tập thể nào cũng có kẻ xấu (ngay đến những người «mệnh danh» tu hành) chỉ xin đừng nhìn qua một lăng kính «đạo đức giá», những cái hay cái đẹp khúc xạ mất, mà chỉ đến mắt những hình ảnh xấu xa, thể rồi những xấu xa đó lại được phóng đại, xuyên tạc lên hàng ngàn lần, bị thẩm hóa một cách không tưởng. Tôi có xem những bài phóng sự của một tờ báo. Mục đích thì ghi là chống sa đọa, truy lục, mà nội dung bài báo chỉ toàn những câu chuyện dâm ô hạ cấp, không thể nào có trong đời mà chỉ có trong đầu, trong tư tưởng của những nhà văn phóng... đại nói trên. Thử hỏi ai đã mớm mồi cho giới trẻ vào đường truy lục? Trách nhiệm là ai? Những người thường kết án, chỉ trích có đáng để cho chúng tôi bất chước hay không? Mái tóc không tạo nên con người, mái tóc không là một cái gì cả, tóc tôi dài hay ngắn vẫn là tôi, hớt cao đi tôi vẫn không hiền hơn hay dữ hơn. Có nhiều bạn trẻ đã biện minh cho việc để tóc dài, và cũng có nhiều người cho rằng để tóc dài là chống đối lại những ràng buộc của xã hội, một triết thuyết hiện

trung tâm điện ảnh và địa lý việt nam

Tuần qua, đi coi chiếu bóng ở rạp Rex, tôi được coi một kiệt tác điện ảnh của Trung Tâm Điện Ảnh. Đó là phim thay cho phim thời sự, nhan đề Kiến Hòa (phim tài liệu đó). Người viết lời bình giải là ông Bùi Nhật Quang. Ông Bùi Nhật Quang giảng địa lý: «Nói đến bắc Rạch Miễu là người ta nghĩ đến Kiến Hòa cũng như nói đến bắc Vàm Cống là người ta nghĩ đến Cần Thơ» Nhờ ông tí ông Bùi Nhật Quang. Từ Sài Gòn đi Cần Thơ, người ta thường qua bắc Mỹ Thuận. Không ai mua đường bằng cách đi thêm bắc Vàm Cống, trừ khi người ta muốn tới Long Xuyên... ngủ vài ngày và ăn thịt chuột nếu nhằm mùa chuột! Vậy thì nói đến bắc Vàm Cống là người ta nghĩ đến Long Xuyên. Hiểu chưa? Điện ảnh có tác dụng mạnh lắm, nhất là đối với con nít. Bạn sau nên bình giải cho đúng nghe, ông Trung Tâm Điện Ảnh. (Kiến Con)

sính (?) hay gì đó... Tôi không nghĩ thế và tôi cũng không cần phải biện minh với ai, việc gì phải biện minh cho một ý thích của mình khi mà nó không chạm đến ai, không hại một ai. Ai hỏi tôi tại sao để tóc dài tôi sẽ trả lời. «Vi quan quan niệm thẩm mỹ của tôi, cũng như của phần lớn giới trẻ trên thế giới ngày nay là thế, chỉ có thế.» Với nhưng người hay chỉ trích mái tóc dài của người khác tôi cũng muốn nói rằng, bao giờ đi hớt tóc, uốn tóc họ bằng lòng với bất cứ một người thợ nào mà không phải chọn lựa một tiệm hay, không phải đòi hỏi một người thợ khéo, không có cần nhân trách móc khi mái tóc mình bị làm hư, làm xấu, thì lúc đó, tôi và rất đông những người bạn của tôi sẽ cạo trọc đầu cho họ... vừa ý Chỉ có những kẻ khắc nghiệt mới cổ ép người khác phải có một ý thích như mình, và chúng tôi thù ghét đạo đức giả. (KIM, dược khoa)

Vĩnh biệt anh, Lê Khắc Sinh Nhựt

Khi tôi ngồi viết những dòng này cho anh thì anh đã vĩnh viễn rời xa bề bạn, gia đình để đời đời yên nghỉ trong lòng đất lạnh, anh Lê Khắc Sinh Nhựt! Một người tuổi trẻ đã sống, đã hoạt động và đã chết cho tuổi trẻ. Còn tuổi trẻ nào thể thắm hơn? Nếu không tìm được lý tưởng thì tuổi trẻ Việt Nam đã phải lang thang khắp phố phường, tụ tập ở phòng trà rồi chán ngán, phá hủy tuổi đẹp nhất đời người. Nhưng nếu đã chọn cho mình một hướng đi, một lý tưởng để phục vụ thì bão táp đã nổi. Không thương tiếc. Không

xót xa. Tuổi trẻ Lê Khắc Sinh Nhựt là thế đó. Anh đã chấp nhận một cuộc hành trình phục vụ những người tuổi trẻ mang trức hiệu «sinh viên», là những nhà lãnh đạo tương lai của dân tộc. Và anh đã chấp nhận thiệt thòi của một tuổi trẻ muốn xây dựng, muốn phục vụ. Anh đã chết khi ước vọng chưa thành. Và mĩa mai đau xót cho anh là anh đã gục ngã ở nơi mà anh đã học, đầu tiên, những qui tắc bảo vệ sinh mạng con người. Lê Khắc Sinh Nhựt! Người tuổi trẻ bình dị đã chết trong vinh quang, đã chiến bại trong chiến thắng rực rỡ. Muốn đời anh sống mãi trong lòng những người tuổi trẻ hôm nay. Xin cho anh sớm về cõi yêu thương vĩnh cửu, không còn thù, không chiến tranh. Vĩnh biệt anh, Lê Khắc Sinh Nhựt! (Hoài An)

Mùa khai giảng và sách giáo khoa tiểu học

Bồn báo chủ nhiệm, bạn Vũ Mộng Long, đang khởi công viết một loạt bài thuộc loại bỏ sữa gặm cổ cháy, nhan đề: *Trường tiểu học Việt Nam*. Khi viết xong, loạt bài này sẽ cho đăng dần trên *Tuổi Ngọc*. Loạt bài *Trường tiểu học Việt Nam* sẽ đề cập tới nhiều vấn đề, trong đó, bắt buộc phải có vấn đề sách giáo khoa. Tôi xin phép ông chủ nhiệm *Tuổi Ngọc* nói chút xíu về sách giáo khoa tiểu học Việt Nam nhân mùa khai giảng các trường tiểu học sắp tới. Phải đau xót mà thốt lên rằng học trò tiểu học Việt Nam là học trò đáng thương nhất thế giới. Bên xứ người, thiê hạ sản sóc học trò tiểu học bao nhiêu thì ở xứ mình, chúng ta bỏ bê học trò tiểu

học bấy nhiêu. Cứ xem «cái vụ» xuất bản sách giáo khoa tiểu học của quý vị thầy giáo, một số thôi, thì rõ. Xứ người, tác giả sách giáo khoa tiểu học toàn là giáo sư thạc sĩ. Xứ mình, tú tài hai đã học đòi xuất bản sách cho tú tài một học hỏi. Những sách triết học đệ nhất của quý vị giáo sư tú tài hai học thêm một năm đại học sư phạm cấp tốc là điền hình cho sự thê thảm của kiến thức sinh viên hôm nay. Hãy viết về sách giáo khoa tiểu học, về hình thức của nó. Vì sách bán chạy (mỗi tác giả sách giáo khoa còn khách), một mùa khai giảng, kiếm hai ba triệu bạc) nên sách đóng ghim (trong khi tiêu thuyết may bằng chỉ) cầu thả. Quý vị soạn sách cho đồ phóng đúc chi. Hết sách, phóng cũ lại lòi ra, đúc chi và in lu bù. Sự sửa chữa được quên đi. Chữ thì lem nhem. Hình thì đen thui đen thui. Bài tập đọc *Bầu trời là gì* mà tranh vẽ chú nhò ngồi trên ghế đá nhìn vào khoảng đen thui... mực in trước mặt! Sách soạn từ ngót mười năm cũ, niên học 1971-1972 vẫn «in theo bản cũ». Bai *Dinh thự ở Sài Gòn* chỉ kể Sài Gòn có toa Đô Sảnh, nhà Bru điện, nhà Ngân khố, dinh Gia Long. Còn dinh Độc Lập, trụ sở Hạ viện, Thượng viện, Giám sát Viện, Tỏi cao pháp viện không thêm kể. Phải chăng học trò lớp bốn chưa cần biết Sài Gòn có dinh Độc Lập? Tôi chưa muốn kể tới sách toán, sách vệ sinh, khoa học lem nhem, dạy một đấng, hỏi một nẻo. Ước ao quý vị thầy—giáo—chuyên—viên—soạn—sách giáo—khoa nên thương sót học trò một tí. Mỗi năm hốt cả mấy triệu bạc lời mà nỡ bán cho học trò những cuốn sách đóng ghim cầu thả, hình ảnh tối tăm thế ư? Lương tâm của quý vị đề đâu? (Ái Nhi)

Bạn đọc nuôi dưỡng sách báo Tuổi Ngọc

Cuối tháng 7 hoặc thượng tuần tháng 8, *Tuổi Ngọc* sẽ cho phát hành truyện dài *Anh em kiến vàng* của Đinh Tiến Luyện, một truyện mà bạn đọc sẽ thấy cuộc so tài giữa Kiến Vàng với Dế Mèn của Tô Hoài. *Tuổi Ngọc* muốn mỗi bạn đọc của báo *Tuổi Ngọc* là một độc giả dài hạn của sách do *Tuổi Ngọc* xuất bản. Chúng tôi đã nhất định mỗi tháng, ngoài 4 số báo *Tuổi Ngọc* sẽ gửi tới bạn đọc một cuốn sách giải trí lành mạnh và bổ ích của những tác giả mà bạn đọc đã tin cậy. Bạn chỉ cần gửi về cho chúng tôi 1000 đồng là bạn có bốn cuốn sách trong vòng bốn tháng. Mỗi cuốn trên dưới 200 trang. Ngoại trừ những cuốn quá dày trên 300 trang chẳng hạn, chúng tôi sẽ loan báo trước để bạn gửi thêm tiền. Còn thì, sách do *Tuổi Ngọc* xuất bản đều trên dưới 200 trang để giá 200 đồng. Mua sách dài hạn của *Tuổi Ngọc* bạn vừa có lợi là có sách sớm để đọc vừa giúp đỡ *Tuổi Ngọc* phát triển sách báo của bạn. Nếu bạn muốn giúp đỡ *Tuổi Ngọc* bằng lòng đặt mua trước 4 cuốn sách, xin bạn hãy viết thư giới về *Tuổi Ngọc*, chúng tôi sẽ gửi tới bạn bản điều lệ, mục lục sách, lịch trình phát hành bằng thư riêng rồi sau đó bạn hãy gửi mandat đặt mua sách. Thư hỏi mua sách xin bạn đề ngoài phong bì: Ông Đặng Xuân Côn, quản lý *Tuổi Ngọc*, 38 Phạm Ngũ Lão, Sài Gòn II. Bạn có thể đặt mua 2 cuốn trong hai tháng, trường hợp bạn eo hẹp tài chánh. Nếu bạn ở Sài Gòn, bạn hãy tới tòa soạn hỏi thêm chi tiết hoặc viết thư và chúng tôi sẽ trả lời bạn đầy đủ những điều bạn muốn biết. (TN)

giáo dục và nhu cầu quốc phòng

Tỷ lệ số học sinh bước lên thềm Đại Học đã mang con số đáng khích lệ cho nền giáo dục hiện nay của nước ta? Một câu trả lời: Thanh niên, nếu chẳng là « tài nguyên » của Bộ Giáo Dục thì ắt nhiên là tài nguyên của quân đội, một nhu cầu quốc phòng luôn luôn như là một con Khủng Long há cái miệng lớn đòi mồi. Vàng, thế thì phải cố để đừng rớt xuống hố. Ta phải học. Một sự hiểu học hay là một lối cưỡng bách giáo dục rất tài tình, tinh cở. Mùa này là mùa của các thí sinh. Kỳ thi Tú Tài II đã qua, sắp sửa kết quả Tú Tài I. Các kỳ thi cuối năm ở các phân khoa Đại Học cũng đang bắt đầu, có phân khoa sớm nhất đã có kết quả. Các thí sinh nam đang run như cầy sấy. Hình ảnh cái miệng con Khủng Long há rộng ám ảnh niên học giờ lại càng kinh khủng hơn. Có người đã đề cập tới kết quả của các kỳ thi tùy thuộc vào nhu cầu quốc phòng. Kỳ thi Tú Tài I sắp có kết quả, một kỳ thi quan trọng và hồi hộp nhất, hiện đang lên giương bệ và đắp chặn cho cơn sốt của bao nhiêu ngàn thí sinh, hiện cũng là một cơn sốt cho một chính sách giáo dục đã quá tai tiếng, một chính sách giáo dục được mệnh danh là « võ rừng ». Không thể thì tại sao cứ mỗi năm khi sắp tuyên bố kết quả kỳ thi Tú Tài I thì báo chí lại thổi âm lên tin « xét lại đề thi » — Năm nay các thí sinh Ban B (phần đông là Nam Sinh). Theo tin tức báo chí thì gần như hầu hết đều dưới điểm trung bình môn Toán, một môn hệ số 4 mà thí sinh mong nó gánh điểm cho các môn khác. Liệu chính sách giáo dục « võ rừng » này có « xét lại » hay, cũng đành, vì nhu cầu quốc phòng? — (Một thí sinh — Saigon)

LTS — Trong những số tới, trang « Vấn Đề », Tuôi Ngọc sẽ nêu màu ý nghĩ vụn của một thí sinh — Saigon trên đề cập tới chính sách giáo dục hiện nay kỹ càng hơn, qua một bài của một Giáo Sư đang trên Tập San Quốc Phòng.

xóa bỏ biên giới giáo sư và giáo viên

Không phải mới đây đâu, mà đã từ lâu, người ta vẫn thường có một ranh giới phân giai cấp giữa giáo viên và giáo sư trung học. Tôi thấy không nên có lần mức này. Bây giờ vì hoàn cảnh sống khó khăn, vì địa vị, vì óc cầu tiến, ai cũng muốn « làm » giáo sư chứ không ai muốn « làm » giáo viên. Thế thì ai xây dựng nền tảng cho học trò đây? Vẫn biết có một trình độ giữa hai lớp tri thức ấy, nhưng nếu có phương tiện tiếp tục học, chưa hẳn người giáo viên đã chịu dừng ở đó. Những khi hai « tầng » mô phạm này gặp nhau, dường như các vị giáo sư « hách » hơn và các vị giáo viên thì khiêm nhường nếu không nói là mặc cảm tự ti. Cùng giữ một vai trò giáo dục cao quý, xin quý vị giáo sư đừng thấy có lần mức với loại đồng nghiệp tiểu học, vì họ là người đúc nền để mình cất nhà. Quý vị giáo viên đừng nghĩ mình giữ vai trò phụ thuộc. Bọn ngọc đừng nhìn lớp thầy dẫn dắt mình những bước đầu tiên bằng đôi mắt bạc bẽo. Đề nghị Bộ Giáo Dục tăng lương cho giáo viên để họ thấy trách nhiệm mô phạm của mình không phải là không quan trọng. (Sông Hén)

Ghi thêm của tòa soạn: Bên Pháp, giáo viên tiểu học được trọng đãi, kính nể và được xếp vào giai cấp giá trị bậc nhất, trên cả thị sĩ. Sách giáo khoa tiểu học đều do các giáo sư thạc sĩ soạn thảo.

V Û H O À N G C H Ư O N G

thơ của thuở vừa lớn

im lặng

Em biết anh chờ em ngã ba
Trường-Thị Ngõ-Huyện vắng người
qua
Đi chung một quãng chiều tan học
Chẳng nói « yêu » mà yêu thiết tha,
Em biết anh chờ em ngã tư
Hàng-Khay Hàng-Trống để trao thư
Lời « yêu » chẳng viết nhưng trong ý
Ta đã cùng chia một động từ.
Em biết anh chờ em góc nào
Của Hồ-Guom xanh như chiêm bao
« Lừa hoa cài tóc cho em nhé ! »
Thăm dặn... không là « yêu » đó sao?
Em biết ngay từ buổi nắng phai
Giùm em thử áo đỡ ngang vai
Bàn tay anh chạm vào da thịt
In dấu « Tình-Yêu » lừa cháy dài
Em biết, trời ơi !... những buổi chiều
Nghe trong im lặng này mà « yêu »
Những đêm tay nắm tay ngồi học
Càng học bao nhiêu quên bấy nhiêu!
Im lặng cùng nhau sống giấc mơ
Trường như không lĩnh lại bao giờ...
Còn e dè chẳng tin là thật
Anh học làm thơ, em chép thơ.
(Hà Nội 1937)

tình thứ nhất

Xuân đắm trong mơ... một buổi chiều
Bên em anh thấy sóng lòng xiêu
Mê man giải hết tình u ân
Trong lúc điên rồ anh quá yêu.
Vì anh vẫn ước : Chẳng bao giờ
Em hiểu tình ta, nhắc chuyện xưa.
Anh sợ đời anh đầy lệ tử
Không làm vui được em ngày thơ.
Nhưng anh tha thiết có ngờ đâu
Một khắc tan hoang ý buổi đầu.
Anh đã đem dâng tình thứ nhất
Đáy lòng chôn chặt tự bao lâu.
Em cười... chề riêu : « Anh thường
bảo
Ưa kiếp giang hồ sống lẻ loi;
Sao anh nghĩ đến tình duyên sớm,
Gạn hỏi chiều nay chuyện lừa dối? »
Cười cợt nhưng lòng bao cảm động
Ngập ngừng trên má lệ long lanh
Thôn thớt, tìm em thăm mách lẽo
Rằng em giáy phũ đã yêu anh.
Hỡi ơi một phút giáy huyền ảo
Đủ đẹp lòng anh sóng gió yên!
Anh sẽ trầm luân ngàn kiếp nhớ,
Cho dầu ngày mai em lãng quên.
(Hà Nội 1936)

rời xa

L I L A S

Chẳng có buổi chiều nào em buồn như buổi chiều hôm nay, khi em về trường cũ nhận đơn xin thôi học. Từ nay sẽ chẳng bao giờ em còn được đứng nơi đây, ở sân trường này như những ngày trong niên học, chín tháng học thật dài đã kết thúc. Những tháng ngày để tam hôm nay sẽ trở thành kỷ niệm một niên học đánh dấu một nấc tiến; khắc sâu một cung đường, ghi rõ thêm nhiều hình ảnh thân quen của bè bạn vào trí tưởng. Năm học sau em sẽ không còn những phút mơ mộng vẩn vơ thế này nữa. Em sẽ lên đề nghị và em sẽ phải học thật nhiều « cắm đầu cắm cổ » học đề đồ tú tài. Trời ơi ! Sao nghĩ đến thi là em buồn ghê gớm.

Em lặng đứng trong sân trường, những chùm hoa đỏ nở rộ rải cả một góc trời. Những bàn, những ghế, những bảng đen đã cùng em học tập suốt năm năm dài, qua mới mấy ngày hè bụi thời gian đã phủ kín.

Cũng góc bảng đen này hôm nào em bước vội lên bục gỗ để vỗ y dẫm phải tà áo dài của Kim Oanh khiến con bé nửa khóc nửa cười nhân nhó với tà áo rách suốt buổi học.

Cũng hành lang rộng này, góc tường kia những giờ ra chơi em đã đứng thật lâu ở đó đùa giỡn với bạn bè và nhìn xuống sân trường náo nhiệt. Cũng cầu thang này có lần em vấp chân suýt ngã và khập khiễng lết về đến nhà thì ngón chân cái đã sưng vù lên thật là to. Chao ôi ! biết bao nhiêu là êm đềm tha thiết !

Đã có bao lần em định đổi trường, nhưng cứ vào đến văn phòng của Hưng Đạo, của Tân Văn là lòng em tự dưng buồn bã vô cùng. Em không hiểu tại sao lại kỳ cục như thế, cứ nghĩ đến lúc phải bỏ trường là em lại muốn khóc chỉ lạ. Vậy mà năm học tới em sẽ học trường khác. Bỏ bạn bè thân quen, bỏ mái trường yêu dấu. Biết nói sao cho vừa với những thương tiếc buồn rầu của em đây hở Lê Bảo Tịnh ?

Cầm tờ đơn thôi học trong tay, nước mắt em rơi nhòe nhoẹt cả trang giấy. Thôi thế là chia xa từ hôm nay. Em nghe mơ hồ đâu đây tiếng hát của Kim Chi hôm bãi trường « Ra đi là hết rồi, âm thầm một mình tôi. Hôm nay sao lạnh lùng hoang vắng... Bơ vơ một bóng người... » Trái tim em bỗng quặn thắt những nỗi tiếc. Sẽ chẳng bao giờ em còn có những lần lội mưa buổi chiều tan học trên con đường dẫn đến Lê Bảo Tịnh chập chùng cây lá. Sẽ chẳng bao giờ em còn có những phút lơ đãng nhìn qua cửa sổ để thấy những giọt nắng vàng hanh nhảy múa trên tàng cây bồ đậu xanh mát. Sẽ chẳng bao giờ em còn có những lần chạy chơi trên hành lang rộng và cột vạt áo dài của 2 đứa bạn đang hờn giận vào với nhau, thôi thế là vĩnh biệt...

Buổi chiều đã nhạt nắng và gió như lạnh hơn. Hải ơi ! mùa hạ mà sao gió lạnh thế này ?

trên bục gỗ trần trọng giáo

NGHĨ VỀ NGÀY GIÁO DỤC VIỆT NAM

Mới đây (Tuổi Ngọc số 6), chúng tôi được đọc một đề nghị của Sư Huỳnh Mai Tâm về việc tổ chức một ngày lấy tên là Ngày Giáo Dục Việt Nam. Trong ngày này, tất cả các ông bà lớn nhỏ, thuộc 3 cơ quan Lập Hành, Tư, Pháp đều phải khen áo tươm tất tề tựu tại Văn miếu lễ vật rồi trở về thăm trường xưa, thầy cũ.

Thiết tưởng nay không phải là lúc đề người ta tăng bốc một đề nghị này hay đề cao một ý kiến nọ. Nhưng với Sư Huỳnh Mai Tâm, ai cũng biết, mỗi ưu tư lớn nhất của người chính là tuổi trẻ và giáo dục cho nên chúng tôi thấy cần phải lập lại ý kiến của người đề cao nó, thúc giục cho sự kiện đó chóng thành hình và ủng hộ nó với tất cả nỗ lực của mỗi người còn lo lắng thiết tha cho đời sống của con người thực sự là *Người*, một nền giáo dục thực sự là *Giáo Dục*.

Thật vậy, không còn bao lâu nữa, một niên học mới lại bắt đầu. Sự nhàm chán và buồn tẻ của những ngày khai trường đã qua chẳng phải là một trong những nguyên nhân đưa đến tình trạng hư hỏng của một lớp học sao ?

Người thầy vào lớp học lặng lẽ như một cái bóng đứng trên bục gỗ, bề một viên phấn, nói những điều đã nói trong sự ồn ào, ngờ ngác của lớp học.

Người học trò vào lớp chọn một chỗ ngồi (càng kín đáo càng tốt, buồn cười không ?) và không phải làm quen với lớp học, với người thầy, với bài giảng, mà là với chính bản,

với sự chịu đựng dài hạn hay ngắn hạn của chính bản.

Người thầy là ai ? Người trò là ai ? Người trò là ai ? Sự lửng lơ, xa cách như cơn nguội và nước lạnh của bục gỗ với bàn học đó phải chăng phát xuất từ sự thiếu trang nghiêm của một ngày tựu trường ? Sự thiếu tôn kính người thầy, sự thiếu chăm sóc đến việc học người trò của người lớn, chẳng phải là gàu nước lạnh làm tắt ngọn lửa (vốn chỉ còn le lói) thân ái và tôn kính giữa thầy trò sao ? Không phải bỗng nhiên mà *con ngựa trở chứng trong sân trường*, không phải bỗng nhiên mà trường học trở thành sở thú, không phải bỗng nhiên mà người thầy trở nên cách biệt với người trò.

Người ta không thể làm nổ một ngọn pháo đã tịt ngòi. Hãy nhồi lại thuốc, quấn lại giấy, xe lại tim. Và đốt.

Và như thế, Ngày Giáo Dục Việt Nam của Sư Huỳnh Mai Tâm cần phải được thực hiện, bằng mọi cách và bằng mọi giá.

Nhân danh một người đã đang, và sẽ tiếp tục cuộc đời của một nhà giáo, nhân danh một kẻ yêu say mê ao ước cùng cực được làm người đốt sáng ngọn đuốc lương sư hưng quốc, chúng tôi nhiệt liệt ủng hộ ý kiến của Sư Huỳnh Mai Tâm.

Tại sao Tuổi Ngọc không phải là người đứng ra tổ chức cho một trường (mà Tuổi Ngọc chọn) trong một ngày nào đó, trước hay sau ngày khai trường mà Bộ Văn Hóa Giáo Dục ấn định cho một niên khóa mới ?

dưới bàn học ng. mây thu

đường dây ký ức

Từ kiếp nào xưa, tim nhỏ đã chất chứa đến vô cùng nỗi đau thương bằng bột. Học đường đối với tôi là những gì cao cả thánh thiện mà tôi, bao giờ cũng muốn ngụp lặn suốt đời ở đó, bởi đã trong kiếp sống với trăm muôn điều gian trá, giống như nai con đã lạc lối về rừng, tôi chồn chân ngại bước ở một góc nào biển đời sâu rộng, mà đại khờ tiếc nhớ vu vơ...

Tôi yêu thầy cô tôi lắm. Bởi trong ngày rất xưa là Mây nhỏ thừa ngác ngỡ lạ mặt với đời đã có kỷ niệm vô ngần với cô giáo, cho ngần về sau bước xuống cuộc đời có nỗi buồn thăm cùng dịu với không ai bày tỏ, cô giáo ơi còn vẫn là người dắt dìu trên những bước chân đi, còn vẫn là những nhủ khuyên dịu ngọt mà em, là Mây nhỏ cô đơn lúc mơ cũng nghĩ đến để đem lời khuyên của xa kia làm an ủi cho mình quay quắt những ngày này. Là Mây nhỏ của lớp Ba 1 ở tiểu học Đờ Ghiểu đời xưa, nhỏ là học trò nhỏ nhất xí xí của cô giáo Hồ Thị Thủy Tiên đầu quý. Bây giờ là hơn 10 năm rồi đó. Bao nhiêu áo cơm đổi thay cuộc đời. Bao nhiêu điều nuôi nấng làm tâm hồn khôn lớn chuốt trao. Mà em còn yêu nhắc tên cô. À ơi biết có còn nhớ đến

trò nhỏ không nữa hở cô giáo? Như dạo nọ. Nhà của học trò và nhà của cô giáo ở cách nhau bên trong và bên ngoài bờ tường cư xá... Tuy gần mà xa. Tuy xa mà gần... Nên như thế, thường vẫn từng buổi em đi về cũng chung với cô giáo... Hách ghê đi chứ! Thửa ấy. Bạn trong lớp vẫn cứ thêm thường bởi tính của trẻ con. Những lúc tan trường. Có khi ôm từng quyển sổ dây choáng ngợp của lớp. Có khi nâng khuôn tập nuốt nà chữ viết của bạn bè. Có khi ở nhà cô suốt buổi để cộng điểm xếp hạng những ngày thi cá... hộp. Có khi... đi chợ mí cô giáo để « lon ton » ôm... chiếu mới đi về cho cô bằng môi cười hơn hờ. Có khi... bao nhiêu thứ... để chỉ bây giờ tay em run ghi nhận có bấy nhiêu kỷ niệm của em, học trò và cô giáo, nhưng là muôn đời một thửa riêng biệt ở trái tim ơi cô giáo có biết? Như chẳng bao giờ trái tim nhỏ có thể quên được một lần. Buổi sáng mùa đông, trò Mây vẫn đứng ở đầu cổng cư xá đợi cô. Trên xe cyclo lúc lắc, em chắt chiu nhỏ xíu quá đối lại nghiệp ngồi trong lòng cô giáo. Băng áo dài tơ mỏng và nhẹ. Cô hiền dịu giống như Bà Tiên Nhân Ái ở trong

mơ. Buổi sáng mùa Đông... Suốt đời tôi không quên... Sổ ghi điểm to và dày che mắt đầu tròn nhỏ, ngồi thật êm với cô. Sao cô vẫn chưa vừa lòng nên nghi ngại lảng lo. Cô lấy áo dài cô không thắm tôi đầu để trải lên bìa sổ cứng chờ che... «Em còn lạnh không?» (Cô Giáo...!) Tiếc mình ngày xưa bé con ghê gớm nên đã không biết khóc để chỉ biết lắc đầu «Dạ em không có lạnh». Nên rồi đã có hoài vọng nuôi trong lòng ước mơ vượt ngoài trí tưởng, lên lớp nhì lớp nhất hay ra khỏi trường tiểu học, vẫn còn nghe mà thương cô bất chết!, vẫn còn em ái giọng cô ngọt ngào, vẫn còn mơ ước trong ngày đầu chập chững bước vào trường trung học «phải chi cô dạy hết cả...» ở đây. Bây giờ là học trò họ Lê. Áo màu trắng thướt tha đáng lựa oai nghiêm ra về. Cô đã đổi đi xa rồi ngược xuôi miền tỉnh, nhà cư xá, bên trong và bên ngoài chợ vơ... Có ai đâu ngờ rằng ước mơ thoát bỗng một ngày trở thành sự thực, nhưng, chao ơi, sự thực bao giờ cũng phũ phàng! Trong quá đời tình cờ, những tháng năm xa cách mờ phai, tuổi trẻ đã tưởng đâu quên lãng thật rồi. Như trong mùa thi năm đệ nhị. Tôi làm học trò buổi sáng lớp đệ nhị A trở lại buổi chiều học thêm giờ toán nên chỉ đã buột mồm có tiếng gọi thật thanh... Cô... Tôi thoát chạy băng ra giữa sân trường bất kể, nắm tay cô lắc lay lắc lay khi cô vừa tới, bỏ hết, quên hết, không có bạn bè, không có Hằng, Hoàn, Hải, cũng không có thầy Bửu Biền nào nữa hết... «Cô. Cô dạy ở đây, trời ơi. Bao giờ. Hèn lâu em không biết. Cô vẫn như xưa...» Niềm vui xôn xao trong mắt môi cười rộn ràng... «Cô dạy Toán lớp đệ lục ở đây», Cô nói thế. Mọi điều đã vượt sức tôi tưởng tượng,

phải chi tất cả những ước mơ ngày tuổi lớn của tôi đều trở thành sự thực (cho dù chỉ là một phần) thì... Lạy trời tôi đội ơn biết mấy! Trái pháo bông nào trong đêm hoan lạc mừng vui tưởng nhớ thầy lên trời sẽ nở to đẹp nhiều màu nở bùng và tắt ngấm. Như thế, rồi thì qua, tôi trông vội vàng khắc giờ từ già với cô để bước vào lớp học vừa mới bắt đầu, bàng hoàng. Đứng hỏi tại sao những bài kiểm hàng tháng ở lớp nữa, tôi chỉ viết «lời phê của cô giáo» mà không viết «lời phê của giáo sư». Tôi yêu những điều xưa cũ. Cũ rích nhưng giây phút một đời tưởng nhớ.

Như trong ngày cuối cùng ở lớp năm đệ nhất trường họ Lê. Là học trò con gái nên chỉ thân thương và cảm thông hoài hoài với cô giáo nhiều hơn. Ngày đầu một năm cho học trò rất mới. Cô giáo Trần Thị Tiếp của tôi áo dài trắng nhỏ xíu có thể làm lẫn với học trò. Ngày dần qua. Phụ trách môn học cần yếu của lớp thi lại thêm cả giờ tối. Cô vẫn quán xuyến đều đặn tận tình từng lũ học trò. Bao nhiêu những lần đã thức trắng từng đêm chấm bài săn sóc khuyến khích. Cho sáng ngày đến lớp vẫn nụ cười tươi tỉnh. Bao giờ vẫn là nụ cười im chết trên môi. Niềm cõi mở nỗi xẻ chia. Bỗng nhớ «cô giáo Trâm» của Nguyễn Thị Hoàng rồi thương cô chi xiết. «Cho không bao giờ phí. Chỉ có nhận nhưng không biết dùng mới phí mà thôi». Tôi thuở ấy bộn bề quay xoắn tít đầu óc. Nửa lo cho Mẹ, cho Anh, cho Em, cảnh nhà đang rối ren tất lối, nửa cho... người... đã gói vào trong mắt «sợi khói phương phi». Sợi khói rất... gan lì bùng bình.

Không « thích » ra. Không « thèm » ra. Không bỏ đi mà ở mãi... Chắc là suốt đời... Tôi uất ức thoát đi từ giọt nước trầm lắng. Kết tinh thành ngấn ngọc lưu ly suốt trong đầy vơi trên tờ giấy học trò kẻ ô màu trắng. Chắc là cô chẳng bao giờ hết giận, nên vào đời tôi chỉ còn biết nhớ « sao em không chịu học bài ». Ánh mắt đó trách hờn âm thầm cúi đầu tôi xuống. Tôi có lỗi ghê chừng. Mà biết làm sao hơn, bạn bè vẫn yêu dấu gọi tôi bằng « con bé thiếu Calcium ». Cười hoài với tôi trong những lần hý hoáy viết vào vở học câu pha trò của cô... « Bởi vì mắt thấy trời xanh. Cho nên mắt cũng long lanh màu trời »... « Con người đang sống trong sa mạc, ước mơ làm sa mạc đó dễ chịu. Hãy làm việc để thực hiện ước mơ ». (250470). Tâm hồn thơ mộng phóng khoáng hiểu nhiều biết nhiều còn đã dạy cho tôi rất nhiều khía cạnh khác, không riêng chỉ có óc tìm tủy não mô bì mô liên kết su be... Cô vẫn nói « Các em thi đậu tôi mừng nhưng chưa hết còn phải lo các em vào yên ở các phân khoa ». Nên tôi tự đó vì cô mà học.

Đôi mắt đó ám ảnh, trách móc tôi, đôi mắt đó hỏi tôi « tại sao em không chịu học bài ». Và mặc cảm đầy tôi đi xa hết bạn bè cho ngày sau cuối bạn tôi khóc nhạt nhòa nước mắt, cô giáo buồn ướt đẫm mi cay. Tôi cúi đầu thính lặng. Rơi trong mùa thu long lanh những sợi mưa buồn. Giọng cô chùng xuống một cung tơ, đằm êm và chia cách « thôi các em đi lo lắng tương lai. Cô ở lại. Cô vẫn thế, giống như cô làm một chân cầu đứng nhìn giòng nước. Các em làm dòng nước mướt mà trôi trên dòng sông luân lưu theo những tháng năm.

Bây giờ dòng nước đang cuốn xiết ở một khúc quanh, ở một chân cầu có xót xa lưu luyến, quanh co trong giây phút để sẽ cùng xuôi chiều ra biển, ở chân trời lạ đó, ngoài biển khơi mênh mông đó, dòng nước xôn xao muốn trũng để lo lắng đời mình và có thoáng khắc thời nào dùng nước sẽ ngược nguồn để tìm về thăm lại khúc quanh xưa, những « đoạn đường » trắc trở đã đi qua. Bởi Doãn Quốc Sỹ đã nói như thế này. Cô « hợp thể hóa »... Hồn cô là một khoảng trời. Khoảng trời có những vì sao đẹp. Những vì sao đẹp rụng rồi, làm sao nói hết được cái hoang vắng của một khoảng trời đã rụng mất những vì sao đẹp học trò? »...

...Bây chừ vào đời. Tôi khóc, những lần không thực hiện được những điều dự tính cao ngất ở tương lai, đôi mắt nó nhẩn nhủ tôi « Tại sao em không chịu học bài ». Bây chừ vào đời. Tôi hứa với đôi mắt vơi xa từ thửa ấy tôi ngoảnh mặt rồi không trở về trường xưa « đừng bao giờ khuất phục kiếp sống ». Nhưng sao. Không được gì hơn khi vừa chấp choạng đề bước đi chưa kịp reo vui trên những bước đầu tiên, đã bị đời quật ngã xuống đau rất choáng ngợp. Tôi khóc. Tôi xấu hổ bởi lời hứa... cho đôi mắt không thể vẹn toàn. Tôi muốn nói vô cùng nỗi bất hạnh của tuổi trẻ tôi mà nghẹn ngào. Đầu ai biết?... Thiên đường ngày xưa qua rồi. Thế giới học trò xa rồi. Bạn bè trường cũ, thầy cô lớp học, dư hương mồi meo ở bốn bức tường cầm bằng đen và phấn trắng, chỉ đỏ chỉ xanh LÊ VĂN DUYỆT ngủ ngoan trên « Áo lụa Hà Đông » quen thuộc... Tất cả đều bỏ tôi đi rồi, là hết. là hết. Một mình tôi đứng lại ứ an tôi bằng những con đường thiên lý đi trên đường dây kỹ ức một đời...

nhìn lại mình
đời đã xanh rêu *

VŨ THIÊN CHƯƠNG TRÌNH BẦY

Tuần trước, tại Trung Tâm Sinh Hoạt Thanh Niên, đường Duy Tân, con đường Duy Tân cây dài bóng mát, Sài Gòn, người ta vừa mới diễn thuyết về đề tài Lý tưởng của thanh niên Việt Nam. Buổi diễn thuyết có thảo luận. Những cái đỉnh của buổi diễn thuyết đi tìm lý tưởng cho thanh niên là những tên tuổi của Sài Gòn tri thức : Luật sư Bùi Chánh Thời, Phạm Kim Vinh, giáo sư Lý Chánh Trung, nghị sĩ Phạm Nam Sách... Giáo sư Lý Chánh Trung, người liên miên đả kích những « ông vua chống Cộng », những kẻ chống Cộng hơn cả quốc sách chống Cộng, người thừa can đảm viết những gì mình muốn viết, nói những gì mình muốn nói và, thường thường, bênh vực triệt để những cuộc xuống đường phản kháng tuổi trẻ Sài Gòn, đặc biệt, bênh vực sinh viên Huỳnh Tấn Mẫm. Luật sư Phạm Kim Vinh, một « ông vua chống Cộng », người đả kích những cuộc xuống đường mùa rổi và, đặc biệt, dưới bút hiệu Tiên Lang (kỳ ở nhật báo Hòa Bình), mới đây, nhân cái chết của Lê Khắc Sinh Nhựt, đã kết tội sinh viên Huỳnh Tấn Mẫm là màm non Cộng sản khát máu. Giới thiếu luật sư Phạm Kim Vinh và giáo sư Lý Chánh Trung để bạn đọc biết rõ hai cái thái cực đã gặp gỡ đề huề ở một nơi tìm lý tưởng cho tuổi trẻ. Bài này không luận bàn xa xôi về sự mâu thuẫn đầy tình chất hỉ, nộ, ái, ố ấy. Mà chỉ cố gắng tìm hiểu ba thí tuổi trẻ mà giáo sư Lý Chánh Trung đã phán loại khi phát biểu trong buổi diễn thuyết.

(*) Lời câu kết trong bản nhạc Tình xa của Trịnh Công Sơn.

Bài diễn thuyết của luật sư Bùi Chánh Thời không có gì mới mẻ. ** Vẫn chỉ là lời lẽ của những kẻ ngồi trong bóng tối nguyên rửa bóng tối. Nếu mới lạ thì đó là sự chấp thuận của Tổng Nha Thanh Niên cho cuộc diễn thuyết miệt thị những lãnh tụ thanh niên ăn lương nhà nước ở trung tâm xây dựng bằng tiền nhà nước. Điềm này, ta nên suy tôn tinh thần dân chủ, tinh thần thượng võ của Tổng Nha Thanh Niên. Ban tổ chức buổi diễn thuyết không loan báo rộng rãi nên tôi đã bỏ mất dịp đi nghe và chỉ biết sơ qua nội dung buổi diễn thuyết, bài diễn thuyết bằng mẫu lược thuật đăng trên nhật báo *Tin Sáng*. Mẫu lược thuật đã thuật một câu « thảo luận » của giáo sư Lý Chánh Trung khiến tôi chú ý. Đây là « câu » phân loại tuổi trẻ. Giáo sư Trung nhận xét rằng (đại ý): *Có ba loại tuổi trẻ. Một loại chăm chỉ học hành rất được chính quyền thương yêu. Một loại xuống đường phản kháng rất bị chính quyền thù ghét. Một loại tuổi trẻ... đi lính.*

Giáo sư Lý Chánh Trung, một nhà trí thức mà tôi khâm phục cả về cái sở học lẫn tấm lòng chân thành thiết tha đối với dân tộc, tuổi trẻ, đã không chịu phát biểu thêm cảm tình của ông về từng loại thanh niên. Xuyên qua những bài báo ông viết đều đặn, tôi thấy ông đứng với « loại tuổi trẻ xuống đường phản kháng ». Điều này tôi có bồn phận kính trọng sự quả cảm và quan điểm rõ rệt của ông. Bởi ông không mưu đồ ăn có cho sự nghiệp chính trị. Ông không phải là chính khách chuyên nghiệp hay tập sự. Ông đứng với tuổi trẻ phản kháng, đứng thẳng, chấp nhận mọi hậu quả vì, có thể, ông nhìn được

cái mụn mưng mủ trong trái tim « loại tuổi trẻ xuống đường phản kháng » mà người khác, luật sư Phạm Kim Vinh chẳng hạn lại chỉ nhìn thấy « loại tuổi trẻ xuống đường phản kháng » giống hệt « bọn biểu tình mướn » — trong mục *Buồn vui với bạn* đọc trên *Hòa Bình* — Cũng như ông suy tôn Huýnh Tấn Mẫn là lãnh tụ tuổi trẻ, trong khi, ông Phạm Kim Vinh kết tội Mẫn là tay sai của Cộng Sản. Thành thử, tuổi trẻ phản kháng y hệt trái banh trên sân đời oan nghiệt. Kẻ bắt ôm vào bụng. Kẻ sửu chí mạng. Tội nghiệp thay!

Ông Lý Chánh Trung, vẫn xuyên qua những bài báo ông viết đều đặn là người thù ghét chiến tranh (tôi cũng không yêu chiến tranh và không ai trong dân gian yêu chiến tranh trừ những kẻ làm giàu trong chiến tranh) và có quyền uy nhờ chiến tranh), tất nhiên, ông phải thương sót « loại tuổi trẻ đi lính ». Điều này tôi lại có bồn phận kính trọng giáo sư Lý Chánh Trung. Tôi không đủ tư cách để thương sót « loại tuổi trẻ đi lính » mà chỉ biết cảm ơn họ. Nhờ họ đi lính, tôi được bình yên ở thành phố đi nghe diễn thuyết, viết báo, và viết đề biểu diễn sự giả dối, phù phiếm đánh bóng bằng những danh từ mỹ miều, rỗng tuếch! Như thế, « loại tuổi trẻ chăm chỉ học hành rất được chính quyền thương yêu » đã không được giáo sư Lý Chánh Trung yêu thương. Hiện hiện, Chấn chấn. Bởi vì, dưới mắt giáo sư Lý

(Xem tiếp trang 64)

(**) Chúng tôi sẽ tìm gặp luật sư Thời, xin bài diễn thuyết và nếu hoàn cảnh cho phép, chúng tôi sẽ đăng trên Tuổi Ngọc.

mùa xuân hà nội

Hỡi người em gái xõa tóc ngồi bên cửa sổ! Em yêu mùa xuân có phải vì nghe thấy rạo rục nhựa sống trong cành mai gốc đào, chồi mận ở ngoài vườn? Chàng trai kia yêu mùa xuân, phải chăng là tại lúc đôi mùa giao tiễn nhau, chàng tưởng như nghe thấy đôi núi chuyển mình, sóng hồ rung động trong cuộc đổi thay thường xuyên của cuộc đời? Mà người thiếu phụ nọ ở chân trời góc biển yêu mùa xuân có phải là vì đây là mùa xanh lên hy vọng được trở về nơi bến đợi sông chờ để ngâm lại khúc bạc đầu với người bạn ra đi chưa biết ngày nào trở lại?

Tôi yêu sông xanh, núi tím; tôi yêu đôi mây như trăng mới in ngần và tôi cũng xây mộng ước mơ, nhưng yêu nhất mùa xuân không phải là vì thế. Mùa xuân của tôi, mùa xuân đất Bắc, mùa xuân của Hà-nội, là mùa xuân có mưa rêu rêu, gió lạnh lạnh, có tiếng nhạc kêu trong đêm xanh, có tiếng trống chèo vọng lại từ những thôn xóm xa xa, có câu hát huê tình của cô gái đẹp như thơ mộng... Người yêu cảnh, vào những lúc trời đất mang mang như vậy, khoác một cái áo lông, ngậm một ống điếu, mở cửa đi ra ngoài tự nhiên thấy một cái thú giang hồ êm ái như nhung và không cần uống rượu mạnh cũng nghe như lòng mình say sưa một cái gì đó, có lẽ là sự sống! Anh có thể đạp cổ trên Hồ Giuơng, đợi đến sâm sẫm tối ra ngồi ở Thủy Tạ nhìn các cô gái đẹp như tiên mặc áo nhung áo len trăm màu ngàn sắc, in bóng hình xuống đáy nước lung linh; anh có thể vào một nhà hát thưởng vài khâu trống, « mở quả mứt », phong bao cho các chị em, rồi uống với mỗi em một ly rượu « lấy may »; anh có thể đi vào một ngôi chùa khói nhang nghi ngút, đưa mắt nhìn xem có cô nào thực xinh thì quý ngay xuống bên cạnh cầu trời khẩn phật cho cô càng ngày càng đẹp và trong năm lấy được một người chồng xứng ý như... anh vậy.

Ấy đó, cái mùa xuân thần thánh của tôi nó làm cho người ta muốn phát điên lên như thế đó. Ngồi yên không chịu được. Nhựa sống ở trong người căng lên như máu căng lên trong lộc của loài mai, như mầm non của cây cối nằm im mãi không chịu được, phải trỗi ra thành những cái lá nhỏ tí ti giờ tay vậy những cặp uyên ương đứng cạnh. Cùng với mùa xuân trở lại, tim người ta dường như cũng trẻ hơn ra, và đập mạnh hơn trong những ngày đông tháng giá. Lúc ấy dường sá không còn lầy lội nữa mà cái rét ngọt ngào, chớ không còn tê buốt căm căm nữa. Y như những con vật thu hình một nơi trốn rét thấy

nặng ầm trở về thì lại bỏ ra để nhảy nhót kiếm ăn, anh cũng «sống» lại và thêm khát yêu thương thực sự. Anh ra ngoài trời thấy ai cũng muốn yêu thương về đến nhà lại cũng thấy yêu thương nữa. Nhang trầm đèn nến, và nhất là bầu không khí gia đình đoàn tụ êm đềm, trên kính dưới nhường, trước những bàn thờ phật, bàn thờ thánh, bàn thờ tổ tiên làm cho lòng anh ảm lạ lòng, tuy miệng chẳng nói ra nhưng trong lòng thì cảm như có không biết bao nhiêu là hoa mới nở, bướm ra giàng mở hội liên hoan.

Đẹp quá đi, mùa xuân ơi—mùa xuân của Hà-nội thân yêu, của... Bắc kỳ thương mến. Nhưng tôi yêu mùa xuân nhất là vào khoảng sau ngày rằm tháng giêng. Tết hết mà chưa hết hẳn, đào hơi phai nhưng nhụy vẫn còn phong, cỏ không mướt xanh như cuối đông, đầu giêng nhưng trái lại, lại nức một mùi hương man mát.

Thường thường, vào khoảng đó trời đã hết nồm, mưa xuân bắt đầu thay thế cho mưa phùn, không còn làm cho nền trời đùng đục như màu pha lê mờ. Sáng dậy, nằm dài nhìn ra cửa sổ thấy những vệt xanh tươi hiện ở trên trời, mình cảm thấy rạo rức một niềm vui sáng sủa; trên giàn hoa lý vài con ong siêng năng đã bay đi kiếm nhị hoa; và chỉ độ tám chín giờ sáng, mình đã thấy trên trời trong trong có làn sáng hồng hồng rung động như cánh con ve sầu mới lột.

Trong tập tùy bút THƯƠNG NHỚ MƯỜI HAI (sắp xuất bản)

em có về

Còn vương vấn trong lòng anh dáng ngọc em có về tan học những chiều mưa có nhìn anh như một chất mơ chua dùng vội hái, trái tình chưa chín tới

Một buổi sáng em thấy lòng phơi phơi như trống chừng đời mới cả mùa xuân

*em có về xin mặc áo hàng vân
đừng cười thẹn mỗi lần anh muốn hỏi
Đừng chậm bước lúc anh còn đứng đợi
đường thì xa với vợ nhè em yêu!
em có về xin rũ tóc mây chiều
qua vườn nhỏ rất nhiều bướm bướm
trắng*

*Chẳng lẽ để soi mòn đi năm tháng
e có ngày hoang vắng dấu chân xưa
em có về đừng bước vội, xin vờ
hôm ấy nắng hay mưa anh cũng nói...*
THẢO CẦM

tuổi mới lớn

*thơm bay lòng chút hương xưa
thỏ ngoan đôi mắt cũng vừa chớm đan
ta về trồng mấy hàng cau*

mà nghe đời đã xanh màu trầu tươi
TRẦN VĂN NGHĨA

NGỰA CHỨNG TRONG SÂN TRƯỜNG

truyện dài VŨ MỘNG LONG

7

Ngựa chứng không bèn mắng tới sân trường đã hơn tuần lễ. Chẳng ai theo rồi chúng nó cả. Ông hiệu trưởng cầu an, ngoảnh mặt làm ngơ. Ông tổng giám thị cũng vậy. Ở tỉnh lỵ, ông phó tỉnh trưởng nội an nhiều quyền lắm, kể cả quyền chụp mũ phản động lên đầu bất cứ ai mà ông ta muốn. Tôi hiểu thế. Nhưng tôi cứ hành động theo lương tâm của một nhà giáo. Ông thầy được giao nhiệm vụ giáo huấn thì phải làm công việc giáo huấn. Giáo huấn không xong, chỉ còn cách giải nghệ. Tôi tự thấy tôi có bổn phận đối với bọn thằng Phong. Chúng nó hư hỏng là lỗi tại gia đình, học đường và xã hội. Để chúng nó bỏ bê sách vở, phá phách lớp học, khinh mạn thầy giáo là lỗi tại thầy giáo. Tôi nghĩ rằng nhiệm vụ của tôi là tạo cho chúng nó niềm tin mà chúng nó tưởng đã bị tước đoạt. Không có gì tai hại cho tuổi trẻ bằng sự lừa gạt họ. Căn bệnh tưởng bị lừa gạt, tưởng bị tước đoạt niềm tin đang gây nhiều biến chứng trầm trọng. Chung quy vẫn là lỗi của những người chịu trách nhiệm với tuổi trẻ. Dường như, ở thời đại hôm nay, người già thiếu độ lượng, khoan dung ban cho người trẻ. Người già cầu an, bỏ bê người trẻ. Rồi chờ người trẻ phạm tội để kết án. Ông hiệu trưởng của tôi, chẳng hạn.

Tôi chợt nhớ một phim cao bồi đã xem cách đây mười năm. Tôi quên tên phim, chỉ nhớ tên tài tử Jeff Chandler, John Saxon. Bọn du đảng có bốn đứa. Cầm đầu là John Saxon lai Mỹ tây cơ. Ba đứa kia non choẹt, a dua theo John Saxon. Khi chúng phóng ngựa tới một quận lỵ, shérif quận này đã bị

giết chết. Thoạt đầu chúng ăn uống, cười nói nham nhở. Thấy quản lý không có sherif, chúng không muốn đi nữa. Công lý nằm trong tay kẻ có súng. Chúng có súng. Chúng bắt đầu phá phách. Jeff Chandler là một đại úy hồi hưu. Ông đã đứng tuổi và bị què tay trái. Biết ông là tay thiện xạ, một số người trong quận đến yêu cầu ông đuổi bọn du đảng khỏi quận. Ông từ chối. Bọn du đảng bắn súng, bừa bãi, gieo khủng bố. Không ai dám chống. Chúng tưởng dân ở đây sợ chúng nên ngang ngược hơn. Chúng cướp tiền và hãm hiếp con gái. Đến lượt người yêu của Jeff Chandler suýt bị hãm hiếp, ông đại úy lâm lỵ này mới ra tay. Kết quả: tội ác đã xảy ra và ba tên du đảng phơi xác. Tên cuối cùng non choẹt, vất súng, khóc lóc xin tha chết và hứa về nhà học hành chăm chỉ.

Cuốn phim không giải thích. Nếu ta không suy nghĩ, cuốn phim chỉ là cuốn phim cao bồi tầm thường. Có lẽ, đạo diễn muốn ta suy nghĩ rằng tội ác có thể ngăn chặn từ đầu nếu Jeff Chandler không cầu an, ích kỷ. Ông đại úy già trở nghề bắn ngay thì bọn du đảng đã biến mất. Phải đợi người yêu của ông bị đụng chạm tức là quyền lợi riêng của ông bị đe dọa, ông ta mới chịu đương đầu. Thì người chết và tội ác đã có dấu vết. Bọn thằng Phong giống bọn du đảng ở phim tôi vừa kể. Ông hiệu trưởng đang sắm vai của Jeff Chandler. Ông ta chưa bị chúng nó bẻ gãy nên vẫn khoanh tay ngồi yên. Và chúng nó tưởng ông khiếp nhược. Tôi không khiếp nhược. Tôi không muốn hành động như Jeff Chandler. Tôi chỉ muốn bọn thằng Phong ngoan ngoãn ngồi trên ghế học trò. Hay, ít ra, tôi muốn chúng nó hiểu chúng nó đã đứng bên bờ vực thẳm.

Một buổi tối, sau bữa cơm, con gái ông tùy phái già dẫn Kim Liên sang phòng tôi. Tôi bối rối một thoáng rồi tỏ vẻ không bằng lòng. Tôi bảo Lan gọi ba nàng qua. Và tôi phân trần:

— Bác Năm, tôi đang tìm cách chinh phục bọn thằng Phong.

Ông già Năm không hiểu ý tôi. Ông nói:

— Quên bọn mất dạy đó đi thầy.

Tôi vò đầu:

— Sáng chủ nhật trước, chị Liên (tôi cố ý dùng tiếng chị để Liên khỏi xưng em) bênh vực tôi trong lớp. Bọn thằng Phong ngờ tôi có tình gì ý với chị ấy. Tôi suýt điên lên. Tôi không muốn bắt cứ một nữ sinh nào tới thăm tôi cả.

Ông già Năm tròn xoe mắt:

— Bọn hỗn láo đó dám nghi ngờ tầm bậy.

Ông già Năm đầu hiệu thằng Phong còn dùng những lời nói tàn nhẫn, phũ phàng kết tội tôi.

Tôi thở dài:

— Tôi muốn chúng nó hết dám nghi ngờ tầm bậy. Tôi muốn làm khác, sống khác những người đã bị chúng nó khinh bỉ.

Kim Liên nhỏ nhẹ:

— Em xin lỗi thầy.

Tôi chợt ân hận:

— Chị không có lỗi gì cả. Tôi mong chị hiểu tôi.

Kim Liên khoanh tay:

— Em tới đưa thư của ba em cho thầy.

Tôi nói:

— Bận sau, chị nên gửi ở văn phòng. Họ sẽ chuyển cho tôi.

Kim Liên chớp mắt:

— Em sẽ nhớ.

Nước mắt nàng ứa ra. Tôi bắt tội nghiệp. Chỉ cần tôi bảo về là Kim Liên về ngay. Nhưng tôi không nỡ. Tôi gượng cười:

— Phòng của tôi thiếu ghế tiếp khách. Chúng ta chịu khó sang bên bác Năm.

Kim Liên trao bức thư rồi rút chiếc khăn từ trong cái bóp nhỏ, thấm nước mắt. Ông già Năm vỗ vai con gái:

— Con đưa cô Liên về dinh đi!

Tôi không giữ nàng lại. Kim Liên theo con gái ông tùy phái già rời khỏi phòng tôi. Nàng quên chào tôi. Ông già Năm vẫn đứng bất động. Ông nói:

— Thầy không giống những ông thầy trẻ đã dạy ở trường này.

Ông tiếp:

— Thật bất hạnh cho bọn thằng Phong.

Ông hỏi:

— Ông tỉnh biết chuyện rồi chẳng?

Tôi bóc phong thư ra coi. Và nói:

— Ông ấy mời tôi ăn cơm chiều mai. Tôi sẽ phiền bác Năm chuyển giùm bức thư cáo lỗi.

Ông già Năm ngạc nhiên:

— Thầy từ chối à?

Tôi đáp:

— Ăn cơm với ông tỉnh xong, tôi sẽ phải ăn cơm với nhiều phụ huynh học sinh khác nếu họ mời tôi. Nhưng nếu họ không mời, tôi sẽ bị đàm tiếu. Người thầy phải biết cư xử cho hợp tình. Hơn nữa, ông tỉnh tượng trưng cho quyền thế, dù ông rất tốt, mà tôi, tôi muốn học trò của tôi đứng thẳng trước quyền thế. Chỉ cần làm việc và lương thiện, mọi người đều có quyền đứng thẳng và kẻ quyền thế sẽ đến với ta thay vì ta tìm đến họ.

Ông già Năm đã ngồi trên mép ghế-bổ-nhà-bình của tôi. Ông vẫn thuốc rê, châm lửa, hút. Im lặng lúc lâu giữa hai chúng tôi. Rồi ông già Năm liệng điếu thuốc vừa vắn công phu và mới hút được vài hơi. Ông nói:

— Thầy giữ gìn quá đấy.

Tôi cười :

— Bác cũng nên hiểu rằng ông tỉnh trưởng có cô con gái là học trò của tôi
Ông già Năm thích chí đọc nhanh hai câu thơ cổ :

— Vũ vô kiềm tỏa năng lưu khách

Sắc bất ba đào dị nịch nhân

Ông gật gù :

— Phải, phải, thầy nghĩ đúng. Sắc đẹp nó thường làm hỏng sự nghiệp của mình.

Tôi đùa với ông già Năm :

— Sắc đẹp của vợ tôi thì sao ?

Ông già Năm liếm mép :

— Cũng hỏng luôn.

Hai chúng tôi cười ròn rã. Lần đầu tiên, kể từ ngày dạy ở đây, tôi mới được cười thoải mái. Ông già Năm là « đồng chí » của tôi. Ông đã âm thầm khích lệ tôi. Tôi biết tôi có thể diu bọn thằng Phong về bàn học nhờ những Nguyễn văn Lành và ông già Năm. Người ta cứ hay ồn ào một chuyện nhỏ mọn. Con chuột để ra trái núi. Nhưng người ta lại ngại ngần ngần chặn tôi lối bắt đầu bằng một chuyện nhỏ mọn. Ông già Năm và tôi nói chuyện khá lâu. Đêm hôm ấy, tôi ngủ thật ngon. Sáng dậy, tôi tin tưởng ở tôi, ở đạo đức của một ông thầy. Đạo đức chưa phải là đồ bỏ. Đạo đức vẫn còn đầy đủ quyền uy nhiệm màu cải tạo xã hội và con người.

Những lớp học có giờ của tôi đã dần dần mất hết sự đùa bỡn quá đà của học trò. Họ bằng lòng rồi thích thú ngồi nán lại trong lúc ra chơi hay tan trường để nghe tôi nói về những kinh nghiệm của người tuổi trẻ bước xuống cuộc đời. Không còn cậu học trò nào yêu cầu tôi kể chuyện ăn chơi ở Sài Gòn hay đòi tôi cho xem báo *Playboy*. Tôi thường khuyên họ trau dồi sinh ngữ để có vốn đọc sách báo khoa học nước người. Tôi cũng khuyên họ tìm hiểu, sử, địa thế giới và trao đổi với họ quan niệm thưởng ngoạn văn chương, âm nhạc, hội họa. . Tôi nghĩ, nếu họ biết thưởng ngoạn đúng đắn, văn học nghệ thuật nước nhà sẽ nâng cao giá trị. Và những hình thức nghệ thuật rẻ tiền sẽ bị đào thải hay chỉ còn sống thoi thóp. Nếu tôi không đủ đạo đức và tài năng diu bọn thằng Phong về bàn học, tôi cũng đã được thỏa mãn tự ái nghề nghiệp. Vì, ngựa chứng trong sân trường không thêm con số. Vẫn bốn con. Cò lơn và lạc lõng. Ông hiệu trưởng khen tôi yêu nghề. Chuyện đó tầm thường quá. Nhà giáo dạy học trò yêu nghề khi chọn nghề ra đời mà không yêu nghề thì quả là lỗ bịch, giả dối.

Thỉnh thoảng, có việc xuống phố, gặp học trò, tôi rất hãnh diện được họ lễ phép chào. Tình thầy trò không thể phôi pha, không một hoàn cảnh nào làm nó phôi pha nếu ông thầy thực sự là một ông thầy.

(Còn nữa)

bông hồng cho tình đâu

chút tình thơ ngày

YÊN CHỈ

Trong một thoáng mơ mộng nhưng nhớ đây chật ngăn tim hồng nhỏ, tôi bỗng nhớ mấy vần thơ Nguyên Sa :
Tháng sáu trời mưa trời mưa không
ngọt. Trời không mưa anh cũng lay
trời mưa. Anh lay trời mưa phong tỏa
đường về. Và đêm ơi xin cứ dài vô
tận. Chừ cũng vào mùa mưa, tôi quen
người từ dạo mưa rơi ấy... lâu rồi và
thật tình chẳng nhớ làm sao mình
quen người nữa cơ. Chỉ những ánh
mắt gợi trao, chỉ những nụ cười vô
tư. Khi gặp người ấy... cho đến khi
lên lớp thi học thêm tình cờ tôi ngồi
chung với người ấy, và những buổi
học đêm đó có chuyến xe hộ tống cho
đến nhà, không biết lúc ấy người có
mong « đêm ơi xin dài vô tận » không
nhì. Rồi cũng không làm sao tránh
khỏi những cái miệng xinh xinh của

những nhỏ bạn hỏi hoài mãi và tức
quá chúng cặp đôi tôi với người ta,
khiến tôi ức ghê nơi « không biết trả
lời sao » bèn nhận bừa là của mình
cho tụi nó hết trêu, thế là từ đó tôi
không thêm cười nói với người ta
trên chuyến xe hộ tống mỗi đêm nữa,
nhưng cái anh chàng sao dễ ghét thật :
cứ theo hỏi bộ giận hay sao, hoài như
vậy đến bạn họ cũng biết mình... Tôi
ghét người ấy ơ là ghét nên xe họ
gần đến tôi đạp xe thật nhanh nhiều
khi khi lao đầu xuống dốc đá suýt té.
Nhưng mà về đến nhà bài vở nằm
ngoa trên bàn đó, tôi có học được
chữ nào đâu, nghĩ lan man từ chuyện
này đến chuyện khác, dĩ nhiên không
quên chuyện chuyến xe hộ tống.

Tôi cố ủ an trí óc, thăm nhẩn nhủ
con tim phải nằm im đừng nhip bước
theo chuyến xe đó và tâm trí này mi
hãy thu hết bài vở kia cho ta... Rồi
những buổi sáng hay buổi chiều để
đến trường ngồi trên chiếc xe « lam »
tôi lại gặp người ấy bước ngược chiều
đề đến trường của họ. Ánh mắt lại
giao nhau, tôi mím chặt môi không
thêm cười...

Nhưng hoài như vậy thấy người
ta « quê » cũng tội nghiệp bèn nhích
môi một chút xiêu rồi quay nơi khác,
cái tính hay cười làm sao mà bỏ được
nên đôi lúc họ nheo mắt hay nhăn
mặt cười với tôi thế là tôi cũng cười
nơ bao nhiêu cái răng vô trật tự...

Mà con tim tôi cũng thật ngoan
ngoãn, năm ấy tôi thi đỗ và người ấy
phải bước vào cuộc chiến, đề riêng
tôi mỗi sáng mỗi chiều đến trường,
nhìn hoài con đường vội dài từ trường
người ta đến trường mình mà nghe
một chút xuyên xao trong tâm hồn.
Đề riêng tôi những đêm trời mưa,
những trăng sáng hay trời đầy sao đạp

vũ
mộng
lông

xe một mình nghe lòng buồn man mác. Làm sao thật lạ con tim tôi khi ấy không biết giải thích thế nào những trống vắng ấy, một thời quen thường nhật vừa bước khỏi những sinh hoạt mà hầu như tôi đã lệ thuộc, như những ngày thi xong tối đến mang đồng hồ reo đề đầu giường... mà nằm nghĩ hoài không biết hôm nay mình làm thiếu cái gì...

Những ngày thân tình ấy — ngày êm đẹp của 1 chút tình thơ — sao dễ quên chi lạ người đó nhỉ!

Vẫn chưa hết nữa cơ, sau đó những buổi đi học về tôi và nhỏ bạn vẫn hay đi bộ và người ấy cứ ngồi chỗ nờ — nơi chiếc bàn sau hàng hoa Hoàng Diệp — mỗi cuối tuần để nhìn tôi và cười một « miếng » thế thôi, có cảm động không? Và quả tim bé nhỏ của tôi lần này bắt đầu nhẹ nhàng rung động. Ôi! sợi khói tình vương lên mắt, lên môi và quện lấy hồn tôi mất rồi... người ơi...

Và từ đó những buổi chiều đẹp tôi hay đến ruộng Lục Bình tìm tìm ngồi dưới gốc hoa Ngọc Lan để tư tưởng đến kỷ niệm thời ấy (hay người ấy?).

Tình nhớ chứa chan trong mắt, trên môi len vào tim thoát theo hương hoa Ngọc Lan... để ngăn tim dành cho người ấy thu hẹp lại, nhé mi — tôi tự nhủ như vậy.

Và tự nhiên người ấy bỗng vắng xa mãi hoài, tôi thì nhất định không cho tim mình lang thang theo người ấy, nên tôi không thêm nghĩ đến họ nữa dù biết rằng chuyến xe tâm hồn đã chất lần phiên muộn... Sách vở còn kia, mái trường và bạn bè, tương lại trong ngày sắp tới; tôi nhủ thầm phải đổ cho xong lần nữa nhỏ ạ, bước khỏi thềm trung học hãy hay...

Tôi viết đầy danh ngôn trên tập vở, trên sách học đề theo đó mà không mơ mộng lãng mạn giây phút nào nữa hết... nghị lực, ý chí tôi kêu gọi chúng hàng ngày thật tha thiết. Hãy quên quá khứ và nghĩ đến tương lai đi nha tim của ta, ngoan ngoan nhé.

Nhớ có lần trên đường từ nhà đến bến xe tôi vừa đi vừa nghĩ gì đâu không biết nữa mà đến khi ngừng đầu nhìn sang thì thấy người ta đi bên cạnh rồi. Thế là những bước chân tôi đan vào nhau vừa cuống quýt, tim vừa rạt rào lại run sợ (tôi nghĩ lúc đó chắc khuôn mặt tôi buồn cười ghê lắm nhỉ) tôi chợt muốn khóc, nước mắt hoen mi, chân bước vội vã đi nép sát vào tường nhà người khác... cô cách khoảng người ấy càng xa càng tốt... Tôi nhớ câu hát của Phạm Duy «...giọt mưa trên lá bờ ngõ xóm xao cuong quit rạt rào. Em biết yêu lan đâu...»

Ôi, người ấy của ngày xưa thân ái sao chuyện của tự mình chậm dật vừa đúng lúc ghê ày nhỉ. Đề giờ đây ở ni nghĩ rằng người ấy và người ta đây: quả tim bé nhỏ của chúng mình vẫn hoài hoài đậm nét những thân tình bằng hữu vô cùng dễ thương ngày ấy, người nhỉ! để chúng mình miên viễn nghĩ đẹp cho nhau phải không, hở?

Chừ thì Chi đã xa rời thành phố với đầy kỷ niệm ngày nào, và trong giây phút mộng mơ bỗng đến tình cơ một thoáng hương xưa trở về lối cũ. Chi cảm thấy tự hào vì « một chút tình thơ ngây » tuyệt đẹp của mình, mà chắc hẳn không thể nào tìm lại được hương vị ngày xưa thân ái trong tương lai với vội...
■■■

bông hồng
cho tình đầu

nồng hương

nguyễn hồng giang

Năm tôi học đệ tam, gần cuối niên học cha tôi được đổi về Vĩnh Long, quê nội tôi. Cha tôi đem gia đình về quê với niềm vui được toại nguyện một ước mơ ấp ủ từ lâu: Trở về quê nội. Riêng tôi, phải nán lại vài tháng ở thành phố cao nguyên muộn phiền này cho đến hết niên học, căn gác nhỏ tôi trọ học nằm ở một khu gần thành phố nhưng vắng vẻ và yên tĩnh. Bảy giờ, những cơn mưa đầu mùa đã bắt đầu rộn rã, thỉnh thoảng có vài trận kéo dài suốt cả buổi chiều tưởng không bao giờ dứt. Tôi đã buồn lắm trong một chiều ngồi nhìn con đường lầy lội và dơ bẩn. Tôi đã là một học sinh giỏi toán của đệ tam B, nên tâm hồn tôi chẳng mơ mộng tí nào. Khu phố vắng vẻ với con đường lá me bay thật thơ mộng vào những chiều lộng gió tôi chẳng quan tâm đến. Bên ngân ngân khung cửa sổ, có biết bao tâm hồn thả những mộng mơ theo những cơn mưa đầu mùa với tôi cũng chỉ là vô nghĩa. Tôi chẳng buồn để ý đến.

Tôi chỉ rất buồn cho tôi khi nhìn con đường lầy lội làm vương vãi bước chân.

Thế nhưng, cơn gió nồng ấm của tình yêu đầu đời đã thổi mộng mơ bâng khuâng vào hồn tôi. Cơn gió đã làm con tim tôi rộn ràng với những mơ ước xa bay lãng đãng. Từ khung cửa sổ nhìn con đường lầy lội, tâm hồn tôi bỗng xao xuyến lạ lùng. Tôi đã bỏ quên những công thức, thước kẻ của học trò ban B. Tôi đã tìm đến với những vản thơ tình lãng mạn của những Xuân Diệu, Nguyễn Bính... Tôi đã mua một cuốn sổ carô để chép thơ. Tôi đã chịu khó sưu tầm những bài thơ tình của thời kỳ vàng son trong thi ca Việt Nam. Từ khung cửa sổ của căn gác, hình như tôi đã quên hết đề chỉ nhớ có một bóng hình. Dễ thương làm sao, bé bỏng làm sao người con gái ấy. Người con gái tên Uyên (sau này tôi mới biết). Nhà Uyên đối diện với căn gác của tôi, cách nhau một con đường lầy lội. Tôi yêu qua mái tóc thề đen huyền, óng ả của Uyên. Buổi chiều, Uyên thường ngồi trên chiếc ghế con ở trong sân cạnh vài chậu cúc vàng ngả nghiêng, lả lướt theo gió chiều. Uyên ngồi đó, thật hiền trông như một con mèo bé nhỏ. Có những chiều Uyên ngồi nhìn bâng quơ hay đọc sách. Có những chiều, nàng đùa với một đứa bé gái, có lẽ em nàng. Những buổi chiều bâng khuâng về sau, tôi đã ngồi bên khung cửa để nhìn Uyên. Chiều nào, Uyên đi vào sớm, tôi tiếc ngần ngại và buồn như vừa mất một cái gì. Tôi chẳng biết cách nào làm quen với Uyên, nghĩ mãi mà thất vọng. Tôi đã buồn lắm, buồn muốn khóc khi nghĩ rằng mình vừa bị bỏ rơi. Đề rồi, có nhiều lúc nghĩ lại tôi đã buồn cười cho ý nghĩ

dại dột đó của mình. Mười sáu tuổi của tôi sao mà khờ dại ghê nhỉ. Chưa quen nhau sao lại bỏ rơi được. Ngu ghê.

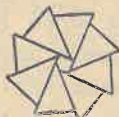
Rồi cơ hội đầu tiên đã đến, không hiểu cái gương mặt của tôi có «duyên» đến thế nào mà tự nhiên đưa em gái hay đùa với nàng mến tôi. Em của Uyên đã cười với tôi trong một buổi trưa tôi đi học về. Tôi bảo hôm nào rảnh bé sang nhà anh chơi. Nhà anh kia kia, căn gác bé tí đó (vừa nói, tôi vừa đưa tay chỉ). Chiều hôm sau, em của Uyên sang nhà tôi chơi. Tôi hỏi bé qua thế này có bị la không? Em Uyên nhìn tôi cười, chị Hoài Uyên cho bé qua rồi mà. Hoài Uyên! nghe êm êm và nhẹ nhàng quá nhỉ. Tôi đã mừng lắm khi biết tên Uyên và lớp trường Uyên học. Lớp 9/5 nữ trung học Banmethuột. Nhưng tôi còn vui hơn khi Uyên cho em của Uyên sang chơi nhà tôi. Uyên mến tôi? Tôi nghe xao động thật nhiều trong tâm hồn. Con tim rộn ràng bao xúc cảm dịu ngọt đến đắm say tim người.

Những ngày sau đó, tôi vẫn thường chạy xe ngang cổng trường nữ trung học. Ngàn ngàn tà áo xanh bay nhẩy trong khu vườn tươi thắm, đẹp cơ hồ cánh bướm. Hoài Uyên cũng đang bay nhẩy trong vườn hoa ấy. Tôi đã hỏi hộp ghê khi cho xe chạy ngang trường của Hoài Uyên. Lần nào cũng thế, chân đạp thật nhanh, mặt cúi gằm xuống đất như có ánh mắt nào đó đang nhìn mình. Ánh mắt Hoài Uyên đó. Có hay không, tôi chẳng biết. Bởi vì, có bao giờ tôi dám nhìn vào đâu. Chỉ biết rằng tôi đã ước mong có ánh mắt Hoài Uyên nhìn tôi. Thật nồng nàn, thương mến. Có lần, đến lúc tan trường, gặp Uyên đi một mình, tôi đã

cho xe chạy chậm chậm phía sau với một khoảng cách khá xa. Nhìn dáng gầy của Uyên trong chiếc áo dài xanh, nhìn mái tóc dài huyền đen buông. Cả phía sau, tôi đã càng thêm mến Uyên. Để rồi cuối cùng, chỉ dám cho xe chạy qua thật mau, không dám quay mặt lại mà con tim đã rộn ràng đến đắm say.

Và rồi lá thư tình đầu tiên trong đời tôi, lá thư tình đầu tiên cho Uyên sau những tháng ngày xuyên xao không dám nói được viết ra. Lá thư thật ngắn ngủi và rất đỗi vụng về, nhưng đã là « thành công lớn lao đối với tôi, cậu học trò đệ tam.» Tôi đã cố nắn nót từng chữ mà sao tay vẫn cứ run rẩy. Và cuối cùng lá thư vẫn đến tay Uyên. Tôi đã rất lo sợ và hồi hộp đợi chờ. Không biết Uyên có đọc lá thư của tôi không nhỉ. Đọc xong, Uyên sẽ làm gì? Sẽ trả lời cho tôi với tất cả rộn ràng bấy lâu nay Uyên không dám nói hay Uyên sẽ xé đi với một nụ cười vu vơ.

Phút đợi chờ của tôi chưa hề hắt, tôi đã phải từ bỏ để ra đi. Mẹ tôi đã đánh điện cho tôi về dưới quê. Ôi! cánh thư gửi sẽ chẳng bao giờ nhận được những dòng chữ trả lời. Tôi đã rời xa thành phố, mang theo một kỷ niệm đầu đời, một cơn gió thoảng qua, một ngọn sóng trên mặt biển, một âm vang rất nhỏ, nhưng « cái thuở ban đầu lưu luyến ấy, ngàn năm hồ để mấy ai quên.» Nụ hồng tuyệt diệu của tình yêu đầu đời vẫn mãi mãi nồng hương trong hồn tôi.

trong nhật ký của Quỳnh

truyện dài: ĐINH TIẾN LUYỆN

59

Tôi hơi đặng môi, tôi mong đừng ốm to. Vì ngày mai tôi muốn tới thư viện. Tôi muốn tới thư viện, Viễn ạ.

Một chút nắng của ngày chủ nhật vừa đủ làm cho tôi đau. Cái đầu nhức nhối và tôi ngã con sốt chiều qua. Thư viện ạ, Quỳnh không tới được đâu, mệt ghê là. Từ sáng qua tới nay cũng chưa ăn được tí gì, mới uống một ly sữa nhỏ mẹ pha cho xong. Cái cổ khô ran và cái miệng đắng ngắt. Choáng váng quá, phải đi nghỉ sớm thôi.

thứ sáu, 9-4

Tôi vẫn còn thấy mệt, mệt nhưng hết sốt từ chiều nay. Nhìn thấy cái bút và trang giấy trắng vẫn còn thấy thèm viết quá. Duyên nợ với mi nhiều lắm rồi, từ ngày ta chợt nhớ ra sinh nhật thứ 16 của mình.

Mẹ nhìn thấy đèn phòng sáng vừa bảo, chưa ngủ sao Quỳnh, ngủ đi cho khỏe chứ, ngày mai cũng chưa đi học được đâu. Tôi nói dối

60

mẹ là đã lẽ chịu hơn một chút nhưng ngủ không được, nằm một mình tối sợ lắm. Tôi muốn viết một lúc nữa, hết hai cái trang giấy trắng mờ đôi này rồi đi ngủ cũng vừa.

Buổi chiều, khi tôi vừa ngủ dậy sau một giấc ngắn thì có tiếng chuông cửa. Viễn tới. Tôi nhìn thấy đôi chân của chàng sau hàng song công, còn khuôn mặt chàng bị khuất dưới dàn hoa giấy. Tôi thở mạnh và hơi nóng phả đầy mặt kính cửa sổ. Viễn nói chuyện với anh Uy ở nhà dưới lâu lắm, trong khi tôi ngồi buồn tay đan rối mắt cả cuộn len. Lúc anh Uy lên, qua phòng tôi, anh làm cho tôi run hết sức, anh hỏi Quỳnh bết đau chưa, mai đi học được chưa. Sao bết đừng có lúc anh lại săn sóc tôi thế. Con trai, nếu chẳng quen tính nết, nhiều khi dễ giận về cái bộ mặt thờ ơ của họ. Lắm lần tôi cảm thấy anh Uy xa xôi như người đứng, tôi nói với mẹ, mẹ bảo con trai thế đó, thằng Uy giống hệt bố. Tâm hồn tôi, trong cơn đau nhỏ, có lẽ vừa có gì đổi mới, anh Uy nhìn tôi làm như lạ lắm vậy. Có chuyện gì lạ chẳng anh Uy, Viễn vừa nói chuyện với anh gì đó. Viễn có nhắc gì tới em không?

61

Vàng, còn sớm, như mới là buổi sáng chưa có nắng. Vườn em vẫn còn nguyên thình lạng của những ngọn cỏ non thơ dại, xanh mướt. Anh không hẹn em, chưa nói với em một lời nhỏ, song em vẫn tưởng chừng tiếng động bước chân anh sẽ tới đây, lúc vừa buổi sáng mang một chút nắng nhẹ. Một chút nắng nhẹ thôi nhé anh, để em ngủ dậy không bị chói mắt, để em nhìn rõ anh và nghe anh rít tiếng nói hồng xuống trái tim mỏng manh của em, mà em cứ ngỡ là, có thể nào trái tim mình vỡ ra.

Anh ạ, em mới vừa khóc xong, như cơn mưa bụi thôi mà anh.

thứ bảy, 10-4

Đông đến thăm tôi, buổi chiều thấy tôi khỏe hơn nó đề nghị cả hai đứa đi một vòng phố, đi hết một vòng phố thế nào cũng hết đau cho mà xem. Tôi nghe lời nó. Buổi chiều thứ bảy những người với người. Hai đứa cũng chả định sắm sửa gì, đi ngắm thiên hạ và thỉnh

62

thoảng dán mũi vào cửa kính đứng lì một lúc. Trong vỉ mỗi đứa chẳng có hơn dăm trăm bạc. Chúng tôi mỗi đứa uống một ly nước mía và gặm một que kem. Thế là vừa vận một buổi chiều thứ bảy. Tôi tình cờ chọn được một hộp Kleenex giấy xanh mà tôi vẫn thêm mãi. Cái niềm vui bé tí xíu thế, về tới nhà tôi vội bóc hộp Kleenex ra và rút ngay một tờ giấy xanh đưa lên ấp vào mặt. Thế mà thôi cứ tưởng tôi lớn lắm rồi

thứ ba, 13-4

Có một chút gì, như những ngại ngùng hay những giao động theo tôi lên những bậc thang của thư viện (những bậc thang mà tôi phải cố bước nhẹ lắm, vì vô duyên là mình phải nghe rõ bước chân mình). Viễn vẫn ngồi nơi chiếc bàn bên cửa sổ, phía ngoài hành lang, chàng không hay nhìn tôi. Cái im lặng của chàng hình như là một thứ ngôn ngữ mới mà tôi vừa lật cuốn tự điển rắc rối của trái tim mình mà tra hỏi mãi, tra hỏi mãi mà tự điển vẫn chưa biết trả lời. Tôi ngồi

trong nhật ký của Quỳnh

63

buồn vẽ vớ vẩn hết một trang giấy nháp. Giấy trắng với bút mực nhiều khi nó vẫn thông đồng với nhau để tố cáo tôi như thế đấy, khi nhìn lại trang giấy mới giặt mình, bối rối cả những con mắt còn ngại ngùng.

Tuấn, người yêu Thị Nghị làm thơ, tôi còn thuộc những câu thơ ấy. *Thư viện chiều nay buồn hơn hôm qua, buồn hơn hôm kia. Buồn như tình yêu cảm nín của chúng mình. Như bài toán anh không thể chứng minh. Như vận vật em học hoài không thuộc.* Bài thơ còn vài câu nữa, tôi không thuộc, tôi không nhớ để viết ra. Nhưng hình như nó vẫn như là những đường chỉ buồn, nhỏ nhỏ nhưng rồi lại nối gút nhau chắp thành những sợi buồn dài hứa hẹn. Thư viện chiều nay buồn như những cuốn sách lặng lẽ đứng ngay ngắn trên giá đó, mỗi cuốn sách đã chứa biết bao là điều chưa nói ra thành tiếng. Tôi nhìn Viễn, Viễn là một cuốn sách, và tôi, tôi cũng là một cuốn sách. Có phải thế không anh, chúng ta có biết bao nhiêu điều để nói. Cắt đó nha anh, bao giờ chúng ta sẽ dành hết cho nhau.

thứ tư, 14-4

Quỳnh ơi, ta muốn nói với mi rằng, hãy bước thật chậm thế nhé. Phiêu lưu hứa hẹn nhiều thích thú, cái chữ viết ấy, nhưng cũng hứa hẹn nhiều khó khăn. Những điều mình nghĩ, nó còn là ý nghĩ, viết ra là nó đã đóng hĩa mà bước những bước dài. Rồi mình phải sống vất vả với những điều mình nghĩ. Tôi cố ghi thật rõ ràng, đầy đủ một ngày qua, nhưng chẳng bao giờ bỏ quên được những điều mình nghĩ. Nhưng nếu bảo bây giờ tôi nhốt cái tập giấy này sâu vào một góc tủ nào đó cũng khó. Bạn bè tôi nhiều nhưng thân lắm chưa chắc đã phải là Đổng. Cái bút này, tập giấy này đây. Tôi bắt đầu thấy lạ giữa sân trường, giữa đám bạn bè ồn ào. Chắc rồi lại là một lời hẹn, cho một tuổi nào, như tôi bây giờ, tôi vẫn thấy thềm thính thoảng được ngồi một mình bên cửa.

Thôi, đóng cái cửa sổ lại nhé. Đi học với ta đi Quỳnh, 7 giờ 15 rồi thì phải.

trong nhật ký của quỳnh

thứ năm, 15-4

Buổi sáng khi vừa tan học, tôi vừa run vừa giận hết sức khi thấy « chú bé » Thứ đứng đón tôi ở cổng sau. Khi tôi vừa dắt xe ra nó vẫy tay gọi tôi, chị Quỳnh. Tôi làm bộ như không nghe thấy gì nhưng Thứ tiến gần tới sát bên tôi khiến tôi phải tự nhiên để trả lời hẳn cho đỡ ngượng với đám bạn. Thứ hỏi Thực hả, tôi không biết. Hình như hồi nãy tôi thấy Thứ đi lối cổng trước. Tôi biết Thứ lấy cớ để hỏi chuyện tôi. Cái mặt « chú bé » trông có vẻ cũng không ngó tề, nhưng trông còn vất vả ra sữa thế, chịu khó về nhà học thuộc bài đi, lúc rảnh thì chơi bi-đa, đừng có học đòi lêu lổng vậy. Tôi tức cười với cái ý nghĩ ấy. Con trai bây giờ mới mười bốn mười lăm tuổi đã bày đặt cầm điếu thuốc lá, trông rớm thế không biết nữa. Được rồi, em muốn thì chị sẽ... bóp mũi em và... xoa đầu em, Thứ à.

(Còn nữa)

chúa chim đêm

Hẳn là loài dạ điều. Hễ nhắc đến tên hẳn, người ta lại thấy hiện ra cảnh chết chóc vì hẳn chuyên nghề rĩa rồi xác chết về đêm. Trong số các loài chim chuyên sống về đêm, hẳn là loài chim Chúa. Bởi thế, người ta mới gọi hẳn là Chúa Chim Đêm (Seigneur De La Nuit). Nói đến đây, chắc bạn đã biết danh tính của hẳn là gì... « Chim Cú ».

những cơ năng đặc biệt

Bắt hẳn sống về đêm, Tạo Hóa đã phú cho hẳn những cơ năng đặc biệt. Đối với con người thì « giàu hai con mắt, khó hai bàn tay ». Nhưng đối với chim Cú thì ngoài cặp Mắt Thần và đôi chân vững mạnh, Trời còn cho Cú một đôi tai hết sức tinh tường và một bộ lông thật mềm. Tất cả những cơ năng đặc biệt đó chỉ nhằm giúp cho Cú dễ dàng săn mồi trong đêm khuya thanh vắng để Cú tự nuôi sống và sinh tồn.

Bảo rằng chim Cú có cặp Mắt Thần, thật ra cũng không ngoa. Chỉ cần một ngọn lửa nhỏ của một cây que trong đêm tối đen đặc là Cú ta có thể nhìn thấy rõ bóng con mồi trong một chu vi có đường kính 1.600 thước. Sở dĩ chim Cú có được một thị lực mạnh mẽ như vậy, vì sự cấu tạo của cặp

mắt Cú hoàn toàn khác biệt với mắt các loài động vật sống ban ngày như mắt người chẳng hạn. Nếu mắt người có những bộ phận để phân biệt màu sắc và ánh sáng thì mắt Cú chỉ làm một công việc duy nhất là cường độ sáng gấp khoảng 100 lần độ sáng trên các vật thể nhờ một dung dịch hóa học màu đỏ tím xuyên qua những chiếc « gậy thị giác » nhỏ li ti nối liền với màng võng mô. Một đặc điểm khác nữa là mắt Cú chỉ nhìn thẳng vì trông mắt Cú bất động. Chính nhờ lối nhìn một chiều đó mà mắt Cú càng tinh tường hơn. Có thể ví đôi mắt Cú như một cặp đèn xe hơi. Đèn xe hơi quay đến đâu thì đèn xe soi sáng đến đó. Tuy nhiên, khi chuyển vận, đầu Cú không chậm chạp như đèn xe hơi. Chỉ trong nháy mắt là Cú ta có thể xoay cả thân mình từ đằng trước lại đằng sau. Nhờ vậy mà con mồi dù có lẩn trốn bất cứ phương nào cũng không thoát khỏi tầm mắt của Cú.

Tuy Cú có cặp Mắt Thần, nhưng ít ra cũng cần một đốm lửa nhỏ hay tia sáng mờ mờ của trăng sao thì Cú mới nhìn thấy bóng con mồi. Nếu trong đêm tối đen đặc hay hang hốc thâm u chẳng hạn mà Cú ta vẫn bắt dính con mồi dễ dàng như trở bàn tay thì hiện tượng đó được giải thích ra sao ?

Ông Roger Payne, một nhà điều loại học hiện là Giáo Sư tại Đại Học Đường Cornell, đã lời câu hỏi này qua cuộc thí nghiệm như sau :

Trong một văn phòng kín bưng có trái lá khô, ông cho một con Cú đậu trên cây sào treo trên trần. Tiếp đó, ông thả một con chuột lắt vào phòng. Ông vừa nghe tiếng chuột chạy bộ

soạt trên lá khô thì chỉ trong khoảng khắc, tiếng động im bật. Ông liền mở đèn lên. Con chuột đã nằm gọn lỏn trong móng vuốt chắc nịch của Cú không một tiếng kêu than.

Sau thí nghiệm này, Ông Payne lại thử khừ giác của Cú bằng cách dùng băng keo bịt cả hai tai Cú, rồi trở lại với thí nghiệm vừa nói. Kết quả là Cú ta không bắt dính con mồi như lúc đôi tay còn thông thả. Hai lần thí nghiệm đã đưa ông đến kết luận thính giác của Cú mới là cơ năng chính yếu giúp Cú săn mồi. Còn thị giác và khừ giác, tuy bén nhạy, nhưng chỉ để giúp Cú tìm kiếm sự sống hiệu quả hơn. Quan sát thính giác của Cú, Giáo Sư Payne nhận thấy đôi tai Cú có những màng nhĩ rất lớn được những vành lông cứng và cong bao phủ. Vành lông này tạo thành một hệ thống báo tin vô cùng tinh xảo. Hơn thế, vì đầu Cú lớn so với thân mình, nên đôi tay Cú cách xa nhau. Nhờ đó, mỗi lần âm thanh lọt vào hệ thống báo tin là Cú ta nhận định ngay được con mồi chạy về hướng nào để đuổi bắt kịp thời.

Có đôi Tai Thần, cặp Mắt Thần và một khừ giác bén nhạy vẫn chưa phải là những điều kiện đầy đủ để chim Cú tìm sống trong đêm. Ngoài những cơ năng vừa nói, chim Cú còn một cặp chân hết sức khỏe mạnh. Nếu bạn giải phẫu cặp chân Cú, bạn sẽ thấy, bắp đùi Cú được cấu tạo bằng những đường gân chắc nịch nối liền với 4 móng chân bén nhọn như 4 cây kim qua một bộ phận có hình thù như cái ròng rọc đặt ở gót chân Cú. Khi vỗ con mồi, những đường gân tự động căng ra kéo móng vuốt của Cú thắt lại để bấu chặt cơ thể con mồi. Lúc này, nếu bạn muốn cứu

vãn con mồi thoát khỏi đôi chân Từ Thần của Cú thì bạn chỉ có một cách là dùng dao cắt những đường gân của cặp chân Cú. Nhờ được chân cứng và móng nhọn, chim Cú có thể săn những con mồi to lớn gấp nhiều lần hẳn như chó, mèo, heo con, gà kê cả chồn cáo.

Sau hết, để khỏi mất mồi, chim Cú còn có một bộ lông thật mềm. Bạn thường thấy, các loài chim khác, ngoài bộ lông dày và cứng còn có những chiếc lông cánh rắn chắc để có đủ sức mạnh chống lại luật trọng lực mỗi khi vỗ cánh bay lên không trung. Đối với Cú thì khác hẳn. Toàn thể bộ lông Cú đều mềm như tơ. Cặp cánh Cú đều được bao phủ bằng những búp lông thật mềm với mục đích giúp Cú bay đi trong im lặng để không làm kinh động khiến con mồi sợ hãi lần trốn.

một vài chi tiết khác

Hiện có khoảng 132 loài dơi điều sống rải rác khắp nơi trên mặt địa cầu. Điều hâu và chim ưng là những mãnh cầm có họ hàng xa với Cú. Nói về hình thù, đôi khi có những con Cú to lớn bằng người, nhỏ nhất bằng con chim sẻ. Vì Cú chuyên sống về đêm và không bao giờ tập trung thành từng đàn, nên chúng ta ít khi gặp Cú. Ánh sáng mặt trời là kẻ thù của Cú. Bởi vậy, ban ngày Cú thường giả chết để sống lại về đêm. Cú thường ẩn trú trong hang hốc hay những căn nhà bỏ hoang. Nếu Cú làm tổ thì ít ai có thể bén mảng đến gần tổ Cú, vì Cú rất dữ tợn trong khi bảo vệ nhà ở. Chuột và thỏ rừng là những món ăn lý tưởng nhất của Cú. Theo sự phát giác của một cơ quan bảo vệ dơi điều tại Anh Quốc thì tính trung bình mỗi năm, các loài dơi điều tiêu diệt khoảng 9.260 con chuột trên 1 cây số vuông. Sau cùng, còn một chi tiết đáng chú ý khác là nếu người ta không vì vô tình hay hữu ý mà giết hại chim Cú thì Cú ta có thể hưởng thọ từ 80 đến 100 tuổi.

những ngày kỳ lạ đoàn phương mai

Tôi bắt đầu lãng quên con búp bê Winnie trong học tủ. Nó không khóc lóc, nó không rên rỉ gì hết và ngăn kéo đủ rộng để nó nằm êm đềm. Những gì tôi bỏ quên đều là êm đềm hết, như một ngày nào đó, tuổi bé bỏng bông giã từ tôi như một giấc mơ. Những nô đùa trên đất trắng, dưới bóng cây sứt vụn gói ghém lại, cất kín vào tủ cùng với những áo quần nhỏ bé. Tôi thôi nô giỡn ngoài sân, bắt đầu một thời kỳ trốn dậy ở trong nhà, và bây giờ thì tôi quên Winnie của tôi trong học tủ.

Những ngày hè ở bãi biển về, tôi buồn buồn vì thấy da mình đen sạm lại. Con búp bê được lôi ra, thay áo lấy lệ rồi lại vào học tủ, một lớp bụi mỏng trắng, mịn màng phủ lên mình nó, làm mái tóc muốt đen hơi bạc và đôi má bớt hồng. Hình như tôi hết tìm thấy ham mê lúc chải chuốt cho nó nữa, tôi chỉ thích khi đứng trước gương chải đầu, thắt 1 chiếc kẹp, buộc một giải tóc.

Cây sứ của tuổi thơ đem hoa trở lại, thơm nức nơi cửa phòng. Buổi sáng có những con chim nhỏ đến đó hót, dễ thương kinh khủng. Mùa hạ có một hương vị rất đặc biệt mà mỗi lần dạo chơi dưới những lùm cây thả bóng mát xuống sân gạch tôi vẫn thấy nó phảng phất trong không khí.

Những lối đi trong vườn rọi đầy những trái đào trái nhãn hư. Đi ngang qua đó, bỗng dừng tôi thấy mình khác hẳn với mình của những ngày hè vừa mới trôi qua trên bờ cát trắng. Biển cát có 1 hơi thở nồng nàn làm nức lòng những đứa bé mới lớn. Muối mặn mà làm mỗi lần nằm sấp trên cát, ngay nơi sóng lê vào 1 chút rồi lại chạy ra, tôi có cảm tưởng rằng mình đang khóc và đang đùa với biển, nước mắt, nước biển hòa tan, làm nhạt nhòa mặt tôi, tóc tôi. Trở về ngồi ở vườn, bóng râm của cây cối là cả một sức nặng êm ái đè lên tâm hồn, giữ tôi lại ở mỗi một chỗ, gọi lên 1 kỷ niệm rất bản khoăn, khác với khi trăm mình trong nước, bao giờ cũng thấy mình lêu bêu như những con sò nhón nhơ trên sóng.

Nhiều khi bỗng dưng tôi thèm muốn trở lại con đường xưa, nâng niu Winnie trong tay, tạo kỷ niệm rất vu vơ dưới vòm cây sứ nơi cửa sổ. Tôi muốn đọc lại những cuốn sách tôi đã đọc ngày xưa xem thử mình có thể biến thành công chúa Hồng Hoa trong giấc mơ được chăng, cũng như trong một giấc mơ nào đó rất xưa cũ, tôi đã tìm thấy Phật Bà Quan Âm, Tề Thiên Đại Thánh cùng với lũ yêu quái chạy đuổi nhau quẩn quít trong khu vườn và nhà bếp của nhà tôi. Những giấc mơ tuổi thơ lạ lùng, rất chóng tan, nhưng rất đẹp...

Tại sao chiều nay ý nghĩ tôi đi lang thang thế nhỉ, nhưng lui tới gì thì cũng về chuyện con búp bê Winnie. Mùa hè của cái tuổi 15 tôi rất bừa bãi trên biển trắng dài có hàng phi lao, về nhà tôi bắt đầu dẹt mộng mơ, của tuổi tôi 16, bắt đầu lãng quên con búp bê thân ái của tôi. Buổi chiều ơi! Mùa hè ơi! tôi vẫn tiếc lắm cái thuở đó nhưng thà rằng tôi vất bừa nó đi để được mơ mộng.

duyên anh hồi tưởng quê hương

QUÊ NỘI BẮC KỲ

MƯỜI BẢY NĂM XA CÁCH

*Chiều chiều ra đứng trông về Bắc
Chỉ thấy mây trôi chả thấy gì*

NGUYỄN BÌNH

I

Tôi có một ông bố giang hồ. Tuổi trẻ của bố tôi tiêu pha cho những chuyến đi vô định. Tôi không biết mẹ tôi đã khóc bao nhiêu đêm. Khi tôi lớn khôn, bố tôi dừng bước giang hồ. Vì chiến cuộc. Một phần bố tôi đã già. Và, chắc chắn, ông nhìn rõ vạt nắng chiều thoi thóp trên cuộc đời mẹ tôi để định cư, để quên chuyện bồng bềnh và để thương vợ con. Bố tôi vẽ một bức bản đồ Đông Dương thật lớn, treo tường. Những vạch bút chì xanh đỏ chẳng chịt. Bố tôi bảo đó là những con đường bố tôi đã ghi lại dấu giày phiêu

lãng. Sơn La, Lai Châu, Hà Giang, Cao Bằng, Bắc Cạn, Phú Thọ, Thanh Hóa, Đồng Hới... Có con đường dài nhất, xuyên qua Trung kỳ, con đường đưa ông bố giang hồ của tôi vào Sài Gòn. Con đường ấy cũng dẫn bố tôi về Bắc, về quê hương Thái Bình của tôi. Như thế, con đường không dài. Mang trong cơ thể giòng máu giang hồ, những năm còn bé, tôi cũng đã trốn nhà làm những chuyến giang hồ vặt. Thường thường, mẹ tôi phải đi đón tôi về, đánh vài chục roi và khóc suốt đêm vì hối hận đã đánh con quá đau. Tôi chỉ vẽ được bản đồ tỉnh Thái Bình mười hai phủ huyện với giòng sông Trà Lý hiền hòa, thơ mộng. Vết bút chì xanh ghi chuyến đi xuống Tiền Hải, ra bãi biển Đồng Châu ở với chú Vết bút chì đỏ ghi chuyến đi sang Thái Ninh thăm bác. Tôi không bao giờ mơ ước một vết bút màu kỷ niệm chuyến đi vô Sài Gòn. Thế mà tôi đã vô tận Sài Gòn. Năm đó, tôi mười chín tuổi.

II

Những buổi chiều mưa, túi rỗng không và lòng cũng rỗng không, đứng ngoài hiên một căn nhà, ngó trộm vào, thấy ngọn lửa nấu cơm, tôi nhớ nhà đến ứa nước mắt. Tôi mơ hồ nhìn rõ những giọt nước mắt của mẹ tôi, của em tôi. Bố tôi thì yên lặng. Ông không nghĩ là thằng con giang hồ của ông có thể nhịn đói hai ba ngày liền giữa một Sài Gòn no ấm. Ngày xưa, bố tôi ra đi, luôn luôn tay trắng. Thế mà mỗi lần về, ông đều chở về rất nhiều kỷ niệm và kỷ vật. Đàn dê mạn ngược. Dao quắm đường rừng. Đặc biệt nhất, bộ bà ba lụa Lèo, cây đàn ghi ta và bốn chiếc răng vàng. Kỷ niệm và kỷ vật Sài Gòn của bố tôi đấy. Ông còn có cả tấm ảnh chụp chung với Tư Chơi, một danh tài vọng cổ Nam kỳ. Bố tôi đã theo vài gánh hát cải lương lưu diễn. Ông thất bại vì người Bắc kỳ không thể hát vọng cổ tuyệt diệu bằng người Nam kỳ. Dù sao, bố tôi cũng là tay giang hồ hữu hạng. Thằng con giang hồ của ông thật đoảng vị. Nó nằm bẹp trên gác ba Nhà Hát Tây, sống bằng gạo, bánh mì phát chẩn và đói rách rạc dài. Sài Gòn khi tôi vô không giống Sài Gòn khi bố tôi vô nữa. Tôi muốn trở về, muốn mãi mãi bé bỏng, muốn được mẹ tôi nọc ra, quất vài chục roi vào mông rồi nghe mẹ tôi khóc thương tôi suốt đêm để sáng sau đèn trạn đôn bằng đĩa bánh cuốn nhiều giò nhất. Tôi muốn trở về, muốn nghe bố tôi bênh tôi bằng câu nói ấm áp độ lượng: «Tôi, ngày xưa, còn hư gấp mười nó». Nhưng làm sao trở về? Làm sao trở về mái nhà xưa? Con đường từ Bắc vô Nam không dài đối với bố tôi mà thật dài, dài mười bảy năm thương nhớ, để chừng, dài suốt cả đời thương nhớ của tôi.

III

Mười bảy năm rồi đấy. Mười bảy năm tôi xa quê, xa nhà. Bố mẹ tôi chắc gì còn sống. Quê nhà tôi chắc gì còn như xưa. Mẹ tôi vẫn tưởng tôi bé bỏng, khờ dại. Tại sao người mẹ Việt Nam nào cũng cứ tưởng con mình bé bỏng, khờ dại mãi mãi. Tưởng thế để thương yêu con mình hơn. Mẹ tôi không thể ngờ tôi đã lấy vợ, có con và đeo đuổi nghề viết lách tầm thường sau mười bốn năm cắm sừng vào đầu húc thí mạng với cuộc đời oan nghiệt. Vợ

tôi người miền Nam, đã đau khổ, đã khóc lóc vì tôi, vì cái máu giang hồ của tôi như mẹ tôi đã đau khổ, đã khóc lóc vì cái máu giang hồ của bố tôi. Tôi không còn nhớ nhà, nhớ quê. Y hết con chim đã đủ lông cánh, ngày kia, nó chuyền sang cây khác, rời tổ, bay xa hơn và làm tổ khác. Tôi đã Xin nhận nơi này làm quê hương vì tôi biết chỉ có thể gặp lại bố mẹ tôi ở một thế giới khác. Ngày về không phải là xa. Mà không có. Không có ngày về. Ôi, biên giới lòng người, biên giới của thù hận, lớm chớm móng vượt ưu phiền.

IV

Con tôi đã lớn. Một ngày, tôi không nhớ rõ, thằng con trai đầu lòng của tôi bỗng cảm thấy thiếu tình thương quê nội, cầm tay tôi, mắt mở to tròn, hỏi tôi: « Bố ơi bố, ông nội, bà nội của con đâu »? Tôi vuốt tóc nó: « Ở ngoài Bắc, Bắc kỳ ấy mà ». Nó hỏi tiếp: « Quê ngoại con ở Long Xuyên thế quê nội con ở đâu »? Tôi bảo nó lấy giấy bút, vẽ cái bản đồ Việt Nam và chấm đại một dấu trong miền đồng bằng miền Bắc, viết hai chữ Thái Bình, rồi nói: « Quê nội con ở Thái Bình ». Con tôi cười tươi: « Bố kể chuyện quê nội Bắc kỳ cho con nghe đi, bố »! Tự nhiên, tình hoài hương vụt thực trong hồn tôi. Tôi nhớ nhà, nhớ quê chỉ lạ. Nhớ từng bóng nắng. Nhớ từng hàng cây. Nhớ từng viên gạch. Tôi nghĩ tới những đứa trẻ chỉ biết quê ngoại miền Nam, những đứa trẻ quê nội, quê ngoại ở miền Bắc mà không hề biết quê nội, quê ngoại mình ra sao. Những đứa trẻ đã hai mươi mấy năm thiếu quê hương. Bài thơ thương nhớ quê hương nào diễn tả hết nỗi buồn thiếu quê hương ấy? Bản nhạc thương nhớ quê hương nào dài bằng thời gian hai mươi năm thiếu quê hương? Tôi vỗ nhẹ vai con tôi: « Bố sẽ kể dần dần quê nội Bắc kỳ cho con nghe. Bố kể theo trí nhớ. Con nghe nhé, quê nội Bắc kỳ của con thật nhiều đau khổ »...

V

Một năm có hai mùa lúa: Vụ chiêm, vụ mùa. Hai mùa lúa, đối với người quê hương miền Bắc, đều cấy trên đất khô cần thấm ướt mồ hôi, nước mắt. Những bông lúa vàng tương lai ấy, để có nó, có những ngày mùa náo nhiệt, ngày hội linh đình, ngày xuân êm đềm; có những đêm trăng kéo lúa thơ mộng, đêm chèo tinh tự nên thơ, đêm đông ổ rom nồng ấm, người quê nhà tôi đã phải trải qua những ngày tháng hồi hộp, lo âu. Nắng tháng hạ gay gắt cho lưng cây ải khô ròn. Nhưng nếu mưa chưa kịp đổ thì nắng chỉ là tai họa. Đại hạn đó. Người quê tôi, đêm đêm, ngàng mặt nhìn trời, xem trăng sao mà đoán điềm... thiếu nước. Và ông Trời luôn luôn là Đấng linh thiêng giáng phúc. Chắp tay lạy bốn phương Trời, mười phương Phật.

*Lạy trời mưa xuống
Lấy nước tôi uống
Lấy ruộng tôi cấy
Lấy đầy bát cơm
Lấy rom đun bếp*

Những ngày cầu mưa, nếu bầu trời vẫn vũ và xuất hiện một cơn mây đen hay cơn mây trắng ở góc trời giống hình cái vôi con rỗng, nỗi vui buồn gửi lên mây.

*Rỗng trắng lấy nước thì mưa
Rỗng đen lấy nước chúa, vua cũng buồn*

Thường thường, vụ lúa chiêm chỉ phải lo giặc hạn hán, giặc châu chấu. Trời không thương thì những con sông nhỏ, những con ngòi được vét hết nước lên ruộng.

*Ruộng thấp thì tát gàu dai
Ruộng cao thì phải tát hai gàu sông*

Năm nào trời hành hạ, trời hành liên miên. Tắt nước đêm ngày để Lừa ruộng, cấy lúa. Vừa cấy xong buổi chiều, cả đêm trời trút mưa. Công lao tát nước, vét nước kè như công dã tràng. Mưa làm bật rễ mạ vừa cấy. Lại phải tháo nước ruộng cho chảy xuống sông ngòi. Nước chỗ theo phân bón. Và ruộng mất hết màu mỡ. Vụ chiêm năm đó, người nhà quê miền Bắc, dù phải dùng bèo hay phân, vẫn chẳng được mùa. Cho nên lại:

*Lạy trời mưa nắng phải thì
Nơi thì bừa cạn nơi thì cấy sấu
Công lênh chẳng quản lâu dài
Ngày nay nước bạc ngày sau cơm vàng*

Vụ chiêm hết bát nhưng « đêm tháng năm chưa năm đã sáng », hy vọng dành cho vụ mùa. Vụ mùa, vụ lúa kéo dài nỗi lo lắng. Con gió heo may trải dài trên đồng lúa con gái như trải dài niềm sợ hãi mất mùa. Trời không thấy dấu. Và sức người không đủ chống với sức trời. Bão táp vài trận. Nhà tróc nóc. Cây cối ngã nghiêng. Lúa vừa có đòng đòng, lúa có mang đó, mùa sưa vừa quẩy rũ đã đành chịu gió cuồng vùi dập. Bão không làm mất mùa song bão vẫn đủ khả năng xô đổ mộng ước của người quê nhà tôi.

*Người ta đi cấy lấy công
Tôi nay đi cấy còn trông nhiều bề
Trông trời trông đất trông mây
Trông mưa trông gió, trông ngày trông đêm
Trông cho chân cứng đá mềm
Trời yên biển lặng mới yên tấm lòng*

Người quê nhà tôi, quê nội Bắc kỳ của con tôi, khổ thế đó. Từ tận đáy của đau khổ, sức chiến đấu vươn lên. Chiến đấu suốt đời. Chiến đấu với kẻ thù truyền kiếp Hán tộc. Chiến đấu với thiên nhiên. Không nản chí. Và luôn luôn chiến thắng. Bão tố qua rồi, lại lo nước lũ. Nước lũ phàng phàng chảy về đồng bằng. Phù sa béo bở lắm. Không ai ham. Nước sông dâng lên đáng ngại. Mỗi giờ mực nước lên một chút. Nước chảy xiết phũ phàng. Những con đê yếu đuối loang lổ và khuất phục tự nghìn

năm. Quê nhà tôi có tiếng trống ngũ liên, đánh từng năm tiếng, liên
liên, là tiếng động mà tôi cho rằng kinh hoàng nhất thế giới. Tiếng
trống canh đê ở quê nhà tôi lôi cuốn dân quê miền đồng bằng vào nỗi sợ
hãi muôn thuở. Tiếng trống phải nổi lên đều đều, rõ ràng suốt ngày đêm
qua mùa nước lũ. Không được ngừng. Không được im. Ngừng và im
là đê đã vỡ. Là nhìn thấy tương lai chết đói, chết rét. Mùa nước lũ
thường đi đôi với mùa mưa. Những trận mưa hải hùng toa rập với nước
lũ. Nước lũ xoáy vệt chân đê. Nước mưa xối lở mặt đê. Người quê tôi thúc
thủ nhìn kẻ thù hoành hành. Tre đã chặt sẵn. Chòi đã dựng cao khỏi nóc nhà.
Trâu bò tru tiên ở chòi. Mất mùa cũng được nhưng đừng mất trâu bò. Già
tài của nông dân miền Bắc là trâu, bò. Quý trâu bò hơn quý vợ con, hơn quý
cả bản thân mình. Mùa đông, những ngày có sương muối làm buốt da thịt, đưa
trâu bò ra đồng gặm cỏ, áo tơi cởi ra chịu lạnh, khoác cho trâu bò kéo trâu
bò cóng rét, mang bệnh. Lương thực chứa sẵn trên chòi nếu năm nào nhũn
được mùa. Được mùa nhũn là mất mùa lúa. Là nước lũ dâng ngập mặt đê. Là
có thể vỡ đê. Đê mà vỡ, thảm cảnh kẻ ra không xiết. Nữ sĩ Anh Thơ tả cảnh
đê vỡ:

*Đê đã vỡ một đêm mưa tầm tã
Nước băng sông ở ạt chảy qua đồng
Làng xóm lụt chìm đi bao mái rạ
Bao cây vườn mất tích giữa mênh mông*

Qua ngày rằm tháng bảy, ngày xá tội vong nhân, nước lũ chảy yếu dần
và nước sông rút vội là tai họa đã trôi hết ra biển đông. Dân quê thờ phào,
cám ơn Trời, Phật. Vụ mùa chắc được gặt lúa rồi. Tết nguyên đán vui lắm đây.
Nếu mưa thuận, gió hòa, công việc quanh năm của người quê nhà tôi diễn
tiến như vậy:

*Tháng giêng là tháng ăn chơi
Tháng hai trồng đậu trồng khoai trồng cà
Tháng ba thì đậu đã già
Ta đi ta hái về nhà phơi khô
Tháng tư đi tậu trâu bò
Đê ta sấm sửa làm mùa tháng năm
Sáng ngày vác cuốc ra thăm
Hết nước thì lấy gầu sông tát lên
Hết mạ ta lại quây thêm
Hết thóc ta lại mang tiền đi dong
Nửa mai lúa tốt đầy đồng
Gặt về đập xây bờ công cấy cấy*

Và hạnh phúc, cái hạnh phúc khiêm tốn ấy được diễn tả thật bình dị:

*Tháng giêng ăn tết ở nhà
Tháng hai cõ bạc tháng ba hội hè*

*Tháng tư dong đậu nấu chè
Ăn tết Đoan Ngọ trở về tháng năm
Tháng sáu buôn nhũn bán trăm
Tháng bảy ngày rằm xá tội vong nhân
Tháng tám chơi đèn kéo quân
Trở về tháng chín chung chân buôn hồng
Tháng mười buôn bác bán bông
Tháng một tháng chạp nên công hoàn toàn*

VI

Quê nhà tôi, tôi muốn viết về « nó » cả một cuốn sách dài thương nhớ
đủ bốn mùa. Tôi muốn tả cái màn sương thơ mộng, êm đềm bao phủ lấy nỗi
đau khổ muôn đời. Như tiếng sáo diều lơ lửng giữa trời hạ. Như tiếng tu hú
buồn lan tỏa không gian kéo dài thời gian tít tắp. Như con đường trăng đêm
chéo. Như mùi thuốc pháo. Ôi, mùi thuốc pháo thơm ngát một mùa xuân
thanh bình. Mùa xuân níu kéo sương lạnh mùa đông. Khói pháo bị sương lạnh
giữ lại. Mặt trời lười biếng thức giấc. Sương không tan. Sương là đà. Sương
ấp ứ khói pháo. Và mùa xuân thơm hoài mùi pháo tết. Tôi muốn viết về người
quê nhà tôi, tình người quê nhà tôi và tình quê nhà tôi.

Tình quê hương thấm thiết. Lãng mạn lắm, đau khổ nhiều. Lãng mạn
bao giờ cũng tìm cách vươn lên cho tiếng thầm tình tự lẫn át tiếng buồn cố
hữu. Và đó là thơ lục bát, là ca dao, là sáo diều vi vu. Người ở quê nhà tôi
gửi thương yêu lên trời. Thương yêu bằng bạc không gian, thương yêu bằng
bạc thời gian. Không làm sót sa, rơi lệ. Không làm thồn thừc bởi hồi, man
mác, lơ lửng. Cái chất lãng mạn ấy chỉ tìm thấy ở quê nhà tôi. Thơm mùi
hoa lan, xanh màu hoa lý. Rồi tôi sẽ viết. Tôi sẽ viết về quê hương tôi ngàn
năm chịu đựng, ngàn năm độ lượng. Bởi không biết hận thù. Tôi sẽ viết về
quê hương hiền hòa và người quê hương thương võ. Tôi sẽ tả một anh đồ
vật trẻ tuổi đi mấy chục dặm đường, qua nhiều con đò trong mùa xuân hội
hè dự giải vật. Tốn bao nhiêu tiền, phí bao nhiêu sức chỉ để nhận một mảnh
lụa điều vinh dự nếu thắng cuộc. Kẻ thua, người thắng quý gởi lạy nhau. Tôi
sẽ tả tiếng trống vật, tả quang cảnh vật không hề gây chết chóc, đổ máu ở
quê nhà tôi. Tôi sẽ tả trận đấu trung bình tiên ngoại mục mà Thế Vận Hội
chẳng bao giờ có. Ôi, quê hương không hận thù đó, tôi phải viết, cần phải
viết. Vì « nó » đã mất, đã mất rồi.

VII

Những người thân thích, những bạn bè miền Nam của tôi.
Những em bé sinh ra đời trên máy bay, trên tàu thủy mười bảy năm
trước.

Những em bé năm bảy tuổi đã xa quê nhà.

Những em bé chỉ biết quê ngoại miền Nam như con tôi.

(Xem tiếp trang 64)

Vẫn còn nhỏ xíu

Năm nay, em được 15 tuổi rồi, còn nhỏ phải không chị. Thế mà em có những tính mà em cho là người «nhớn». Em hay đi lang thang đại lộ, mơ mộng, thích làm thơ văn. Nhà em không có vườn, ở chung cư. Phòng học em trong căn gác xếp. Nhưng em mơ ước gác em có cửa sổ khung xanh, vườn hoa nho nhỏ, ước mơ ấy nảy sinh mỗi khi em đọc một cuốn sách tả cuộc sống thơ ngây của ai đó. Chị ơi, giúp em hết «nhớn» đi nhé!

LÊ THỊ ỐC ĐÀO
(Gia Định)

Em vẫn còn nhỏ xíu à... Mơ mộng như thế, đâu phải là người nhớn. Người nhớn người ta lo kiếm địa vị, danh vọng, chửi nhau, giết nhau cơ. Em hãy «nhớn» như em đang nghĩ là mình «nhớn». Nhưng có lang thang trên đại lộ hãy coi chừng kéo xe cán chết đó. Tốt nhất, đừng lang thang ngoài phố.

tướng nhớ mùi hương

Một anh bạn của anh em có mua tặng em một quyển Album gọi là quà khuyến học. Anh ấy chỉ lớn hơn em đôi tuổi thôi. Bây giờ mình trả lễ lại người ta bằng cách nào đây chị?

VU VƠ
(?)

Mua một cuốn *Đề tướng nhớ mùi hương* của Mai Thảo mà tặng lại anh ta.

chủ nghĩa độc thân

Chúng em ba đứa con gái còn đang tuổi ngậm ô mai, không thích những chuyện lãng nhãng bồ bịch. Vậy nhờ chị cho biết chúng em em có thể «tôn thờ chủ nghĩa độc thân» không?

BAN TAM X
(Tuy Hòa)

Nhà văn Thanh Nam, nhà thơ Thái Thủy, nhà kịch Trần Lê Nguyễn

đã tôn thờ chủ nghĩa độc thân hơi lâu. Bốn mươi tuổi, nữ văn sĩ Tuy Hồng bắt Thanh Nam lia bỏ chủ nghĩa. Bây giờ, Thanh Nam đã có hơn hai tí nhau. Cô Mặc Lan, ái nữ của nhà văn Mặc Thu xích cổ nhà thơ Thái Thủy lới tới... Hộ tịch. Nhà kịch Trần Lê Nguyễn bị một cô giáo bỏ bùa và bèn anh dũng thoát ly đảng độc thân. Bây giờ, chỉ còn ông Mai Thảo «bóng đổ đường dài». Ông này tuyên bố sắp lấy vợ. Chị kể chuyện trên và coi như câu trả lời của chị đó, ba cô. Nếu cố tình không hiểu thì đấy là câu trả lời nghĩa đen: Chủ nghĩa độc thân không thể tồn tại lâu. Vì thiếu mơ mộng.

ăn nói

Ở nhà em là đứa «ăn nói» nhất. Nhưng nói không ra gì hết trơn. Người ta đặt cho em cái tên là «phát thanh vô trách nhiệm» ĐỀ BÙ LẠI, ở trường em im lặng quá, em không biết tại sao? Đến nổi em không có bạn chơi. Làm sao bây giờ hở chị Ngọc?

HOA BIÊN
(Sài Gòn)

Vậy thì phần phát thanh ở nhà trừ đi một nửa đem tới trường. Một nửa ở trường, một nửa ở nhà em sẽ có bạn và khỏi bị kết tội «phát thanh vô trách nhiệm».

ịch sử áo dài

Em có vài thắc mắc sau đây nhờ chị giải đáp hộ:

- 1) Tiểu sử chiếc áo dài Việt Nam.
- 2) Ngày khởi sự chiến tranh Việt Nam?

THI
(Sài Gòn)

Bắt đầu là chiếc áo tứ thân rất dân tộc của các thôn nữ miền Bắc. «Chiếc áo nâu non, giải thắt lưng xanh màu hoa lý» Rồi khi nhóm *Từ Lực* văn đoàn thực thi *Mười điều tâm niệm* của Hoàng Đạo, họa sĩ Le Mur tức Cát Tường phóng tác áo tứ thân thành áo tân thời. Mặc áo tân thời thì bỏ yếm. Yếm thắm. Do đó, phải thủ cựu chống đối bằng ca dao: «Có tân thời đánh rơi mất vú.» Kiểu áo Le Mur cải tiến dần. Những năm gần đây, mốt áo dài thay đổi xoành xoạch. Cổ cao. Cổ ngắn. Hở cổ. Rồi tay Raglan. Dài chấm gót giày. Rồi cao gần đầu gối. Có thể, ngày nào đó, các bà, các cô ở Sài Gòn sẽ trở lại chiếc áo tứ thân. Ngày khởi sự chiến tranh Việt Nam kể từ giữa năm 1946. Và từ ngày đó, quê hương mình không ngọt lửa đạn. Chiến tranh chống xâm lăng vừa dứt là chiến tranh tương tàn. Tinh ra, nước mình chịu đựng chiến tranh đã 25 năm.

ngọc trả lời

PHẠM THỊ THU VÂN (Thủ Đức).— Nếu em không muốn cay mắt vì khói vương trong mắt em thì hãy thận nhiên như chảng hề biết chuyện gì. Nhưng khói sẽ vương vào mắt Thái. Và hẳn sẽ khóc đó.

CHIỀU (Biên Hòa).— Đừng bao giờ buồn vì những lời mắng mỏ, dọa nạt của cha mẹ. Hãy coi đó là những ngọn roi thương yêu.

VÂN ANH (Tam Kỳ).— Viết thư hỏi ông Sao Văn sẽ thỏa mãn câu hỏi.

UYÊN GIANG (Quảng Ngãi).— Có chứ. Đó là *Tuổi Ngọc* và *Bạn Ngọc*.

ĐOAN HỒNG (Đắc Lộ).— Một loài chim bé nhỏ đã xuất bản rồi nên không đăng lại trên *Tuổi Ngọc* bộ mới. Đề chị giới thiệu giùm với Trần Minh Định. Tại người ta thích thế, làm sao? Ai cũng giống em, nhạc sĩ «Không» với «Đừng» hết đất sống liền.

BTD (Đà Nẵng).— Viết thư khai bệnh với bác sĩ Nguyễn Tuấn Anh.
LƯU QUANG TOÀN (Long Xuyên).— Đón đọc những lời giải đáp mục *Bệnh mới lớn*.

BÍCH VÂN (Sài Gòn).— Mỗi sáng chùa nhật, mời bạn lên quán chạp phở ấy, sẽ có *Một loài chim bé nhỏ* bản đặc biệt với chữ ký của Đ.T.L, bán như giá giấy thường. *Tuổi Ngọc* bộ mới, từ số 1, cũng bán ở đó.

mau nước mắt

Không biết sao mà em lắm nước mắt quá đi, một chút là khóc. Xem ciné hay truyện mà những nhân vật ấy bị ngược đãi hay khổ sở... em cũng khóc vì thương họ, nghe một bài hát buồn cũng khóc! Tại bạn em nó cứ chế nhạo em mãi làm em bực mình ghê, nhiều khi em bực mình cả chính em nữa. Làm sao bây giờ Ngọc?

HA TA
(Sài Gòn)

Ông Kiến Vàng đã luận về sự mau nước mắt. Em nên ghé Chạp Phở Tuổi Ngọc ở gian bán «xon». Nếu hết, hãy chịu khó hỏi ông Kiến Vàng.

VIẾT MỘT CÂU HỎI
TRÊN MỘT MẶT
GIẤY GỬI VỀ CHO:

NGỌC THÂN ÁI

Bạn sẽ được trả lời câu hỏi mà bạn không biết hỏi ai.

TỪ KẾT TỪ Ờ NG

ba

— Có nắng lắm không Hạnh ?

Hạnh mỉm cười, lắc đầu :

— Không có nắng.

— Tại cháu ham đi chơi nên không thấy nắng.

Lũy nhìn con đường vắng ngắt, bụi bốc bay lên từng đám nhỏ, dạt tất cả sang những dãy nhà và cây cối. Thị trấn nhà thường lợp ngói. Những mái ngói lâu đời rêu mốc, màu gạch cũ ngả trong màu trời sắp về chiều đẹp như một bức tranh thiên nhiên. Lũy đút hai tay và túi quần huýt sáo miệng. Những con chim bồ câu của một ngôi nhà nào gần bên đường bay xuống đáp trên mặt đường, chúng nhảy nhao nhao trên các vệ cỏ. Nhìn ở đây, thấy từ xa những góc phố im lìm hiu hắt. Những cửa tiệm với bảng hiệu nom mơ hồ phiêu lãng, rồi những trụ điện bắt lên cao trên các đỉnh cây, treo lơ lửng những mảnh diều giấy của trẻ con thả rơi mắc từ một mùa hè trước. Trĩ trấn mang vóc dáng của một phần quê hương Lũy. Bầu trời nghiêng thấp mây cao bay xa lơ lờ. Chỉ thiếu một giòng sông trắng bốc khói giữa trưa và cát nóng

ánh vàng lên một phía có nhiều cây xanh và chim về từng bầy thả rơi tiếng hót xuống một không gian mơ hồ huyền hoặc.

— Hạnh có về quê Ngoại lần nào chưa nhỉ ?

Hạnh thoáng một chút suy nghĩ, rồi đáp :

— Hình như có một vài lần. Mà ngày xưa rồi cơ. Lúc ấy Hạnh còn bé xiu. Bộ cậu không nhớ à ?

— Cậu còn không nhớ ra cậu trong hai bữa cơm một ngày thì còn lâu cậu mới nhớ tới chuyện đời xưa.

— Í cậu làm bộ nói thế chứ Mẹ nói cậu là chúa nhớ dai. Chuyện gì ngày xưa cậu đều nhớ biết. Những chuyện mà Mẹ cũng quên nữa là.

Một người nhớ dai là một người hay lơ đãng.

— Gì mà kỳ cục vậy. Đã nhớ dai mà sao còn gọi là lơ đãng được.

— Như cậu đấy.

Hạnh ngó Lũy, cười. Những con bồ câu thấy bóng Lũy và Hạnh ngã dài theo đường đi dần tới, chúng hoảng sợ bay cả lên những mái nhà ven đường. Một người con gái nào đó đạp xe rẽ vào một góc phố phía trước với màu áo vàng của cánh bướm hoàng hậu làm Lũy ngỡ là Cúc Huyền đạp xe ra chợ. Phải chăng từ bây giờ Lũy đã mơ hồ nghe trong lòng một cơn sóng, vỗ nhẹ lên bờ thương nhớ. Và mơ hồ thấy màu áo quen thuộc đi vào trong nắng của thị trấn này. Màu nắng mới và mượt như mảnh tơ trời giăng mắc cho những ngày tháng bắt đầu có mùi hương của hàng xóm bay đầy mái đông. Nhà Cúc Huyền ở bên bờ hồ nước trong xanh rọi bóng những tầng cây cao và mây trời thấy. Lũy thấy khói sương bốc lên lãng đãng từ mặt hồ ấy.

bốn

Buổi sáng trước khi anh Đồng đi làm, chị Thục pha cà phê cho cả nhà uống. Ngồi uống cà phê chung bàn với anh Đồng Lũy bỗng nhớ tới anh Hoán, nhớ những góc quán tràm lặng nhìn ra ngoài mưa và đôi mắt u buồn của người nghệ sĩ chung tình ấy. Những đoạn thơ anh Hoán đọc cho Lũy nghe trong những lúc nhớ chị Thục thật là mê thiết, như một giọng hát muôn đời của loài côn trùng sống trong chân cỏ quán. Những đoạn thơ Lũy thuộc một cách mơ hồ, rời rạc. Nhưng Lũy biết anh Hoán chắc nịch trong nỗi buồn. Không hiểu sao, bao nhiêu năm rồi Lũy vẫn chưa thân quen được với anh Đồng mặc dù anh ấy vẫn vui tánh, lịch sự, ít hay hình như không có một cuộc va chạm nào với Lũy. Anh lúc nào cũng hòa hợp với mọi người, không giận, không buồn, sống như một phiến đá theo ngày tháng. Đôi lúc Lũy hỏi

chị Thục bao nhiêu năm trời sống chung với anh Đồng chị có thấy hay biết niềm vui nỗi khổ hay sự giận hờn của anh chưa. Chị Thục thường tránh né câu trả lời, chỉ đáp một cách gượng gạo bằng nụ cười. Lũy biết, tuy sống chung với nhau bao nhiêu năm nhưng chị Thục vẫn chưa biết hết được những cá tánh của anh Đồng. Và đó có phải chăng là một điều khổ tâm nhất của người vợ? Nhất là người vợ đó như chị Thục. Lũy nghĩ, dù sao trong hạnh phúc của chị hiện giờ, hai người đang chịu đựng lẫn nhau. Và hình như chịu đựng lẫn nhau người ta mới tìm được hạnh phúc? Lũy biết như thế và thương chị Thục hơn. Hạnh phúc của chị là một thứ hạnh phúc tội nghiệp. Anh Đồng đúng là mẫu người công chức. Lũy đoán biết anh Đồng ngay từ khi anh còn học Quốc Gia Hành Chánh. Những ngày đầu tiên anh lui tới làm quen với gia đình Lũy Lũy đã không thể thân được. Sống hài hòa với mọi người là không sống thật với mình, đã không sống thật với mình tức không sống thật với người chung quanh. Lũy nói điều ấy với chị Thục và chị cũng cười vào mũi anh Đồng. Nhưng ghét của nào trời trao của ấy. Đúng như thế không sai. Ngược lại, anh Hoán lừng khừng, lơ đãng lảng như một người vừa chui ra từ một đám mây. Anh đến với chị Thục và thân được với Lũy ngay. Còn hợp «gu» nữa là khác. Nhưng anh Hoán lại không được điểm tốt của gia đình, «cái ngữ đó lấy nó chỉ tỏ khổ vì nó». Lũy biết trong cái tươi cười ở ngày xa nhau của chị Thục có một nỗi khổ đau ghê gớm mà chị cố che giấu với gia đình. Và Lũy đoán lơ mơ, hình như chị Thục đã «hờn mát» gia đình để lấy anh Đồng. Nay, gia đình và hạnh phúc chị không hứa hẹn một sự tan rã. Lũy càng nghĩ tới ngày xưa càng thương anh Hoán. Lũy nhớ những cơn mưa vào trong thành phố đuổi lá me bay vàng trên những con đường, chiều Lũy và anh Hoán ngồi trong quán cà phê nhìn đôi mắt mình ngâm trong đó. Hơi cà phê và hơi thuốc làm nồng ấm hơi mưa, và giá rét đi dài theo ngày tháng rơi mất ở phía sau một quãng đời không cho ta hay. Lũy dự định sẽ rời thị trấn này nhiều lắm là hai hôm nữa.

— Cậu Lũy, cậu Lũy.

Lũy quay lại cửa sổ, quả nhiên Hạnh lại ló đầu qua khung cửa gọi Lũy rồi rit. Bàn tay buổi sáng của Hạnh, trắng và nhỏ bé như cành hoa sứ.

Lũy hỏi:

— Gì thế?

— Buổi sáng nay làm gì cậu Lũy nhỉ?

— Hạnh định làm gì?

— Định rủ cậu đi biển chơi. Mình mang bánh mì với xì dầu trộn vào trong rừng thông ăn, chiều về. Được chứ?

— Được chứ sao không, nhưng hai cậu cháu đi một mình buồn chết.

Hạnh tủm tỉm cười:

— Cháu biết rồi. Phải cậu định nói mời thêm dì Cúc Huyền đi nữa không?

Lũy cười:

— Hạnh mời ăn có hai chén thạch ngoài bờ sông tối qua mà sáng nay thông minh ghê. Tối nay đi ăn thạch nữa Hạnh nhé.

Hạnh xấu hổ che bàn tay lên mặt cười khúc khích. Lũy nói:

— Nhưng dì Cúc Huyền còn đang giận cậu biết mời có đi không?

— Giận thì giận, ăn nhằm gì. Mời đi hay không là do tài của cậu.

— Không, do tài ngoại giao của Hạnh chứ.

— Cậu khôn ghê.

Lũy phịa:

— Hạnh thông minh ghê, chắc lớn lên học giỏi hơn cậu. Hạnh mà nói khéo một tí dì Cúc Huyền hết giận cậu liền. Buổi đi chơi biển hôm nay sẽ vui vẻ trẻ trung biết bao nhiêu.

Hạnh được Lũy khen thông minh, lớn lên học giỏi coi bộ khoái chí, bèn tụt khỏi cửa sổ ra đứng bên cạnh Lũy hỏi:

— Hạnh thông minh thật hả?

— Thông minh nhất nam tử.

— Cháu là con gái mà, phải con trai đâu mà nhất nam tử.

— Ấy, người ta thường ví người nào thông minh nhất thì như là nam tử. Con trai mới thông minh nhiều hơn con gái.

— Cũng chịu vậy đi, nhưng sao mỗi lần Ba dạy toán cho Hạnh Ba thường mắng Hạnh ngược như con ốc lát. Buồn thấy mồ. Lũy đỡ người ra, chối quanh:

— Không phải tại Hạnh ngược như con ốc lát, mà tại người thông minh đòi lúc ngờ ngẩn không ai bằng. Hạnh biết không, mấy nhà bác học, mấy nhà thông thái thường là chúa đấng trí. Ba của Hạnh dùng sai danh từ đấng lẽ ra phải nói Hạnh đấng trí trong lúc làm toán mới đúng.

Hạnh khoái chí hơn nữa, sau khi được Lũy giải thích. Hạnh liền xung phong ngay:

— Đề Hạnh sang nhà dì Cúc Huyền ngay bây giờ.

Này, nhớ hỏi xem Cúc Huyền giận cậu điều gì nhé?

— Hạnh không quên đâu.

Hạnh đi như chạy ra cổng. Lũy thấy Hạnh vòng qua bờ hồ. Buổi sáng sương mù chưa tan hết mặc dù nắng đã lên. Con đường chạy ngang nhà chị Thục đã bắt đầu có những tiếng lóc cóc của vỏ ngựa.

Mặt nước hồ nhuộm sương mù, từ trong nhà nhìn ra Lũy bắt gặp những chiếc lá rơi loảng thoảng trong sương. Hồ thật đẹp, cả buổi sáng lẫn buổi chiều. Lũy ngồi ngắt những bông hoa dại nở dưới chân thềm, nghe tiếng chim về hót trên các cành cây. Loài bướm tới sớm của đầu ngày đang vờn trên cổng rào hoa giấy đỏ.

(Còn nữa)

tuke
tuong

NGUYỄN TUẤN ANH

lực sĩ tương lai

Năm nay cháu 17 tuổi cân nặng 47 kg và cao 1m63. Như vậy cháu phải thêm mấy ki nũa mới vừa người. Cháu có tập tạ (cỡ trung) như vậy có hại gì cho cơ thể cháu không. Xin Bác sĩ chỉ dẫn cho cháu loại thuốc uống để bắp thịt được dẫn chắc, nở nang và loại thuốc để uống cho mau lên cân.

LA LÂM
(Chi Hòa)

Con trai 17 cân nặng chừng 52kg hay 54kg mới mong tập luyện thành lực sĩ đẹp đợc. Chiều cao của cháu thừa sức gia tăng trong vòng 6,7 năm nữa, đừng lo ! Tạ cỡ trung không hại gì cho cơ thể một thanh niên đang lớn cháu ạ ! Có thể dùng Myoviton hay Myosten. Muốn lên cân mau thử dùng Lyson B12 hay Ermalone B12 xem sao. Chúc cháu mau trở thành «me sừ» Univers...

cần thận

Nhiều khi đang ngồi nghe giảng bài thì cháu cảm thấy trên đầu y như có búa bõ trong não nó đau ghê đi. Cháu đã hỏi nhiều người rồi nhưng họ bảo tại vì cháu không thích môn đó nên đau thế thôi, nhưng cháu không tin vì cháu thích học lắm chứ bộ. Nếu cháu bị mắc bệnh gì xin bác sĩ cho cháu biết tên thuốc để kịp thời chặn đứng bệnh đó không thì nguy vì niên học tới cháu đã là cô tú đơn rồi.

X. TH.
(Huế)

Cháu nên đi chụp hình xương sọ ngay xem có hẹp ở trong óc không. Cũng nên chạy «điện não ký» (Electro Encéphalogramme) để bác sĩ để định bệnh.

Tạm thời dùng Calmalone plus hay Pyrèthane gouttes. Bao giờ đỡ, nhớ khao đấy nhé.

ên chữa ngay

Cháu bị đau bụng quặn từ gần một năm nay, lúc đầu nó cứ lại rai và không làm cho cháu đau lắm nên cháu không để ý mấy. Cách đây bốn tháng, cháu có tập tạ nhỏ để khỏe người, từ đó thường bị đau bụng dữ dội (nhất là sau bữa cơm độ một, hai giờ). Cháu tưởng là lại vì tập tạ nên cháu bỏ hẳn, nhưng cơn đau vẫn cứ tiếp tục. Thường cơn đau kéo dài (2) giờ, rồi lại thôi, lúc đau, ruột cháu làm như bị ai quăn lại, giống như người bị đói lâu ngày, nhưng không phải vậy, thường thì nó đau ở bên phải bụng. Mỗi lần cháu ăn đồ chua (ít thôi) hoặc uống cà phê (mỗi ngày cháu uống một ly nhỏ vào buổi sáng để học thi) hay ăn no, thì cơn đau nổi lên dữ dội. Có người nói cháu bị đau bao tử, hay đau ruột làm cháu rất lo sợ. Xin bác sĩ trả lời cháu gấp.

HOÀNG CHẤN NAM
(Phủ Nhuận)

Nếu cứ sau bữa ăn chừng 1,2 tiếng đồng hồ mà đau bụng, ợ chua thì đúng là triệu chứng của bệnh đau bao tử đấy, cháu ạ ! Nên đi chụp hình bao tử xem bao tử có bị loét (Ulçère) không ? Cũng nên thử máu và nước tiểu để kiểm soát lại sự hoạt động của lá gan (Foie). Kiêng đồ mỡ và chua. Tạm thời dùng Polycrol mỗi ngày uống 4 viên và để khỏi đau có thể uống Génatropine gouttes 25 (XXV) giọt X 2 lần. Hy vọng rằng cháu sẽ chóng bình phục !

hơi thấp và gầy

Năm nay cháu 19 tuổi mà chỉ cao 1 th 56 nặng 43 ký vậy người có nhỏ và có lùn không ? 19 tuổi cao bao nhiêu mới vừa tầm vóc của người Việt Nam ? Cháu rất năng tập thể dục nhưng chỉ vận động cho máu chạy đều hòa thôi vì cháu không có dụng cụ thể thao. Bác sĩ có thể cho cháu biết loại thuốc nào làm tăng trưởng các khớp xương để cao thêm không ? Động tác thể dục nào làm mau cao nhất ? Có thể uống sữa nhiều tốt không ?

THƯƠNG HÙNG VŨ (Sài Gòn)

Con trai 19 mà chỉ cao 1m57 nặng 43kg thì hơi nhỏ con đấy, cháu nên chú trọng vào vấn đề dinh dưỡng như ăn nhiều hạt gạ, thịt cá vân vân... Uống sữa rất tốt vì sữa là một thứ đồ ăn gần như hoàn toàn cho những cơ thể đang tăng trưởng. Những điều thắc mắc khác cháu chịu khó xem lại các số «Tuổi Ngạc» trước.

đúng là bệnh mới lớn

Cháu là dân húi cua, không biết người «da tình, da cảm, da sầu» thế nào mà quen, hoặc thấy người con gái học trò nào bằng tuổi cháu là có cảm tình hiền hà, lại còn thương và yêu nữa đó chứ. Nhưng chỉ một mình cháu hiểu thôi. Bây giờ bác sĩ có thuốc gì cho cháu uống để có ác cảm với con gái học trò hơn là thiện cảm.

NGỌC HIỆP (Đà Nẵng)

Bệnh của cháu rất thông thường cho 98.1 thanh niên. Tới tuổi vừa lớn lòng mình đạt dào như sóng đại dương và nhìn cuộc đời qua một lăng kính toàn hồng. Chừng nào chín chắn hơn, cháu sẽ trọn vẹn với một bóng hình kiều diễm duy nhất. Và lúc đó mới đúng là tình yêu. Không nên thắc mắc quá trong vấn đề này. Làm gì có thuốc... ác cảm !

sức nặng và chiều cao

Năm nay cháu 21 tuổi mờ cháu chỉ cao có 1m50. (Xời ơi ! Cháu buồn ghê lắm) và cân nặng 41 kg. Như vậy cháu có mập không ? Muốn cao thêm cháu phải làm sao bây giờ, thưa bác sĩ ?

LINH LAN
(Gò Vấp)

Một người Việt Nam trưởng thành dù là thiếu nữ mà chỉ cao 1,50 và nặng 41 ký thì hơi lùn và tương đối mập. Muốn cao hơn nên dùng thêm chút thuốc bổ xương như Calcigénol, leo dây, bơi lội v.v...

còn cao mà

Hết năm 1971 ni là cháu vừa đúng 15 cái xuân, thế mờ cháu nặng tới 41 ký, cao chỉ có 1 thước 54 thôi. Vậy cháu mập lắm phải không bác ?

CÔ BÉ HAY NHÈ
(Phủ Thọ)

Con gái 15, cao 1m54 và nặng 41 kg thì chỉ hơi mập 1 chút sù và không lùn đâu. Sang năm 1972 cháu có thể cao thêm chừng 3cm.

NGUYỄN MAI

trên đường bay trở về

Bao giờ cũng thế trong nhiều câu thơ của Quang Dũng, một chiến sĩ đồng thời là một thi sĩ hào sảng, tôi cũng thấy vùng trời quê nhà của mình hiển hiện.

Hiện hiện lồng lộng như trong những câu thơ Quang Dũng, người thi sĩ đi và sống, đi với ba lô kháng chiến trên vai và sống với tận cùng lấm lốt cho đất nước; chỉ sống đến tận cùng mới có được những câu thơ tuyệt vời chừng đó, tôi vẫn nghĩ.

Và từ những ý nghĩ trên, vùng trời quê nhà thường dần trải trong trí nhớ tôi, dần trải, hiện ra rõ ràng với một khúc sông Hồng ngòm ngợp nước, với Ba Vì mờ xa, với một bầu trời nhiều mây trắng, và thu hẹp, làng tôi, với hình ảnh hai cây đa đầu làng treo đầy những ống bình vôi, rủ đầy những rễ thòng xuống ngôi miếu với các hình thức mê tín là cái hình ảnh đặc thù quê hương miền Bắc, tôi còn tưởng thấy đến mức hiển hiện bây giờ. Cùng mô thức với các làng kế cận, giữa làng tôi có một ngôi đình mái ngói, được chống đỡ bằng những cột lim, sân đình lát gạch đỏ, cạnh hông đình có một giếng nước, nước ở giếng này trong xanh, mát lịm. Phía trước sân đình là một hồ sen, hàng nghìn chiếc hoa sen thường nở ở đó giữa những chiếc lá dày nghịt mặt hồ. Những buổi tối có trăng, hương sen tỏa ngát ra khắp chung quanh, lũ trẻ chúng tôi chưa biết « thưởng thức » hương sen vào những ngày đó, mà chỉ mê mải trong những trò chơi: ban ngày đánh khăng, cướp cờ, ban đêm hú tim, đuổi bắt. Quê nhà yên lành và tuổi thơ như thiên đường ấy, chắc chắn, dù bao giờ và ở nơi đâu, vẫn là nơi tôi muốn được trở về. Muốn được trở về và muốn được sống lại cảm giác vừa đi vừa dang tay tự quay quanh mình giữa buổi chiều trên cánh đồng lúa chín hay giữa khu rừng vải mùa hè. Khu rừng vải nằm bên kia cánh đồng lúa, bên kia một con sông đào, khu rừng vải đỏ rợp những quả chín. Mùa hè nắng trên cao, những đứa trẻ, trong đó có tôi, mê mải dưới bóng mát những cây vải dày lá và những quả đỏ mà những chiếc răng nhỏ bé cắn không ngập nổi lớp cùi dày. Khu rừng vải ấy quyến rũ cả những lúc lũ trẻ lom khom dò dẫm với cái ná cao su ở tay, rình rập những con chim sâu nhảy lách tách giữa các cành lá.

Quê nhà và tuổi nhỏ của tôi như thế, phải rời xa làm sao bây giờ không có những phút ngập lòng tưởng tiếc. Tôi rời xa quê nhà năm 7 tuổi, rời xa chính thức vào một buổi sáng có sương mù trên bến Sáu Kho. Lúc đó đưa trẻ 7 tuổi náo nức với cuộc lên đường, nhưng đã biết buồn rầu đứng nhìn vào phần đất nó phải rời khỏi.

Buổi sáng đó bến Sáu Kho có sương mù, tiếng còi tàu lúc khởi hành đã làm đưa trẻ rùng mình trong áo lạnh.

Khi tàu đã rời bến nó vẫn đứng, hai tay nắm chặt vào thanh sắt lạnh, nhìn vào phần đất sau lớp sương và độ xa dần. Lên đường lần ấy đưa trẻ không trách nhiệm và không ý thức chọn lựa, lịch sử Việt Nam có một giai đoạn như thế vào năm 1954. Bây giờ đưa trẻ đó đã lớn, đã có quê hương thứ hai là thành phố Sài Gòn. Ở quê hương thứ hai mỗi khi nhắc đến quê hương thứ nhất, đưa trẻ ngày trước vẫn chìm vào cái mộng tưởng có đôi cánh lớn để bay về với quê nhà (ôi quê nhà trong trí tưởng có lúc xa mờ như nhìn thấy qua một màn mưa mù lấp của những buổi chiều miền Nam), bay về quê nhà, sống lại những mùa đông với mũ nỉ và áo dạ, với bếp lửa và chăn ấm; với những lần được đi qua Hà Nội từ Phúc Yên xuống để về Sơn Tây, để thấy Hà Nội trong những buổi sáng mưa lướt thướt, để sau này luôn luôn rung động trước những câu thơ Quang Dũng khi về đến Sơn Tây, lúc đứng đợi đò để vượt qua một khúc sông Hồng Hà đang dâng nước.

Nhớ đến những lần mùa hè về quê ấy, cả một trí nhớ lại rung lên trước khi nhớ về những ngày chạy loạn lên miền thượng du Tuyên Quang, Yên Bái, được cõng trên lưng cha chạy giữa đạn sau lưng bắn tới, được xiết lại trong tay mẹ những lúc tiếng bom nổ rền bên cạnh. Hai bàn chân bé nhỏ đã khắp Việt Bắc lang thang từ đó, và từ đó đã thù ghét sâu nặng các tham vọng thống trị của bất cứ bọn dị chủng nào.

Với tuổi nhỏ và quê hương như thế, tôi vẫn hằng ước mơ có một đôi cánh lớn, một ngày hòa bình thiết lộ được tái thiết, đường bay được vút đi, xe đò được chuyển bánh để trở về, để bàn chân trần được đặt trên đất cát quê nhà, ngồi đó nhớ đến miền Nam này với những ngày lớn lên trong một ngôi trường nhiều cây lá, với những buổi chiều mưa chạy xe vòng qua các khu phố của Sài Gòn, nhớ đến một người tình đã chết, lúc chết đi thể xác tâm hồn còn như một bông hoa trắng, đang một mình lạnh lẽo trong mộ địa, dưới những cơn mưa mù mịt buổi chiều. Lúc đó tôi có thể sẽ ngồi và khóc. Và lúc đó tôi sẽ hiểu thế nào là một người Việt Nam thấy nơi nào của Việt Nam cũng là quê hương, in dấu vào trái tim mình những kỷ niệm, những bóng hình đắm thắm.

Trong 17 năm xa quê nhà, đã bao nhiêu lần tôi ước mong có một đôi cánh lớn, cho đến bây giờ ước mong ấy vẫn không thay đổi, nếu không muốn nói càng mãnh liệt hơn. Ước mong, bởi vì trở lại với quê nhà (dù trong trí tưởng) là trở lại từ một miền mình đang thèm khát.

trong nỗi xôn xao

ước mơ nở trong một hồn ngây ngất
người có ngời thương nhớ đáng ai xa
và nghiêng đầu nhìn nắng ở sân nhà
lắng nghe tiếng dương cầm vang đâu đó

em vẫn ngoan trong tháng này mới lớn
với những chiều hong tóc đợi người qua
bước chân em trên lối cỏ vàng xa
đem hương tới và thì thầm thật nhẹ

em vụng dại trong mắt tròn chim sẻ
cửa thiên đường vừa mở có ai hay
bỗng thân quen hàng cây lá đan dài
và rất khẽ nụ hôn thời niên thiếu

thoảng bên nhau ôi mắt nhìn tha thiết
buổi chiều nào hoa đã ngủ trên vai
tóc em dài áo mới nhẹ nhàng bay
tình thứ nhất dành cho người yêu đầu
KHANH HƯƠNG

mắt dấu

Em đi với giấc mù khơi
Bơ vơ trong nắng một nơi xa mù
Chút gì rơi rớt mùa thu
Em về gõ vắng tiếng ru thần thờ.
X.

mùa thu em bé

mùa thu em bé ngồi bên cửa
mắt buồn như những giọt cà phê
một khoảng xuân hồng trong áo lụa
và chút hương vương cuối ngõ về.

mùa thu em bé sầu tan học
nhìn lá thu nua nhớ một mình
nhớ con bướm vàng bên đậu trúc
những chiều mưa xuống lá cây xanh.

mùa thu em bé ngồi nghe nhạc
có chút mây trôi tận cuối trời
bỗng thấy không thềm đời phiêu bạt
đêm trở về làm giọt mưa rơi.

mùa thu em bé soi gương gọi
một chút hồn bay khỏi tóc xanh
thắt chiếc nơ con buồn một buổi
nhìn sương biêng biếc khói xây thành.

mùa thu em bé về tội nghiệp
trên má má thấm giọt mưa bay.
VŨ ĐỨC SAO BIÊN

em

Đừng đẹp lắm cho hồn anh buổi nhè !
chỉ xinh vừa, anh cần nhẹ trong ràng
em có về, xin dấu búp tay măng
dấu đi mắt cung trăng hai ánh sáng

Anh đợi mãi những ngày, qua những tháng
đã có tuần hoang vắng dấu chân chim
vội vàng ngăn rạo rực suốt buổi tìm
anh cũng chỉ cúi đầu im chẳng nói...

Em có về xoa dùm cơn nhức nhối
về đi cho anh gọi khẽ tên yêu
gót son còn dẫm nát một toại rêu
hoa đã úa có còn thêu nhưng nhớ ?

Em có về như dáng nàng công chúa
mộng ban đầu lo sợ cũng như mây
Anh muốn làm hoàng tử nhớ em đây
hồn sẽ thoảng mấy ngày hơi hướm tóc.
THẢO CÀM

TỪ KẾ TỬ ỜNG

các em học ở các trường

Tặng Ngọc Hân

Những buổi mai ngồi nghe tiếng chân
Nghe từng cọng cỏ biết phân vân
Các em theo bướm vàng đi học
Bướm ấy và hương, như cố nhân

Các em học dưới những tàn cây
Cửa sổ nhìn ra, trời đầy mây
Tối đậu nhẹ nhàng trên phiến lá
Như con chim nhỏ của đầu ngày

Trường dĩ nhiên có bốn phía rào
Người đi ngó mãi những song cao
Chỉ mong một lúc nhìn đôi mắt
Quay trở nhìn ra, chẳng trở vào

Trường dĩ nhiên, có luống mười giờ
Hoa sầu những cánh rời như tơ
Không ai kéo chỉ đan thành lưới
Giăng trước lòng tôi mấy cuộc chờ

Trường dĩ nhiên có một khoảng sân
Tình thơm như thể mới vào xuân
Hương bay khắp hết lòng trang vở
Nhường chữ nằm nghe tiếng ngập ngừng

Các em học những hôm trời mưa
Đâu biết ngoài mưa có kẻ chờ
Tóc bung rối sợi trên vàng trán
Nhìn lá cây bay đếm mỗi tờ

Trường đẹp thêm nhờ các nhà quen
Có những vườn hoa nở rất hiền
Có những mái che làm chỗ trú
Cho hai mùa, mưa nắng luân phiên

Các em đi học, lòng rất ngoan
Như thể cho tôi có nỗi buồn
Nghe chuông reo vỡ mùa niên thiếu
Và những mùa lãng đãng trong sương

Các em đi học lòng như nhung
Bọc hồn tôi khi tới mùa đông
Nhớ giùm thương nhớ đau trong rét
Đời vắng tanh với chuyện vợ chồng

Các em đi học tóc cài hoa
Áo lụa làm trong mặt nước hồ
Hồ khác chi một đời mộng tưởng
Khi nước về sóng rộng mấy bờ

Những buổi mai ngồi nghe tiếng chim
Trời bùi ngủi một chút tình quen
Thấy trong ngày tháng xa như khói
Ngỡ có người đi, đáng rất hiền

Các em đi học ở các trường
Mỗi thành phố chạnh nét đau riêng
Tháng bảy vào trường hay tháng chín
Cũng gần như thể vắng nhau hơn.

CỬA TIỆM BÁN TỪ CÂY KIM
ĐẾN CHIẾC PHI THUYỀN

Nhân dịp cửa hàng
cất 4 tầng, KV, nhận
mua với giá thật cao
những nụ cười đủ
cỡ, đủ kiểu: cười
khoe răng khềnh,
cười khoe răng sún,
cười khoe răng
dzàng, cười quảng
cáo cho các hãng kem đánh răng,
cười khoe má lún đồng tiền, cười
khoe môi ướt vân vân... để làm quà
tặng khách hàng.

Cũng trong dịp
này CPTN nhận bán
rẻ rẻ những cậu tú
trượt cho các quân
trường. Riêng các cô
tú rớt CPTN giới
thiệu cái mặt bí xì
để khởi hứng các
tiệm làm bánh bao,
hoặc có thể bán rẻ rẻ cho các tiệm
bán bánh cười, bánh xu xuê, bánh
quê... Cam đoan mại rất lạ.

những tuần báo được ưu đãi nhất mỹ quốc

1.— Reader's Digest với bản mỗi số.	17.602.526
2.— TV Guide	13.729.289
3.— Mac Call's	8.532.497
4.— Life	7.802.820
5.— Look	7.797.521
6.— Betler Homes et gardens	7.571.606
7.— Woman's Day	7.201.775
8.— Ladies' Home Journal	6.964.791
9.— Family circle	6.503.415
10.— National geographic	6.077.806
11.— Good Housekeeping	5.678.017
12.— Playboy	5.379.063
13.— Redbook	4.566.264
14.— Time	3.904.426
15.— American Home	3.696.940

NGUYỄN TRỊNH ĐIỂM XƯA (Đà Lạt)

kiến vàng ơi

HỎI : Kiến Vàng ơi,
khi người ta yêu
màu xám là người
ta thế nào nhỉ ?
GIA LỢI (Qui Nhơn)

ĐÁP : Màu xám nhà
họa sĩ pha theo
công thức này : Đen + Trắng =
Xám. Màu đen là màu tang. Vậy suy
ra màu xám là màu hơi buồn. Vì thế
trời vẫn hay khóc khi thấy mây xám.

HỎI : Kiến Vàng này, Tại sao con
người chúng ta chỉ có 1 miệng mà
không có hai hay ba, tại sao không
là ba, bốn lỗ tai ?

T.H (Tân Định)

ĐÁP : Một miệng nói đủ rồi. Ông Trời
vẽ kiểu như thế vẫn còn thấy dư,
nhưng chả lẽ KV sửa lại. Nếu ông
trời vẽ kiểu thêm một cái miệng
nữa, nghĩa là hai, tức là hai cái tai
ắt thừa, vì 2 tai đó sẽ điếc luôn.

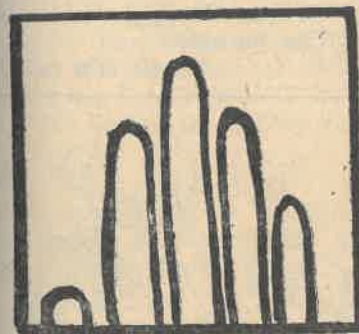
HỎI : Kiến Vàng ơi ! Muốn dán một
con tem vô một bì thư thì theo ý
của ông dán chỗ nào cho nó có vẻ
lịch sự và đẹp đẽ —VÂN BÍCH HỒNG
(Phủ Bồn)

ĐÁP : Phong bì thư có 4 góc, hãy
dán tem nơi góc trên, phía bên phải.
Đó là lịch sự... quốc tế.

HỎI : Kiến Vàng ơi ! Kiến Vàng cho
hỏi một câu nhé :
— Người ta hay để móng tay dài
làm chi vậy ?

ĐÁP : Người ta hay để móng tay dài
là khuyến khích các hãng làm thuốc
sơn móng tay và khuếch trương các
nghề cho thợ uốn tóc. Dĩ nhiên là
không ai có ý để móng tay dài mà
để phòng « vô quýt dầy, móng tay
«nhon».

kết quả trò chơi droll

Tuần trước KV đã chọn đăng một
số câu góp ý về trò chơi do Kiến Em
bày ra, tuần này KV đăng tiếp và cuối
cùng tuyên bố kết quả. Nhờ có trò
chơi này mà cửa tiệm Chạp Phô tấp
nập nhất tòa soạn, KV rất cảm động
trước sự hưởng ứng nồng nhiệt của
khách hàng và mong rằng con nhà
Kiến Em sẽ bày ra được trò chơi đều
đều để cống hiến quý vị hàng tháng.
Chào vui vẻ.

— Nổi buồn trên má chàng « cà
chớn »

TÂM TÂM (Biên Hòa)

— 5 chàng xếp hàng trên « mằng
xết » Tuổi Ngọc

KIẾN CHỨA (Vĩnh Long)

— Ổi giờ ơi, bàn tay em chỉ
còn có 5 ngón, cứu em mí.

NGỌC SƯƠNG (Huế)

— Ở đây có coi chỉ... ngón tay

MẮT TÍM (Sài Gòn)

— Còn si trong tầm tay

HATA (Saigon)

— Trần Quốc Toàn sau khi chiến
thắng

TRƯƠNG ẦN (Saigon)

— Năm nhánh xương rồng ở Sa
mạc

MIU MIU ĐỐM (Saigon)

— Bàn tay của cô bé nào vừa được
người ta hỏi xin

NHUNG (Saigon)

— Năm ngón tay của Nguyễn Sa

BÙI THỊ BÍCH LOAN (Gia Định)

PHẠM THỊ MINH (Biên Hòa)

— Năm chàng Híp py cùng khám
bệnh một lúc.

NGUYỄN VĂN BÌNH (Saigon)

— Xê ra bàn tay cho người ta
chiều xi - nê.

LÊ NGUYỄN HÒA (BMT)

— Bức hình của gia đình Giun

NGUYỄN QUAN PHÚC (BMT)

— Ta đây cũng chữ nho ra gì đó
chứ

THU DUNG

— Năm cửa ô Hà Nội

QUỲNH MÂY (Sài Gòn)

— Biết rồi, để thay áo đã, rồi tao
ra ngay.

BỬU BA (Huế)

— 5 anh em hươu cao cổ đang cúi
đầu ăn cỏ.

NGUYỄN MINH TRANG (Sài Gòn)

Và sau đây là 3 câu trả lời được
chọn là diễm nhất, KV sẽ được hân
hạnh gửi tới 3 bạn đó 1 tháng báo
T.N. như đã hứa. Riêng bạn Tâm Tâm
xin gửi địa chỉ về gắp cho KV.

— Xê ra bàn tay cho người ta
chiếu xi nê

LÊ NGUYỄN HÒA

36 — Phan Bội Châu — BMT

— Thâm cảnh lùn

NGUYỄN THỊ THU HÀ

64 — Trần Cao Vân — Tháp Chàm

— Nỗi buồn trên má chàng
« cà chớn ».

TÂM TÂM (Biên Hòa)

hoa hướng dương

và sách tuổi ngọc

Tuần trước Tuổi Ngọc đã giới thiệu
Dấu hiệu Hoa Hướng Dương cho sách
báo Tuổi Ngọc, tuần này CPTN cấp
tốc trình làng dấu hiệu ấy và cuốn
sách đầu tiên của TN mang dấu hiệu
bông Hướng Dương 12 cánh ấy sẽ là
cuốn Anh Em Kiến Vàng của Đinh
Tiến Luyện. Khách hàng quen của
CPTN nhất định không thể thiếu. Vì
sách chép về chủ tiệm Kiến Vàng thật
kỹ. Không mua kịp các bạn sẽ tiếc hùi
hụi.

những cái nhất trên đời

— Con đường có nhiều xe lưu
thông nhất thế giới là 1 xa lộ ở Holly-
wood tại Hoa kỳ, mỗi ngày có đến
225 000 chiếc xe chạy trên đó.

— Quốc gia có nhiều ngày lễ nhất
trong năm trên thế giới là Tanager
(31 ngày mỗi năm). Nước Nga có ít
ngày lễ nhất (3 ngày mỗi năm).

— Vụ Kiện kéo dài nhất trong lịch
sử thế giới là vụ án về tư sản Tu
viện Donham ở Anh, dài 656 năm (từ
năm 1283 đến năm 1939).

— Họa phẩm lớn nhất thế giới là
họa phẩm « Panorama on Mississippi »

của John Banvard, hoàn thành năm
1846, diện tích 1 mẫu 82, đã bị cháy
trong 1 trận hỏa hoạn.

— Quyền sách to nhất thế giới
là quyển « Histore du Sud », xuất bản
tại Hoa kỳ, nặng 225 kg, bìa đóng với
tấm da một con bò ở Texas, có máy
lật trang.

— Chỗ sâu nhất của quả địa cầu
là đỉnh núi Everest ở dãy Hy mã Lạp
son (Ấn độ).

— Chỗ sâu nhất của quả địa cầu
là hồ Mindanao ở biển Phi luật Tân
(Thái Bình Dương), sâu 10.790m.

— Con sông dài nhất thế giới là
sông Mississipi ở Hoa kỳ, phát nguyên
ở hồ Minnesota, đổ ra vịnh Mê tây
Cơ, dài 7.200km.

TAM ANH (Qui Nhơn)

vấn đề tuyệt thực

— Cá Sấu chiếm giải tuyệt thực
là 740 ngày.

— Rùa 510 ngày.

—Ếch 365 ngày.

— Cá mập 112 ngày.

— Chó 100 ngày.

ĐA HUYỀN (Đà Lạt)

Cháu: Ngoại ơi, Ngoại không đọc được
báo nhưng chắc Ngoại cũng nghe ba
con đọc về chuyện những mẹ mình bị
người ta đánh đập giữa đường. Và nếu
bây giờ thì dụ Ngoại không cho con 10
đồng mà con khóc nhè miệng thì không
biết có nên không Ngoại nhỉ?

KIẾN EM

giải thưởng « văn chương » kiến vàng

Kiến Em có lối viết văn, làm thơ
rất là viết một chữ vào một mảnh
giấy rồi « tung hê », cho muốn rời thành
chữ nghĩa ra sao cũng được. Không
biết đây là một câu văn hay một Câu
thơ...

Với 14 chữ trên, mời bạn hãy viết
một câu văn hay câu thơ, 5 món quà
nhỏ (một bản đặc biệt « Anh Em Kiến
Vàng » có chữ ký của tác giả và 1 tháng
báo TN) sẽ được KV hân hạnh trao tận
tay tới 5 câu « thơ văn » mà Kiến Em
vỗ... râu cho là hay nhất. KV hoan hỉ
đợi khách hàng tham dự đồng đảo.

lãng tai

Một ông bị lãng tai vào tiệm cúp
tóc, ông ta ngồi vào ghế rút quyển
truyện Kiều trong túi ra đọc.

Thợ cúp hỏi:

— Ông cúp ca rê.

— Ồ ! tôi mê đọc thơ lắm.

— Tôi hỏi ông cúp kiểu nào.

— Phải rời Ng. Du là một thi hào.

Thợ cúp giận dữ:

— Ông này sao tốc kê thế.

— Ồ ! anh không mê thơ thì thôi,
à này tôi cúp ca rê nghe.

THẠCH THẢO (Huế)

nồi cơm và nỗi mơ mộng bạn gái

Đang thổi cơm mà bạn... thả hồn
theo gió, đến khi nghĩ thấy một

cái mùi... rất thơm thì ới thôi ! làm
sao để mẹ khỏi mắng đây ? Chờ lo !
Bạn hãy mở nắp vung và đặt nồi cơm
để ghét đó vào một cái chậu ở trong
có chứa nước lã độ 4 phút 59 giây
thì cái mùi đó bớt đi ngay, mẹ phải
tinh lắm mới biết được. Nhưng
chẳng may hôm đó bạn bị nghẹt mũi
để hần nóng nặc lên thì bạn hãy vui
lòng nấu nồi khác vậy.

XUÂN MAI (Đà Lạt)

coi nét chữ biết tính người

— Nét chữ hình trăng hoa (tròn) :
Chỉ con người hiền lành, bất thiệp
tử tế, dễ được mọi người mến yêu

— Nét chữ xuống thấp nhào về
tay phải :

Chỉ con người mỗi mết, suy nhược.

— Nét chữ xuống đầu hàng và lên
đoạn cuối :

Chỉ con người bi quan, sầu não nhưng
cố gắng chống chọi lại.

— Nét chữ ngang :

Chỉ sự tự tin, tự chủ, quân bình.

— Nét chữ lên :

Chỉ lòng tham vọng, tính lạc quan.

— Nét chữ nghiêng về phía trái :

Chỉ người tốt bụng, tận tâm, có
nhiều tình cảm.

— Nét chữ thẳng :

Chỉ lý trí lấn áp được tình cảm

MINH TUẤN (Hòa Lạc)

duyên anh

Áo
Tiêu
Thu

WBN 1971

Vậy đó, bỗng nhiên mà họ lớn
Tuổi hai mươi đến có ai ngờ
Một hôm trận gió tình yêu lại
Đứng ngàn trông với áo tiêu thu
HUY CẬN

Chị Phượng bảo tôi cần tập nói chuyện với người yêu. Tôi thêm nói chuyện với Ngọc lắm chứ. Nhưng ông cụ thân sinh ra nàng là thầy giáo già, hiệu trưởng một trường tiểu học công lập ở Hải Phòng. Nội cặp kính trắng của ông, tôi phát ón. Ông cụ, chắc chắn, không có tâm hồn nghệ sĩ. Và Ngọc sợ bố vô cùng. Tôi đã thấy ông cụ cốc đầu người yêu của tôi lia lịa. Nàng nhăn nhó. Khiến tôi đau nhói. Những cái cốc (miền Nam gọi là kí) méo mó nghề nghiệp của ông cụ, nhất định, đã làm phôi xác vài con chấy, nếu mái tóc người yêu của tôi nhiều chấy. Cái dậu mỏng toại của thi sĩ Nguyễn Bình chính là ông cụ giáo già. Ôi, nàng yêu tôi, nàng bị khép trong vòng lễ giáo! Trương Quỳnh Như không thể lấy anh sư giả, sư «phiến loạn» Phạm Thái. Mị Nương không thể lấy anh Trương Tri rằng vô, mắt toét. Để gì Ngọc lấy được Long, nhà văn nghệ dấn thân... chấm công năm chục bạc mỗi ngày.

Tôi bỗng tự ti mặc cảm. Tôi mắc bệnh mới lớn rồi. Mười chín tuổi của mười bảy năm trước là tuổi vừa lớn đó. Nhiều người đã lớn, lúc bấy giờ, thêm cái tuổi vừa lớn của tôi ghê lắm. Chả thế mà cụ Quang, người hướng dẫn văn nghệ dấn thân... chấm công cho tôi đã chấm công đều đều dù tôi không chịu dấn thân dưới

mái nhà lợp fibro—ciment mà chỉ viễn mơ trên ghế bõ. Cụ Quang cũng là công dân Nhà Hát Tây. Cụ biết tôi « có gì » với Ngọc, cụ âu yếm bảo tôi: « Cháu cứ ở nhà tán gái, bác vẫn chăm công giùm cháu, ký tên thay cháu. » Một đôi lần, anh Tiên, anh Xuân gặp tôi lẻo đẻo theo sau chị em Phượng, hai anh đã cười: « Trông hai đứa mà như đôi nhân tình chim di ấy. Loát choắt và thẹn thùng... » Đi với nhau chỉ để nhìn nhau. Không nói. Không biết nói gì. Cho nên, ông cụ giáo già là cái cơ cho tôi... sợ hãi nói với người yêu đầu. Chẳng phải Ngọc là bông hồng tình đầu của đời tôi. Nếu bông hồng tình đầu là người con gái thứ nhất ta đã gặp, ta xao xuyên, ta thương nhớ, ta buồn phiền thì tôi đã buồn phiền, thương nhớ, xao xuyên nhiều lần trước khi gặp Ngọc. Lần nào gặp một người con gái làm tôi xao xuyên tôi cũng thẹn thùng, xấu hổ. Bây giờ, già rồi, gần bốn mươi tuổi rồi, có vợ từ mười năm nay, con trai đầu lòng đã học lớp nhì mà cầm tay vợ rước đèn trên hè phố, tôi vẫn thẹn thùng, xấu hổ. Đôi bạn, cãi nhau với vợ, muốn giàn hòa bằng câu xin lỗi ngán ngủ, tôi cũng cứ ấp úng, ngán ngủ. Tôi không hiểu nổi tôi. Có nghĩa là tôi không hiểu nổi tình yêu.

Em nên hiểu như thế. Rằng, nếu anh xin lỗi em dễ dàng như cãi nhau với em, nếu anh vô vấp bày tỏ lòng thương nhớ em những thuở chúng mình xa cách hàng tháng, hàng tuần thì anh đã mất hết xao xuyên, nhớ thương, buồn phiền với em và anh đâu còn yêu em như dạo xoay tiền mua vé xe đò về Long Xuyên thăm em một lát rồi lại ngược Sài Gòn để thương nhớ em nhiều hơn và muốn có nhiều tiền mua vé xe đò.

Tôi nhắc lại : Ngọc không phải là người con gái đầu tiên làm tôi xao xuyên. Nhưng chuyện tình giữa tôi và Ngọc vẫn đẹp, vẫn thơ, vẫn là... « bông hồng cho tình đầu ». Khi nào trong đời mình biết yêu ấy là lúc mình đã định cư ở trong trái tim một người con gái. Và người con gái ấy bắt buộc phải là vợ mình. Trước đó, mình chỉ yêu. Yêu, yêu, yêu. Thế thôi. Yêu và biết yêu khác nhau với vợ. Biết yêu là biết khóc, biết khổ. Vũ Hoàng Chương đó, mới yêu, tâm hồn phơi phới, hồn nhiên. Nghe chàng kể *Màu say*, màu của cậu học trò vừa yêu :

*Mợ bảo : « Cuối thu lạnh đấy,
Hàng len về đã nhiều rồi ;
Con liệu đi cùng anh ấy,
Xem màu cắt áo đi thôi ! »*

*Em nhìn anh, cười bĩu môi.
Giống hệt ba năm về trước
Ngắm gương rẽ thử đường ngoi
Chỉ sợ anh nhìn thấy được...*

*Anh biết chiều nay sánh bước,
Hàng-Ngang Hàng-Trống Hàng-Khay !
Cả một trời anh mơ ước,
Mở trong tà áo em bay.*

Anh và em cùng nắm tay.
Hà nội lên đèn sáng rực.
Má hồng như có men say,
Ở một mùa hoa thơm phức.

Mỗi bước em càng nao nức
Nhủ anh : « Màu đỏ rượu vang
Là màu em mê hết sức. »
Anh cười : « Chính đó thời trang »

Đủ màu len đẹp huy hoàng
Nhưng hết màu em khao khát...
Anh khuyên : « Hàng mới sắp sang ;
Chớ giọng vợ màu Rượu-chát ! »

Đã chọn, lòng say chẳng nhạt,
Em cùng một ý với anh.
Và chỉ buồn trong giây lát,
Tuần sau giấc mộng sẽ thành.

Ôi tuần sau ! Đã mong manh,
Ở một chiều say nữa đó !
Gần nhau say mộng say tình,
Chẳng cứ Rượu-vang màu đỏ.

Rồi cậu học trò Vũ Hoàng Chương biết yêu. Trời yêu đương Hà nội
mất hẳn hai người đi chung một quãng chiều tan học, chẳng nói yêu mà yêu
thiết tha. Cậu trai vừa lớn Vũ Hoàng Chương biết yêu và đã biết khổ. Cậu
Gọi lòng kiều ằm ỹ :

Tự nhủ sống là quên, anh vẫn muốn
Đem tháng ngày khâu kín vết chia ly
Nhưng mỗi phút thời gian đưa thép nhọn
Máu thấm rơi mỗi phút đáy tim si

Anh cũng muốn thiếu hồn trong lửa đỏ
Lượm tàn tro vang bóng gửi xa đem
Nhưng mỗi lúc buông tay liều mặc gió
Anh nhớ ngày thơ mộng sống bên em

Anh lại muốn đắm trong đời trác táng
Giữa mê ly đầy xác thịt kiều sa
Nhưng mỗi lúc đêm tan trời hừng sáng
Anh khóc mùa trinh bạch sớm tiêu ma

Nếu anh đến xin em lời hắt hủi
Đề chiều nay khi gió gọi trăng lên
Anh sẽ với rừng khuya san nổi tử
Gọi lòng kiều mau tới giúp anh quên

Quả thực, tôi chưa biết yêu. Dĩ nhiên, tôi chưa biết yêu hỏi tôi quen
Ngọc. Và đó, mối tình của hai người yêu nhau mà chưa biết yêu gọi
là bông hồng của tình đầu. Tôi hơi lầm cảm. Nhưng ai yêu cũng lầm cảm,
cũng suy nghĩ vẩn vơ. Tôi đã suy nghĩ về thân phận tôi. Suy nghĩ về ông
giáo già đeo kính trắng khuôn mặt luôn luôn nhăn nhó. Ông giáo già, thân
phụ của Ngọc, chắc chắn, không thể... yêu nổi tôi. Nếu ông biết My Nương,
ái nữ của ông, yêu nhà văn nghệ dẫn thân chấm công năm chục bạc một
ngày, ông sẽ điên lên, sẽ gọi phú lit tới bắt Trương Chi bỏ bốp. Thế là
Trương Chi đâm ra tự ti mặc cảm. Trương Chi làm sao gọi được lòng
kiều ? Trương Chi thật sự buồn. Chàng viễn mơ trên ghế bố. Chàng lúi thơ
Nguyễn Bình, gửi chút tâm sự còm :

Buồn đến lòng tôi rồi hạ trại
Đốt đường sạn đạo ở luôn đây

Ở luôn đây, ở lòng tôi, ở trên cái ghế bố, ở gác ba nhà Hát Tây. Làm
sao tôi nói được với Ngọc là tôi buồn ? Làm sao tôi nói được với Ngọc là tôi
chẳng biết tương lai tôi mịt mù hay tươi sáng ? Vậy thì tôi chỉ nhìn nàng bằng
đôi mắt khốn khổ. Tưởng tượng hôm nào đó, ông giáo già dẫn về những cậu
trai học giỏi, con nhà giàu, tôi cảm khái ngậm khế :

Nàng thì kẻ đón người đưa
Tôi chờ gì nữa mà chưa giang hồ

Tôi rất muốn giang hồ Hồn Quán. Đời tôi, làm cu ly đồn điền cao su
mới hợp. Anh Trương Chi ngày xưa thật ngu dại. Nếu anh từ chối gặp Mị
Nương có phải anh đỡ buồn, đỡ cái cảnh ngồi đáy ta gõ ván thuyền ta ca trái
đất còn riêng ta Trương Chi ngày nay cũng ngu dại. Nếu đưa bài thơ
Thôi nàng ở lại, anh phú lĩnh gấp, đừng lưu tâm cái va ly quần áo cũ mèm,
anh đỡ tủi thân phận con đẻ mèn phiêu lưu. Chung quy bởi mù quáng và bởi
chị Phượng. Chị Phượng thích làm cảnh cây cho đôi chim nhỏ bé đậu lên mà
ca hát ái tình. Chị là cây cầu Tình Yêu. Nghĩ tới chị, tôi yên lòng. Tôi tạm
quên nỗi buồn hạ trại ở giữa trái tim tôi. Chẳng cần nói với Ngọc. Nói với
Ngọc qua chị Phượng.

Một hôm, nhân lúc ông giáo già đi vắng, chị Phượng ghé « nhà tôi »,
báo tin rằng gia đình chị sắp dọn về cư xá công chức ở đường Faucon.
Chị hỏi :

— Cậu Trương Chi...

Tôi cắt ngang :

— Thưa chị, Long. Vũ Văn Long ạ !

Chị Phượng cười, luôn luôn, chị cười :

— Cậu Long, cậu chớ buồn.

(Còn tiếp)

duyên
anh

buổi sáng của em

T H Û Y N H I

Buổi sáng có gió thật nhẹ và rất êm đềm, những lá cây xanh khẽ rung động, dịu dàng như những dấu chân nhỏ di động trên lối đi rải sỏi, tiếng sỏi kêu rất khẽ, âm vang dịu hiền. Em thích những tiếng động kỳ diệu ấy làm sao ! Và mỗi buổi sáng mùa hạ, em thường thức dậy sớm. Còn sớm nhưng bầu trời đã xanh, màu xanh lơ dịu dịu của những tà áo lụa mềm thấp thoáng trên đường dẫn đến trường vào mỗi ngày thứ hai. Bây giờ thì em xa hết rồi, những tà áo xanh tươi mát, những tà áo trắng trinh nguyên làm linh động con đường đầy lá chết... chỉ còn em với những ngày hè dài oi bức, với bầu trời xanh ngắt của những buổi sáng sớm, với khu vườn dễ thương, với tiếng chim se sẻ kêu riu rít ở những vòm lá cây ngoài vườn.

Vào giờ này nhà em chưa ai dậy cả. Em thích nằm mãi trên giường để nghe tiếng chim kêu riu rít nhưng em cũng thích nhìn những cái mỏ màu nâu bé tí há ra khép lại liên hồi. Em tham lam quá phải không, tuy biết em chả được cả hai đâu nếu em thức dậy đi ra vườn, những chú se sẻ nhỏ bé ấy sẽ rời khỏi lùm cây xanh, bay tuốt lên nóc nhà cao, và có thể, những tiếng kêu riu rít ấy cũng sẽ chấm dứt.

Chẳng hiểu tại sao những chú chim ấy lại sợ em, hay là chúng nhờ đến trò chơi tàn ác của em ngày xưa, thuở đó em mới học lớp nhì, trong nhà có mấy đứa con ông chú về chơi trong dịp hè. Chúng là con trai nên chẳng thêm hưởng ứng những trò chơi con gái của em. Chơi một mình chán lắm, em bỏ đi chạy theo chúng. Búp bê được nằm trên nóc tủ ngủ một giấc dài chả biết lúc nào mới thức dậy, những nôi, chén, muống, nĩa bằng nhựa xanh đỏ cũng được vứt vào học ngăn kéo. Hàng rào ti gôn của nhà em với nụ hoa đỏ thắm, và những dây tơ hồng vàng óng ở hàng rào chèo tàu của cụ Năm bên cạnh chả còn bị em hái vào làm đồ ăn, chơi bán hàng.

Bọn em họ có nhiều trò chơi hấp dẫn lắm, chúng mua một cái lồng nhỏ hai tầng, có mái nhọn và cao như đỉnh ngôi nhà thờ em vẫn đi lễ vào những

sáng chủ nhật. Chúng kết hoa thật đẹp, đề gạo thật nhiều ở trong lồng để ròi một chú se sẻ con sẽ mắc bẫy. Chú se sẻ ấy lại được dùng để bẫy những con chim khác. Chân chú se sẻ con bị cột dính vào thành lồng với một sợi dây nhỏ. Chú bị bỏ đói, há miệng kêu chiêm chiêm thật tội nghiệp, người mẹ không thể nhìn cảnh ấy được bèn đi kiếm mồi về sớm cho con, cánh cửa lồng đã mở sẵn với sợi chỉ cột thông lồng. Người mẹ đau khổ không ngờ có một bàn tay và mấy đôi mắt bên trong đang theo dõi từng hành động của mình và thế là người mẹ mắc bẫy tức thì ! cả bọn cười vang chạy ra đón « chiến lợi phẩm ». Rồi những con chim cũng chết rũ vì buồn. Chúng em lại bẫy lần nữa, các chú chim khôn ra không còn mắc bẫy nữa, chúng em nghĩ đến cách khác. BẮC thang lên trần nhà bắt chim. Đem thang lên lầu đã là một điều khó, lại còn làm sao lấy được tấm gỗ che một lỗ hổng — có lẽ là lỗ thông hơi (?) ở plafond ra lại là một điều khó hơn. Thế mà chúng em cũng vượt qua hết. Trên trần có thật nhiều tổ chim. Bao nhiêu trứng chim non — kể cả chim mọc chưa đủ lông, chúng em tóm xuống hết, cứ thế cho đến gần hết mùa hè. Người lớn không hề biết, bọn em hành động rất bí mật ! nhưng một hôm, bố gặp cả ổ rơm đầy chim non của tụi em, bố đánh một trận và bắt mỗi đứa ra quỹ một góc nhà ! Chúng em chừa hẳn, phóng thích hết chim bằng cách đem cả ổ chim ra để trên mái nhà (chỗ râm mát đang hoang) cho mẹ chúng tha về. Lũ con ông chú về Sài Gòn học lại, em cũng đến trường trở lại, trở về với búp bê ngoan hiền, với những trò chơi con gái và mỗi lần nghĩ lại, em thấy hối hận làm sao ! Em nhớ lại những ngày chủ nhật không đi nhà thờ và ngày chủ nhật cuối cùng của mùa hè...

— Thưa cha, con xưng tội...

— ...

Em chựa dám nói thẳng :

— Thưa cha, con bỏ quên búp bê, bỏ quên đồ hàng, bỏ quên con Nga hàng xóm...

— Con bỏ quên những cái đó để làm việc gì ?

— Thưa cha... con ham bắt chim se sẻ chơi, con nhốt trong lồng cho chúng chết.

— Con biết tại sao chúng chết không ?

— Thưa cha, tại chúng buồn ?

— Tại sao chúng buồn ?

— Thưa tại vì chúng mất tự do.

— Con có muốn ai bắt giam con không ?

— Thưa cha không ạ...

— Thế là dùng bắt chim bỏ vào lồng nhè. Loài vật cũng như loài người, loài người mất tự do sẽ héo mòn đi, loài vật bị giam nhốt sẽ buồn mà chết rũ.

— ...

— Còn tội gì nữa không con ?

— Thưa cha, con bỏ đi lễ nhiều chủ nhật, ở nhà để bắt chim.

— Đi lễ để tâm hồn được gần bên Chúa là một điều hay, con chẳng nên lãng quên, huống là lãng quên để làm chuyện bậy. Từ nay con nhớ đi lễ đều đặn nhé và đừng bắt chim chóc.

— Dạ.

— Việc đền tội, con đọc kinh cầu chúa giúp con tránh các tội lỗi.
Con cúi đầu :

— Lạy Chúa Jêsus, xin tha tội cho con con, xin mở lòng tiếp nhận. Ngài làm Cứu Chúa và xin ngài giữ ngôi chủ lễ trong đời sống con. Xin biến con thành người theo ý Ngài muốn. Con cảm ơn Ngài đã bước vào đời sống con và nghe lời cầu xin của con theo như lời Ngài hứa...

Mùa hè này lũ em họ không về đây nữa. Em cũng đã lớn, mấy năm qua em đã quên hẳn thú vui đọc ác ấy em đi lễ đều mỗi chủ nhật và em nghĩ, Chúa đã nghe lời cầu xin của em.

Em mở cửa thật khẽ đi ra sân, những cành lá còn ướt sương đêm rung động vì tiếng xào xạc của đám chim nhỏ. Em đi đến từng cây, đếm những hoa chanh trắng thơm ngát xem thử hôm nay có nở thêm được bông nào không, xem nụ hoa hồng đã hé ra được mấy cánh rồi... những công việc thật là bé nhỏ, nhưng em thích làm sao ! Xem cây hoa chán, em lại bắt chuồn chuồn ở thảm cỏ xanh với những cây plock đầy hoa màu hồng tím, vàng, đỏ. Những chú chuồn chuồn kim bé tí thế mà khôn tộ. Em vừa rón rén đưa tay lên định nắm lấy đuôi thì chú đã vụt bay lên khỏi ngọn cỏ non, cứ như thế hên em chả bắt được chú nào. Nhưng em vẫn thích thú với trò chơi cút bắt ấy bởi vì nếu chú chuồn chuồn không bay, em sẽ phạm tội ác mà em đã hứa là không bao giờ tái phạm nữa.

— Chuồn chuồn có cánh thì bay, có năng công chúa đang thò tay bắt mày. Em quay lại, nhìn mẹ nũng nịu.

— Không biết, bắt đền mẹ đó, ai bảo mẹ làm chuồn chuồn bay mất.

— Chao ơi, mẹ có làm gì đâu mà công chúa vu oan cho mẹ thế nhỉ ?!

— O... mẹ hát làm chuồn chuồn nó biết bay !.

— Công chúa quên mất lời hứa hôm nào rồi à... Không bắt các...

Em cướp lời mẹ :

— Con giả vờ mà mẹ. Con nhớ hoài chứ, con bắt được con thả ra ngay !

— Ừ, thế thì ngoan lắm, nhưng thôi, mau vào ăn sáng cho rồi con.

— Con chơi một tí nữa đã mẹ nhé. Ba đã dạy đâu...

— Ừ, mẹ vào đã nhé.

Em « dạ » lớn và ngồi bệt xuống thảm cỏ non mặt trời đã lên và sương đã hết. Có tiếng chim hót riu rít như một bản nhạc. Và em hát theo. Một bài hát không biết em đã nghe ở đâu 1 lần mà em rất thích :

« Em là công chúa ở căn nhà gỗ trong khu rừng cây me
Quê hương em là thương yêu,
Vương miện em làm bằng chiều chuộng,
Lâu đài em xây bằng kẹo hồng
Đề mẹ đưa em lên ngôi... đổi hờn ».

tuổi ngọc

và bạn ngọc

■ TỶ LỆ (Pleiku).— Thi hãy tập làm quen với Tuổi Ngọc « vừa lớn » đi. Vì chính em cũng đang ở lứa tuổi vừa lớn đấy.

■ NGUYỄN THỊ LAN (Qui Nhơn).— Cháu « quyết liệt » tin tài phịa của ông Sao Vân à ? Thế cháu gán cho ông ta một cái huy chương đi.

■ MỘT NHÓM NỮ SINH (Châu Đốc).— Được các em ủng hộ đến « hơi thở cuối cùng » như vậy TN có quyền sống nhăn răng ra mà không lo cái chết đến quấy rầy. MLCBN của ĐTL phát hành lâu rồi em ạ.

■ NGUYỄN THỊ HOÀI HƯƠNG (Biển Mặn).— Cháu có quyền hy vọng được tặng sách. Vì khi có hy vọng người ta mới hăng say viết bài chứ.

■ NGUYỄN THỊ KIM HẠNH (Ban Mê Thuột).— Gớm, em nhớ dai ghê quá. Nguyên cái sự nhớ dai như thế cũng để trả lời dài bằng đường SG lên BMT rồi. Nhưng chủ nhiệm chơi ác, bắt phải vắn tắt em ạ. Nên đành phải chấm hết vậy (ĐTL)

■ NGUYỄN HÒA (Ban Mê Thuột).— Muốn mua « Tên Một Loài Hoa Quê Hương » bản đặc biệt cháu gửi bưu phiếu về tòa soạn kèm với địa chỉ để gửi đi. Đăng quảng cáo như quảng cáo của Khánh Ly phải mất 10 ngàn. Không rõ ngày cháu hỏi. Được cháu. Chứ cứ làm cổ động viên cho TN đi.

■ LÊ TUẤN AN (Nha Trang).— « Báo anh lần này vững vàng rồi ». Câu nói của em làm anh ngại ngùng. Sợ chưa được như thế đâu em ạ. Hãy cho TN một khuyết điểm và phê « chưa được khôn khéo ». Đề những người chủ trương TN còn mơ mộng đứng ở cuối đường mình đi chứ.

■ MỘT ĐỘC GIẢ Ở SÀI GÒN.— Cảm ơn bức thư đầy chân tình của bạn. Sẽ mời những nhà văn bạn đề cập khi báo bán mạnh. DA, ĐTL, TKT, rồi đây sẽ chỉ là những người đầu bếp lo thức ăn cho bạn Ngọc mà thôi. TN đang chờ sự giới thiệu tốt nhất của bạn đấy.

■ PHẠM VŨ HOÀI (Sài Gòn).— Sẽ lưu ý đến bài cháu. Và nếu đăng sẽ theo lời cháu dặn.

■ NHUNG (Phong Dinh).— Nếu không « lý tưởng hóa » một công việc nhỏ nhặt thì chắc không đủ thiện chí để hoàn thành. Em cứ « lý tưởng hóa » như thế và TN đã cảm thông nỗi lo lắng của em.

■ NGUYỄN HỮU LONG (Phong Dinh).— Muốn có 2 số báo đó cháu biên thư kèm tem cho Nguyễn Mai.

■ LÊ TUẤN AN (Nha Trang).— Có một cổ động viên đặc lực như em Tuổi Ngọc sẽ mãi mãi ca bài lên đường. Cảm ơn lời khen tặng của em và sự âu lo dành cho TN.

■ **VÕ DŨNG** (Sàigòn).— Gọi bằng anh vẫn « ôn » hơn là gọi bằng bác chứ. Em cứ yên chí, húi của không mất chỗ đứng trong TN đâu. Bằng chứng là có rất nhiều húi của đang bài ở TN rồi.

■ **NGUYỄN THỊ NGHĨA** (Pleime) : Ông Kiến Vàng ông ấy đùa đấy chứ tòa soạn đã biết cả rồi, giai phẩm của trường cháu đẹp lắm.

■ **QUỲNH** (Thị Nghè) : Hình như em tên là Quỳnh. Chữ ký đoán mò người cũng không biết là đúng hay sai. Lần sau em nhớ viết rõ tên nhé. Những mục ấy đã biến mất. Chắc em đã vừa ý ?

■ **HẢO HUYỀN** (Ba Xuyên) : Đứng ca sĩ hát nghe được chỉ đếm trên đầu ngón tay. Tòa soạn chấm dứt mục ấy vì sợ không còn ca sĩ để viết nữa. Bây giờ phải hứa nữa chăng. Cứ xem như TN sẽ không bao giờ chết vậy.

■ **VŨ NGỌC LAN CHI** (Bình Dương) : Gọi cháu là bạn Ngọc của Tuổi Ngọc vậy. Cháu cứ viết bài cho Tuổi Ngọc. Bút hiệu của cháu hay lắm rồi.

■ **HUỲNH XUÂN HOÀNG** (Bình Dương) : Cháu nói sai rồi. Tuổi Ngọc rất nhiều húi của có bài đang như Hạ Phúc Trâm, Trần Phương Vũ.

■ **THỤY HỒNG CÔ** (Sàigòn) — Nhìn xuống cuộc đời là nhìn bằng mắt xanh ấy chứ. Cứ đi vào tuyệt vọng để tìm ra hy vọng. Cảm ơn em đã khen Tuổi Ngọc. Đang chờ bông hồng cho tình đầu của em đây.

■ **PHƯƠNG TÚ** (Huế).— Người ấy viết như thế là đứng trên phương diện đám đông đấy em ạ. Cá nhân, là một điều riêng. Em cứ giữ ý kiến ấy đi chứ. Nhất là ý kiến, đã thành

sở thích. Chừng nào vào lại Sàigòn nhớ cho anh gửi lời thăm Hà.

■ **MỘT ĐỘC GIẢ ĐÀ LẠT**.— Sẽ chuyển thư ông qua trị sự. Mọi việc xin ông chờ gửi đi nhé. Cảm ơn sự ủng hộ nhiệt tình của ông.

■ **NAM THIÊN** (Sàigòn).— Bạn đến chơi nên đến vào chiều thứ tư trong tuần. Ngày đó phát hành báo, tòa soạn nghỉ viết bài sẽ nói chuyện được nhiều hơn. Gửi thêm thư nữa đi chớ bạn ?

■ **HẠ PHÚC TRÂM** (Huế).— Vẫn chưa hết khó khăn. Báo cũ đã trở về, và trở về... đầy kho. Không buồn vì báo bán ế, mà buồn về sự lạc quan đã quá đáng khi bắt đầu làm lại một lần đầu. Gửi thêm thư nữa đi.

■ **HTL** (Phan Rang).— Mãi mãi mình vẫn là học trò đấy chứ em. Trừ khi em không muốn mình làm học trò mới thôi. Đồng ý mình chả là cái « thá » gì cả, nhưng một chút thiện chí cũng đáng kể chứ.

■ **NGUYỄN VĂN HIỀN** (Gia Định).— Không nên có mục đó cháu ạ.

■ **ĐẶNG UYÊN HƯƠNG** (?).— Khi nào viết lại những giọng hát sẽ nhờ bố cháu viết như lời cháu đề nghị.

■ **NGUYỄN THÀNH CHI** (Sàigòn).— Dĩ nhiên là anh vẫn còn nhớ. Đang tất cả những gì có thể đăng được. Tuổi Ngọc bây giờ để viết hơn ngày xưa nhiều. Mong rằng tờ báo sẽ mãi mãi là của các em.

■ **NGUYỄN THỊ TUYẾT ANH** (Gia Định) : Bài được đăng sao không thấy cháu ghé tòa soạn nhận sách tặng nhỉ, đúng như cháu đoán. Cháu cứ đưa cho Ba Má TN một lần. Chú tin, Ba Má cháu cũng sẽ thương yêu TN.

■ **HOÀNG KIM PHƯƠNG** (Đà Nẵng) không có bài ngắn ngắn để đăng vì bạn Ngọc cứ thích viết dài. Thế cháu là người đầu tiên viết bài ngắn đi tem nào.

■ **DUYÊN EM** (Qui Nhơn) : Sẽ gửi MLHQH ra khi nào có thư của em gửi vào. Nhưng thiết tưởng, em ra nhà sách QN mua thì tiện hơn. Gửi Bưu Điện phiên phức ghê lắm.

■ **TRƯỜNG THOẠI** (An Giang) : Hôm nay quyền ấy chắc đã có bày bán ở các tiệm sách AG rồi. Tuy nhiên vì sự bận rộn của cháu có thể theo cách cháu đề nghị cũng được. Gửi bưu phiếu đề tên Vũ Mộng Long, cháu ạ.

■ **HOÀNG TỬ MỘNG MƠ** (BMT).— Hãy gửi tem về trị sự, để mua số Tuổi Ngọc mà cháu còn thiếu.

■ **MÁY XÁM** (Saigon) cháu là « Bạn Ngọc », gọi cháu như thế là đẹp nhất rồi còn gì. Tuổi Ngọc nếu có 20 ngàn Bạn Ngọc như cháu thì sẽ lãnh diện lắm.

■ **HỒNG MY** (Nha Trang) Bài của cháu chú đang « sửa soạn để đọc », nhưng khi đọc tới rồi chú cũng không bao giờ có ý kiến. Ý kiến là của các bạn Ngọc chứ.

■ **TRẦN CHÂU TRÍ** (Nha Trang) Lâu lâu có phim hay, Tuổi Ngọc sẽ điem kỹ hơn để chiều cháu. Tuổi Ngọc sẽ có rất nhiều chủ đề, như viết về cha, về mẹ, về thầy cô, bạn bè, quê hương, nhà trường, v.v...

■ **THU TÂM** (Pleiku) : Quảng cáo nhiều người đọc Tuổi Ngọc là em đã giúp đỡ cho Tuổi Ngọc như điều em mong ước rồi vậy.

■ **HÀ NGỌC ANH** (Cần Thơ) : Thư

cháu cảm động lắm. Có nhiều bạn Ngọc như cháu chắc TN sẽ không chết. Cháu cứ viết bài cho TN đi. Dự định thì tới bao giờ mới viết được ?

■ **TRẦN PHƯƠNG ĐÔNG** (Sông Kiên) Chú bận lắm nên không viết thư riêng được. Cháu và các bạn cứ gửi bài. Gọi cháu là bạn Ngọc của TN rồi đó.

■ **ANH THƯ** (Phan Rang) Lấy can đảm là phải nói là các chú, khi tiếp tục ra mắt lại Tuổi Ngọc, vì phải « lấy hết can đảm » để gồng mình chịu số phận chung của một rừng báo chí lạt phát hôm nay. Viết thư cho chú cứ sao lại phải lấy can đảm nhỉ.

■ **TRƯƠNG ĐÌNH THU** (Cần Thơ) Các bài viết về « Bông hồng cho tình đầu » tiện đây nhắc chung : Bạn Ngọc nhớ ghi địa chỉ dưới cuối bài để trị sự lo vấn đề gửi sách tặng. Đã ghi kỹ địa chỉ của cháu.

■ **TUẤN** (Luật Khoa) Cảm ơn bạn, chúng tôi rất quý những đề nghị, nhất là chỉ trích. Tuổi Ngọc nhờ thế sẽ thay đổi luôn. Bạn hãy cho chúng tôi một thời gian, sau vài số nữa, TN. sẽ có bộ mặt « khác một chút ».

■ **TRẦN THỊ VĂN** (S. Thomas) Tờ Quán Sách TN ở Crystal Palace chắc cháu đi không coi lịch Tam Tông Miếu rồi chứ gì.

Nhắn Tin

BÍCH HOÀI (Sàigòn) :

Mang cuốn « Gió Vàng Thu » đến đưa lại tôi gấp. Nói chuyện với ông sau.

TỪ KẾ TƯỜNG

quê nội bắc kỳ (tiếp theo trang 35)

Những bà mẹ không biết quê nội Bắc kỳ của con mình.

Những ông bố không biết quê ngoại Bắc kỳ của con mình

Rồi tất cả sẽ biết, sẽ được thưởng thức miếng cùi dừa kẹp lấy bánh đa nướng. Rồi tất cả sẽ thấy hình ảnh Bắc kỳ thân yêu. Chúng ta sẽ làm lại một quê hương Việt Nam lãng mạn và thơ mộng. Quê hương ấy, giữa mùa đông thê lương, trong đồng nước bao la, một người khoác áo trời, đội nón trông giống hệt con cò đứng thu một cẳng trên bãi sông rộng, đìu hiu. Người ấy là người Việt Nam. Là con cò cần cù, nhẫn nại. Là con cò cao thượng, dám chọn cái chết vinh dự lúc sa cơ.

Có sáo thì sáo nước trong

Đừng sáo nước đục đau lòng cò con

Với tinh thần dân tộc đó, chúng ta sẽ làm lại quê hương rách nát hôm nay. Và biên giới quê nội Bắc kỳ, quê ngoại Nam kỳ, và sự tưởng thiếu quê hương, mất quê hương sẽ phai nhòa. Chỉ còn lại một quê hương muôn thuở. Quê hương Việt Nam yêu dấu. Quê hương Việt Nam không xa cách, không hận thù.

(20-7-71)

vấn đề... (Tiếp theo trang 14)

Chánh Trung cứ chính quyền là xấu xa, tồi tệ. Thì những kẻ được chính quyền thương yêu cũng chẳng đẹp đẽ, thơm tho. Phải vậy chăng? Phải rằng người ta muốn đồng hóa «loại tuổi trẻ chăm chỉ học hành» với loại « dân biểu gia nô»? Tôi chờ đợi giáo sư Lý Chánh Trung trả lời câu hỏi này trên mục này của *Tuổi Ngọc*. Nếu giáo sư Trung giữ thái độ im lặng, chúng ta đành hiểu ông đã miệt thị cả «loại tuổi trẻ chăm chỉ học hành» lẫn người viết bài này.

Bây giờ, tạm quên giáo sư Lý Chánh Trung, tôi muốn nói về những bậc thầy, những đàn anh đã qua giai đoạn «chăm chỉ học hành» phân xét về bọn đàn em đang «chăm chỉ học hành». Những bậc thầy, những đàn anh khoa bảng đầy mình rồi. Địa vị xã hội của họ đã có. Họ đủ thì giờ, thừa điều kiện phản kháng, chống đối, bênh vực đàn em, chiến đấu cho quyền lợi của đàn em. Nhưng họ bất tài, bất lực. Tuổi trẻ của họ đã chết. Họ giống những cây khô trong thành phố, chờ đợi chặt thân, bứng rễ. Họ phải khích lệ tuổi trẻ hôm nay nổi loạn phá phách để được làm phù thủy hồ hoán âm binh.

Họ không mất mát gì. Bị bắt bỏ tù, họ có thành tích chiến đấu, dẫn thân, cách mạng. Nhưng tuổi trẻ bị bắt bỏ tù, bị đàn áp thẳng tay thì chỉ có bất mãn. Và lêu bêu. Suốt đời lêu bêu với mở kiến thức nổi lênh bênh. Địa vị xã hội không nhường cho những kẻ trắng tay khoa bảng ở đất nước này. Ngay cả cái lon chuẩn úy cũng chỉ mời mọc người có bằng tú tài. Vậy không muốn lêu bêu, không thích trở thành những chính khách lúa lép, những nhà cách mạng thời thượng, tuổi trẻ chỉ còn biết chăm chỉ học hành. Và chăm chỉ học hành cũng được chụp cái mũ thân chính quyền. Tội nghiệp thay là «loại tuổi trẻ chăm chỉ học hành»!

Người tuổi trẻ Việt Nam! Anh đã nghĩ gì về trường hợp Huỳnh Tấn Mẫm về cái chết của Lê Khắc Sinh Nhựt? Anh phải bình tĩnh, thận trọng. Tương lai anh đang ngậm như con quạ ngậm miếng phớ mát. Anh cứ đậu trên cao, trên mọi tranh chấp đầy tính cách giai đoạn. Anh đừng đại dốt nghe những con cáo đứng dưới nình bợ kéo rơi mất tương lai. Và khi tương lai rớt, nhìn lại mình đời đã xanh rêu...